



Program Operacyjny Kapitał Ludzki

**Krajowa Instytucja
Wspomagająca**

Centrum Projektów Europejskich

CZAS INNOWACJI

Przegląd wybranych projektów innowacyjnych
i projektów współpracy ponadnarodowej
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

TIME FOR INNOVATION

Review of the selected innovative
and transnational cooperation projects of the
Human Capital Operational Programme



CZAS INNOWACJI

Przegląd wybranych projektów innowacyjnych
i projektów współpracy ponadnarodowej
Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

TIME FOR INNOVATION

Review of the selected innovative
and transnational cooperation projects of the
Human Capital Operational Programme

Krajowa Instytucja Wspomagająca
Centrum Projektów Europejskich
Warszawa 2011



KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Opisy projektów zamieszczone w niniejszej publikacji zostały przygotowane na podstawie informacji nadesłanych do Krajowej Instytucji Wspomagającej – Centrum Projektów Europejskich przez beneficjentów oraz Instytucje Pośredniczące / Instytucje Pośredniczące II stopnia.

Opracowanie tekstów / Written by:

Tomasz Mrożek

Zespół redakcyjny / Editorial Team:

Ewa Wosik, Marta Rudnik, Tomasz Mrożek

Opracowanie graficzne, skład i łamanie / Layout and project:

Agencja Reklamowo-Wydawnicza Arkadiusz Grzegorzczak

Druk / Print:

Pracownia C&C Sp. z o.o.

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i rozprowadzana bezpłatnie

Publication co-financed by the European Union as part of the European Social Fund and distributed free of charge

Program Operacyjny Kapitał Ludzki – Krajowa Instytucja Wspomagająca

Centrum Projektów Europejskich

ul. Domaniewska 39A, 02-672 Warszawa

tel.: +48 22 378 31 00, fax: +48 22 201 97 25

e-mail: kiw@cpe.gov.pl

www.kiw-pokl.org.pl

Human Capital Operational Programme – National Supporting Institution

Center of European Projects

Domaniewska St. 39A, 02-672 Warsaw, Poland

phone: +48 22 378 31 00, fax: +48 22 201 97 25

e-mail: kiw@cpe.gov.pl

www.kiw-pokl.org.pl

ISBN: 978-83-932924-3-1

Nakład: 3 000 egz.

SPIS TREŚCI

Wstęp

Adaptacyjność

Innowacje 50+. Program testowania i wdrażania nowych metod utrzymania aktywności zawodowej pracowników po 50. roku życia	10
Metodyka zarządzania wiekiem jako innowacyjne rozwiązanie wspierające aktywność zawodową pracowników 50+.....	14
Opening Regional Innovation System in the Opolskie Voivodeship (ORIS)	18
Pracuję – rozwijam kompetencje. Innowacyjny model wsparcia dla pracowników 50+	22
Re:start.....	26

Dobre rządzenie

Innowacyjny System Wspierania Oceny Regulacji i Decyzji Inwestycyjnych – iSWORD.....	32
Program Aktywności Samorządowej PAS – innowacyjne narzędzie uspołecznionego procesu monitorowania usług publicznych	36

Edukacja i szkolnictwo wyższe

Być przedsiębiorczym – nauka przez działanie. Innowacyjny program nauczania przedsiębiorczości w szkołach ponadgimnazjalnych	42
DiAMEnT – dostrzec i aktywizować możliwości, energię, talenty	46
e-Doświadczenia w fizyce.....	50
E-nauczyciel przyrody. Zintegrowane środowisko dla rozwijania myślenia naukowego, umiejętności informacyjnych oraz kompetencji językowych uczniów II i III etapu edukacji.....	54
Innowacyjny program przygotowania do wykonywania pracy zawodowej dla młodzieży z niepełnosprawnością.....	58
Myśleć, pracować, współpracować. Kompetencje społeczne na rynku pracy	62
Podnoszenie kompetencji uczniowskich w dziedzinie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii – Eduscience.....	66
Pomorskie – dobry kurs na edukację. Wspieranie uczniów o szczególnych predyspozycjach w zakresie matematyki, fizyki i informatyki (Zdolni z Pomorza).....	70
Stworzenie systemu motywowania do innowacyjności nauczycieli w zakresie tworzenia nowych, innowacyjnych programów, metod, technik i narzędzi nauczania.....	74
Szkoła innowacyjna i konkurencyjna – dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do wymagań lokalnego rynku pracy.....	78
Szkoła praktycznej ekonomii – młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo.....	82
Wielkopolski system monitorowania i prognozowania	86
Wirtualna fizyka – wiedza prawdziwa	90
Zajęcia praktyczno-badawcze w powiecie elbląskim. Pilotażowy program wdrożenia nowego przedmiotu nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjach.....	94

Zatrudnienie i integracja społeczna

Grajki-pomagajki – innowacyjna metoda pomocy psychoedukacyjnej dla dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem	100
Indywidualne ścieżki zatrudnienia	104
Innowacyjne programy nauczania szansą na awans edukacyjny.....	108
Obudź w sobie olbrzymia – innowacyjne metody wydłużenia aktywności zawodowej	112
Pracownik 50+. Przełamywanie barier na rynku pracy	116
Program Zindywidualizowanego Wsparcia	120

Indeks beneficjentów

125

TABLE OF CONTENT

Introduction

Adaptability

Innovations 50+. Program of testing and implementation of new methods aimed to maintain the economic activity of employees aged 50.....	12
Age management methodology as an innovative solution to foster economic activity of 50+ employees	16
Opening Regional Innovation System in the Opolskie Voivodeship (ORIS)	20
I work – I develop competencies. An innovative model of support for employees 50+	24
Re:start	28

Good Governance

Innovative Toolbox for Regulatory Impact Assessment and Public Investment Decisions – iSWORD.....	34
Local Government Activity Program PAS – an innovative tool of socialized public services monitoring process.....	38

Education and Higher Education

Being entrepreneurial – learning by acting. Innovative entrepreneurship curriculum in senior high schools.....	44
DiAMEnT – to spot and activate potential, energy, and talents	48
e-Experiments in physics.....	52
E-tutor of the Sciences. Integrated environment for the development of scientific thinking, information literacy and language skills of students of second and third stage of education.....	56
The innovative disabled youth employment preparation program.....	60
Think, work, cooperate. Social competences in the labour market	64
Improving students' competence in the field of mathematics and natural sciences and engineering using innovative methods and technologies – Eduscience	68
Pomorskie Voivodeship – a good course on education. Supporting students with special abilities in mathematics, physics and computer science (The Talented of Pomerania).....	72
Development of a system to motivate teachers to be innovative in developing new, innovative teaching programs, methods, techniques and tools	76
Innovative and competitive school – adapting vocational training offers to the requirements of the local labour market.....	80
School of practical economics – junior mini-enterprise.....	84
Wielkopolska monitoring and forecasting system	88
Virtual physics – the real knowledge	92
Practical and research classes in the poviats of Elbląg. A pilot program to implement a new subject in primary and high schools.....	96

Employment and Social Integration

Grajki-pomagajki (fairy-tellers-helpers) – an innovative method for providing psycho-educational help for children and youth at risk of exclusion.....	102
Individual employment paths.....	106
Innovative curricula as an opportunity for educational advancement.....	110
Wake up a giant inside you – innovative methods of extending professional activity.....	114
50+ employee. Breaking down barriers in the labour market	118
Program of Individualized Support.....	122

Index of Beneficiaries.....	125
------------------------------------	------------

WSTĘP

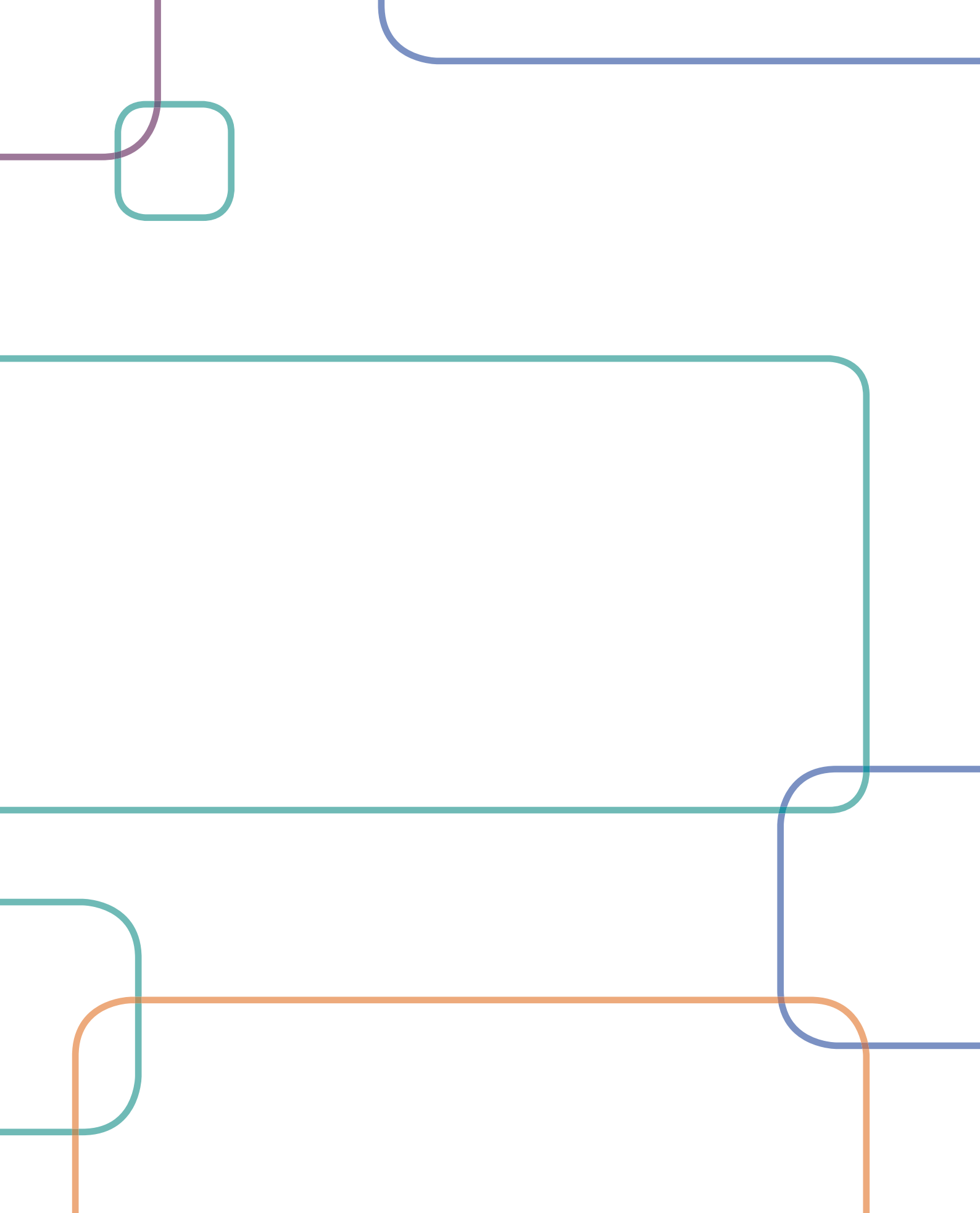
Oddajemy w Państwa ręce publikację dotyczącą projektów innowacyjnych oraz projektów współpracy ponadnarodowej realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007–2013, które były przedstawiane podczas konferencji-targów Krajowej Instytucji Wspomagającej pt. „Innowacje w praktyce” w listopadzie 2011 roku. Najciekawsze przedsięwzięcia innowacyjne oraz projekty współpracy ponadnarodowej – których opisy zawiera niniejsza publikacja – zostały wytypowane przez Instytucje Pośredniczące. W publikacji dokonaliśmy podziału projektów ze względu na obszary wsparcia, których dotyczą (adaptacyjność, dobre rządzenie, edukacja i szkolnictwo wyższe, zatrudnienie i integracja społeczna).

Projekty innowacyjne zakładają opracowanie unikatowych i nowatorskich metod rozwiązywania problemów w obszarze rynku pracy. Szczególnym zadaniem, które stoi przed realizatorami tych przedsięwzięć jest upowszechnianie informacji o innowacyjnych produktach wśród szerszych kręgów odbiorców, a także podjęcie starań mających na celu włączenie produktów do szerszego nurtu praktyki oraz polityki. Innymi słowy, ważne jest, aby po zakończeniu projektu innowacyjne metody były dalej użytkowane oraz aby instytucje, które potencjalnie mogą z nich skorzystać, wiedziały o ich istnieniu.

Jednocześnie pragniemy zwrócić Państwa uwagę na fakt, że jakkolwiek obowiązek upowszechniania i włączania nie dotyczy projektów współpracy ponadnarodowej, to jednak wypracowane w nich rozwiązania często mają charakter innowacji. Dlatego też KIW promuje w publikacji także efekty projektów współpracy ponadnarodowej PO KL.

Zachęcamy zatem do lektury publikacji oraz korzystania z zaprezentowanych w niej rozwiązań.

**Krajowa Instytucja Wspomagająca
Centrum Projektów Europejskich**



INTRODUCTION

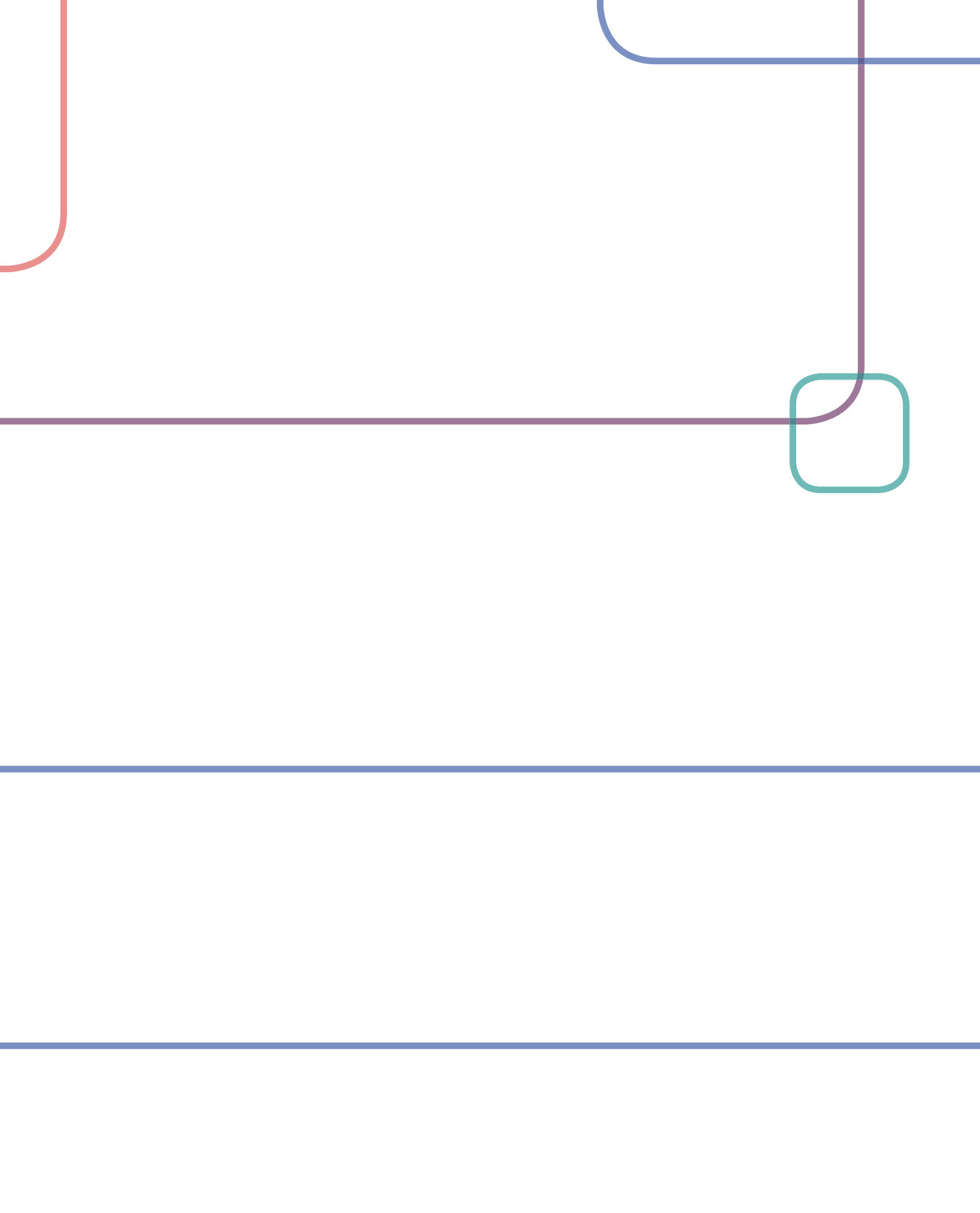
We present you with the publication concerning innovative and transnational cooperation projects implemented within the framework of the Human Capital Operational Programme 2007–2013 which were presented in November 2011 during the conference and trade fair of the National Supporting Institution titled "Innovations in practice". The most interesting innovative and transnational cooperation projects – descriptions of which are contained in this publication – have been selected by the Intermediate Bodies.

Innovative projects provide for the development of unique and innovatory problem solving methods in the field of the labour market. A special task the beneficiaries have to deal with is to disseminate information about innovative products among a broader audience, and also to seek to introduce those products to a broader stream of practice and politics. In other words, it is of key importance that upon a completion of a project, innovative methods shall be further used, and that institutions which can potentially benefit from them shall know of the existence and availability thereof.

At the same time, we would like to draw your attention to the fact that although the obligation of dissemination and inclusion does not apply to transnational cooperation projects, solutions developed as a result are quite often of an innovative character. Given the above, in this publication the NSI also promotes the effects of HC OP transnational cooperation projects.

Therefore, we most heartily encourage you to read the publication and make use of the solutions presented in it.

**National Supporting Institution
Centre of European Projects**





ADAPTACYJNOŚĆ
—
ADAPTABILITY

Innowacje 50+. Program testowania i wdrażania nowych metod utrzymania aktywności zawodowej pracowników po 50. roku życia

Projekt dotyczy problematyki niskiej aktywności zawodowej osób w wieku 50+, czyli kwestii niezwykle istotnej, biorąc pod uwagę współczesne niekorzystne tendencje demograficzne. Podejmowane działania odpowiadają na potrzebę weryfikacji i dostosowania dotychczas istniejących narzędzi dla grupy 50+, poprzez wypracowanie nowych rozwiązań możliwych do zastosowania w projektach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

➔ O projekcie

Projekt „Innowacje 50+” koncentruje się na wypracowaniu i wprowadzeniu do praktyki społecznej na terenie województwa podlaskiego innowacyjnych rozwiązań służących utrzymaniu aktywności zawodowej pracujących osób po 50. roku życia. Problematyka ta jest traktowana w projekcie kompleksowo i obejmuje trzy obszary:

- utrzymanie aktywności zawodowej kobiet po 50. roku życia – ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień godzenia życia zawodowego i rodzinnego w związku z pełnieniem funkcji opiekuńczych oraz wdrażania elastycznych form zatrudnienia;
- utrzymanie aktywności zawodowej osób po 50. roku życia zamieszkujących obszary wiejskie – ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień pozarolniczej aktywności zawodowej oraz projektowania reorientacji zawodowej osób starszych odchodzących z rolnictwa do sfery usług agroturystycznych;
- utrzymanie aktywności zawodowej pracowników po 50. roku życia zatrudnionych w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw – z uwzględnieniem zagadnień zarządzania wiekiem oraz wdrażania rozwiązań z zakresu intermentoringu.

W każdym z obszarów problemowych zostaną wypracowane nowe instrumenty, które pozwolą na zwiększenie możliwości utrzymania aktywności zawodowej osób pracujących z grupy 50+. Wśród przygotowywanych rozwiązań są innowacyjne metody określania potrzeb szkoleniowych i planowania rozwoju zawodowego osób starszych czy model organizacji i realizacji usług szkoleniowych (z uwzględnieniem zagadnień zdrowotnych i rehabilitacyjnych, w tym aktywizacji fizycznej w formie zajęć ruchowych i hobbyistycznych).

Przed przystąpieniem do testowania dziewięciu innowacyjnych rozwiązań zdiagnozowane zostaną istniejące bariery oraz dobre

praktyki w każdym obszarze problemowym, które, po opracowaniu analitycznym oraz adaptacji do warunków województwa podlaskiego, będą stanowić punkt wyjścia do przygotowania i testowania innowacyjnych rozwiązań przewidzianych w projekcie.

Projekt jest realizowany w partnerstwie krajowym przez Wyższą Szkołę Ekonomiczną w Białymstoku (lider projektu), Białostocką Fundację Kształcenia Kadr oraz Zakład Doskonalenia Zawodowego w Białymstoku.

Realizacja projektu rozpoczęła się w marcu 2010 roku, a zakończy w lutym 2013 roku.

➔ Produkt finalny

Istotą produktu finalnego projektu „Innowacje 50+” jest kompleksowy model utrzymania aktywności zawodowej osób po 50. roku życia, obejmujący rozwiązania dla pracowników, pracodawców oraz otoczenia, w którym funkcjonują.

W skład produktu finalnego wchodzi następujące elementy:

- model usług doradczo-szkoleniowych dla kobiet w wieku 50+ (powstaną: „Ankieta trójstronnego badania potrzeb szkoleniowych” oraz „Program szkolenia kobiet w wieku 50+”);
- model elastycznych form pracy dla kobiet w wieku 50+ (powstanie „Ankieta audytu stanowiska pracy kobiety w wieku 50+ oraz rekomendacje dotyczące wdrażania elastycznych form pracy”);
- model współpracy lokalnej na rzecz aktywności zawodowej kobiet w wieku 50+ (powstanie „Program prac lokalnej koalicji na rzecz kobiet w wieku 50+ wraz ze wzorem strategii działania”);
- model doradczo-szkoleniowy 50+ na obszarach wiejskich (powstaną: „Indywidualny Plan Rozwoju oraz pracownika 50+ na

obszarach wiejskich – IPD Dziedzictwo 50+”, „Indywidualny Plan szkolenia pracownika 50+ na obszarach wiejskich – IPD Dziedzictwo 50+”);

- model turystyki wiejskiej z 50+, związany z wypracowaniem nowej procedury audytu i doradztwa dla firm agroturystycznych w zakresie możliwości zatrudnienia osób 50+ (powstanie „Ankieta audytu agroturystyki na rzecz 50+”);
- model lokalnej współpracy na rzecz aktywności zawodowej osób w wieku 50+ na wsi (powstanie „Program prac lokalnej koalicji na rzecz osób w wieku 50+ na wsi” wraz ze wzorem strategii działania);
- model intermentoringu osób w wieku 50+ w małych i średnich przedsiębiorstwach (powstaną: „Ankieta badania potrzeb szkoleniowych przez trenera osobistego i lekarza” oraz „Program intermentoringu osób w wieku 50+”);
- model zarządzania wiekiem 50+, w ramach którego zostanie wypracowana nowa metoda audytu przedsiębiorstw z sektora małych i średnich przedsiębiorstw pod kątem możliwości wdrożenia procedur zarządzania wiekiem (PZW), uwzględniająca elementy intermentoringu (powstanie „Ankieta audytu małych i średnich przedsiębiorstw w PZW 50+”);
- model lokalnej współpracy na rzecz aktywności zawodowej osób w wieku 50+ w małych i średnich przedsiębiorstwach (powstanie „Program prac lokalnej koalicji na rzecz osób w wieku 50+ w małych i średnich przedsiębiorstwach” wraz ze wzorem strategii działania).

Warunkiem właściwego działania innowacji jest uwzględnienie rekomendacji wdrożeniowych zawartych w podręczniku. Rekomendacje te zostaną opracowane na podstawie testowania dwunastu produktów finalnych oraz badań ewaluacyjnych prowadzonych na użytkownikach i odbiorcach po zakończeniu testowania.

Użytkownicy:

- instytucje szkoleniowe oraz beneficjenci Priorytetu VIII PO KL;
- firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw (w zakresie innowacyjnych metod wdrażania elastycznych form pracy, intermentoringu, procedury zarządzania wiekiem);
- jednostki samorządu terytorialnego i urzędy pracy, organizacje pozarządowe (w zakresie metod wdrażania i źródeł finansowania wypracowanych produktów).

Odbiorcy:

- osoby z grupy wiekowej 50+ (przede wszystkim kobiety, pracownicy z obszarów wiejskich lub osoby planujące odejście z rolnictwa, pracownicy małych i średnich przedsiębiorstw).

Współpraca ponadnarodowa

Innovazione Apprendimento Lavoro (IAL) Friuli Venezia Giulia (Włochy)

IAL to instytucja szkoleniowo-badawcza, funkcjonująca jako organizacja non-profit. IAL Friuli Venezia Giulia działa w północnej części Włoch, organizuje i koordynuje szkolenia przygotowujące młodych ludzi do pracy zawodowej, a także oferuje kursy doszkalające dla osób pracujących. IAL jest również zaangażowana w badania, organizację spotkań, przygotowania inicjatyw szkole-

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

BENEFICJENT

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku

WSE, oprócz prowadzenia działalności dydaktycznej, od wielu lat uczestniczy w krajowych i międzynarodowych projektach badawczo-wdrożeniowych, finansowanych ze środków Unii Europejskiej, m.in. 7 Ramowego Programu, PO KL, PIW EQUAL, IW INTERREG, ZPORR, PHARE (2000, 2001, 2002). Do głównych tematów badawczych w WSE należą te związane z rynkiem pracy, polityką społeczną, rozwojem regionalnym, z szeroko rozumianą problematyką zrównoważonego rozwoju oraz gospodarki opartej na wiedzy.

Kontakt:

ul. Choroszczańska 31
15-732 Białystok
tel./faks: 85 652 50 62
e-mail: projekt@wse.edu.pl
<http://www.wse.edu.pl>

Strona internetowa projektu:

<http://pracujemy50plus.pl/projekt.html>

niowych oraz w działania wspierające współpracę między przedsiębiorstwami podobnych branż.

Wkład w projekt:

Zaangażowanie w transfer dobrych praktyk w zakresie adaptowania innowacyjnych włoskich instrumentów wsparcia osób w wieku 50+.

Opinia na temat projektu

Projekt realizowany jest w partnerstwie doświadczonych oraz wyspecjalizowanych w swoich dziedzinach instytucji edukacyjnych i naukowych. Odpowiada we wszystkich elementach warunkom projektu innowacyjnego testującego, proponując rozwiązania na podstawie własnych doświadczeń (realizacja projektów PIW EQUAL), przy wsparciu partnera włoskiego. Innowacją projektu jest integrowanie w jednym modelu działań interwencyjnych prowadzonych na poziomie pracownika, pracodawcy i ich otoczenia. Pomyślna realizacja projektu stwarza szansę na uzyskanie dużej liczby nowych rozwiązań w polityce zatrudnienia i praktykach stosowanych na rynku pracy w naszym województwie, a mianowicie trzech zintegrowanych modeli i dziewięciu konkretnych nowych narzędzi interwencji, mających na celu utrzymanie aktywności zawodowej pracowników po 50. roku życia.

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

Innovations 50+. Program of testing and implementation of new methods aimed to maintain the economic activity of employees aged 50

ADAPTABILITY

The project deals with the problems of low economic activity of people aged 50 +, i.e. an extremely important issue, given the prevailing today's unfavourable demographic trends. Activities undertaken aim to meet the need for verifying and streamlining the hitherto existing tools for the 50 + group by developing new solutions that can be used in projects of Human Capital Operational Programme.

About the project

The “Innovations 50+” project focuses on the development and introduction to social practice innovative solutions aimed to maintain the economic activity of people over 50 years old in the Podlaskie Voivodeship. This issue is covered comprehensively in the project and includes three areas key areas:

- maintaining the economic activity of women over 50 years old - with special focus on the issues concerning reconciling work and family life in connection with performing caring duties and on the implementation of flexible forms of employment;
- maintaining the economic activity of people over 50 years old living in rural areas – with special focus on non-agricultural economic activity and the design of outplacement of the elderly shifting from the agricultural sector to agro-tourism services;
- maintaining the economic activity of employees over 50 years old, employed in the sector of small and medium-sized enterprises – taking into account the age management issues and implementation of intermentoring-related solutions.

In each of the problem areas, new instruments will be developed that will increase the capacity to maintain economic activity of employees in the group 50+. The developed solutions include, inter alia, innovative methods of determining training needs and career path planning of the elderly, or the model of organization and delivery of training services (including health issues and rehabilitation, as well as physical stimulation in the form of fitness exercises and hobby).

Prior to testing nine innovative solutions, existing barriers and good practices in every problem area shall be evaluated that, upon analysis and adaptation to the conditions of the Podlaskie Voivodeship, will serve as a starting point for development and testing of innovative solutions provided for in the project.

The project is executed in a national partnership by the Białystok School of Economics in Białystok (project leader), Białystok Personnel Training Foundation and Vocational Training Centre in Białystok. The project started in March 2010 and will be completed in February 2013.

The final product

The goal of the final product of the “Innovations 50+” project is to develop a comprehensive model of maintaining economic activity of people over 50 years old, including solutions for employees, employers and the environment in which they operate. The final product consists of the following elements:

- a model of consulting and training services for women aged 50+ (“The survey of a tripartite study of training needs” and “Training program for women aged 50+” will be developed);
- model of flexible forms of employment for women aged 50+ (“Survey audit of workplace of women aged 50+ and recommendations regarding the implementation of flexible forms of employment” will be developed);
- model of local cooperation for the economic activity of women aged 50+ (“Action plan of the local coalition for women aged 50+, along with the action strategy model” will be developed)
- consulting and training model 50+ in rural areas (Individual Development Plan for employees 50+ in rural areas – IPD Heritage 50+”, “Individual Training Plan for employees 50+ in rural areas – IPD Heritage 50+” will be developed);
- model of rural tourism 50+, associated with the development of a new audit and advisory services for agrotourism compa-

nies in the field of employment opportunities for people 50+ ("Audit survey of agrotourism for 50+" will be developed);

- model of local cooperation for the economic activity of people aged 50+ in rural areas ("Action plan of the local coalition for people aged 50+, living in rural areas along with the action strategy model" will be developed);
- intermentoring model for people aged 50+ in small and medium-sized enterprises ("Study survey of training needs by a personal trainer and physician" and "The model of intermentoring for people aged 50+" will be developed);
- model of 50+ age management, which provides for the development of a new audit method of companies in the SME sector in terms of their capacity/ability to implement the age management procedures (AMP), taking into account the elements of Intermentoring („Audit survey of small and medium-sized enterprises in 50+ AMP" will be developed);
- model of local cooperation for the economic activity of people aged 50+ in small and medium-sized enterprises („Action plan of the local coalition for people aged 50+ in small and medium-sized enterprises"; together with the action strategy model" will be developed).

The prerequisite for the proper functioning of innovations is to include the implementation recommendations included in the manual. These recommendations will be developed based on testing of twelve final products, and evaluation studies conducted on users and end beneficiaries at the end of testing period.

Users:

- training institutions and the beneficiaries of the Human Capital Priority VIII;
- SMEs (in the scope of innovative methods for implementing flexible forms of work, intermentoring, age management procedures);
- local authorities and employment agencies, NGOs (in the scope of methods for implementing and financing of developed products).

End beneficiaries:

- persons in the age group 50+ (mainly women, rural areas employees or those planning to shift from the agricultural sector, SMEs' employees).

► Transnational cooperation

Innovazione Apprendimento Lavoro (IAL),

Friuli Venezia Giulia (Italy)

IAL is a training-research institution, which operates as a non-profit organization. IAL Friuli Venezia Giulia is located in the northern part of Italy, it organizes and coordinates trainings aimed to prepare young people for professional work, and offers vocational training courses for people who have already been working. IAL is also involved in research studies, organization of meetings, preparation of training initiatives and actions aimed to promote cooperation between enterprises of similar industries.

2nd level Intermediate Body

Voivodeship Labour Office in Białystok

BENEFICIARY

Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku (Białystok School of Economics)

BSE, in addition to didactic activities, conduct scientific and research activities. For many years the institution has been involved in national and international research and implementation projects funded under the European Union projects, inter alia the 7th Framework Programme, Human Capital, EQUAL, INTERREG IW, IROP, PHARE (2000, 2001, 2002). The leading research topics in the BSE include those related to labour market, social policy, regional development, broadly understood issues of sustainable development and knowledge-based economy.

Contact:

ul. Choroszczańska 31
15-732 Białystok
phone/fax +48 85 652 50 62
e-mail: projekt@wse.edu.pl
<http://www.wse.edu.pl>

Project website:

<http://pracujemy50plus.pl/projekt.html>

Contribution to the project:

Involvement in the transfer of good practices in adapting innovative Italian instruments of providing support for people aged 50+.

► Opinion on the project

The project is implemented in a partnership of experienced and highly specialized educational and scientific institutions. It fulfils in all elements the conditions of an innovative testing project, by developing solutions based on own experience (implementation of CIP EQUAL projects), with the support of the Italian partner. The innovative dimension of the project consists in the integration in one model the intervention measures conducted at the level of employee, employer and their environments. The successful implementation of the project provides for the opportunity of developing a significant number of new solutions in employment policy and practices in the labour market in our region, namely the three integrated models and nine specific new intervention tools, aimed at maintaining economic activity of employees over 50 years old.

Voivodeship Labour Office in Białystok

Metodyka zarządzania wiekiem jako innowacyjne rozwiązanie wspierające aktywność zawodową pracowników 50+

W dobie rosnącego bezrobocia i nadmiaru pracowników trudno sobie wyobrazić, że za kilka lat na rynku pracy powstanie luka spowodowana spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym. Wiadomo jednak, że w najbliższych latach postępujące procesy starzenia się ludności w całej Unii Europejskiej będą silnie oddziaływały nie tylko na środowisko pracy, ale także na ogólną sytuację w krajach członkowskich. Odpowiedzią na zmiany demograficzne jest wprowadzenie w przedsiębiorstwach idei zarządzania wiekiem. Projekt „Metodyka zarządzania wiekiem...” ma na celu upowszechnienie tej koncepcji w województwie łódzkim, dzięki opracowaniu gotowych narzędzi zarządzania wiekiem w organizacjach.

► O projekcie

Projekt ma charakter badawczy i przebiega wieloetapowo. W pierwszej fazie została przeprowadzona dokładna analiza i diagnoza sytuacji zawodowej osób 50+ w świetle podejścia do zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwach. Na podstawie prowadzonych badań powstał raport „Zarządzanie pracownikami 50+. Teoria a praktyka”. Opracowanie było recenzowane przez eksperta ze środowiska akademickiego oraz dwóch specjalistów z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi z województwa łódzkiego. Na podstawie raportu powstało opracowanie *Człowiek to inwestycja. Podręcznik zarządzania wiekiem w organizacjach*, które zostało ocenione przez specjalistów ds. zarządzania zasobami ludzkimi oraz pracowników 50+ podczas dwóch zogniskowanych wywiadów grupowych. Specjaliści opiniowali również narzędzia wypracowane w ramach projektu. Podręcznik i metodyka zostaną poddane testom w trzech dużych przedsiębiorstwach w województwie łódzkim. Proces testowania będzie monitorowany i na jego podstawie zostaną zebrane opinie pracowników 50+ oraz specjalistów z działów do spraw zasobów ludzkich na temat skuteczności proponowanych rozwiązań. Opinie te będą miały wpływ na ostateczny kształt podręcznika oraz „szytych na miarę” polskich firm narzędzi do zarządzania wiekiem, które powstaną w toku analiz specjalistów ds. ewaluacji. W ostatniej fazie produkt finalny zostanie upowszechniony bezpośrednio wśród kadry menedżerskiej i specjalistów do spraw zasobów ludzkich, a także podczas kampanii medialnych i promocji w Internecie.

Analizy prowadzone przez HRP Group wskazują, że koncepcja zarządzania wiekiem jest w polskich przedsiębiorstwach nowym tematem i – co istotne – utożsamia się ją mylnie z działaniami, które dotyczą jedynie pracowników w wieku 50+. Firmy z reguły nie dostrzegają konieczności prowadzenia działań związanych z zarządzaniem wiekiem. Menedżerowie rzadko zdają sobie sprawę, że zarządzanie wiekiem wpływa pozytywnie na efektywność i konkurencyjność całej organizacji, dzięki wymianie doświadczeń i wiedzy między przedstawicielami różnych pokoleń. Wprawdzie prowadzone są szkolenia oraz wydano wiele publikacji poświęconych zarządzaniu wiekiem, brakuje jednak narzędzi do praktycznego wykorzystywania tej wiedzy. Projekt „Metodyka zarządzania wiekiem jako innowacyjne rozwiązanie wspierające aktywność zawodową pracowników 50+” ma się przyczynić do zmiany tego stanu rzeczy, przeciwdziałając problemom związanym ze starzeniem się społeczeństwa. Przedsięwzięcie o charakterze innowacyjno-badawczym ma na celu ułatwienie firmom działającym na polskim rynku dostępu do wiedzy związanej z zarządzaniem wiekiem. Projekt uzyskał Patronat Honorowy Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Uniwersytetu Łódzkiego oraz Polskiego Stowarzyszenia Zarządzania Kadrami. Patronat Medialny objęli: „Personel i Zarządzanie”, HRstandard.pl, EkspertKadrowy.pl. Projekt jest realizowany od stycznia 2011 roku i zostanie zakończony do grudnia 2013 roku.

➔ Produkt finalny

Produktem finalnym projektu będzie zbiór narzędzi do zarządzania wiekiem w organizacjach oraz dwujęzyczny (polsko-angielski) podręcznik ułatwiający ich zastosowanie w firmach. W podręczniku, oprócz teoretycznych aspektów związanych z zarządzaniem wiekiem, znajdują się przykłady gotowych rozwiązań wdrażania tej idei w przedsiębiorstwach. Opracowanie krok po kroku przeprowadzi czytelnika przez zagadnienia związane z planowaniem zatrudnienia, rekrutacją i selekcją w organizacjach ceniących różnorodność, a także z elastycznymi formami zatrudnienia oraz adaptacją stanowisk pracy do możliwości i potrzeb pracowników 50+. Poruszone zostaną także kwestie dotyczące aktywności zawodowej osób, które ukończyły 50 lat, począwszy od możliwości rozwoju i awansu, skończywszy na dezaktywizacji zawodowej i przejściu na emeryturę. Publikację zamknie część opisująca rolę *public relations* we wdrażaniu polityki zarządzania wiekiem w organizacjach. Każdy rozdział podręcznika będzie zawierał przykłady narzędzi, tj. kwestionariusze, ankiety, scenariusze rozmów z pracownikami.

Produkt finalny – podręcznik i metodyka – jest skierowany do specjalistów ds. zasobów ludzkich, a także do kadry kierowniczej i zarządów firm. Przydatne informacje znajdują w nim również osoby, które planują swoją karierę i chcą być świadome procesów związanych z zarządzaniem wiekiem.

Użytkownicy:

- przedsiębiorstwa nieposiadające wdrożonego systemu zarządzania wiekiem;
- każda firma w regionie łódzkim zainteresowana wdrożeniem systemu.

Odbiorcy:

- osoby w wieku 50+, aktywne zawodowo, które z powodu braku odpowiednich działań w przedsiębiorstwie są zagrożone utratą zatrudnienia bądź dyskryminacją ze względu na wiek.

➔ Opinia na temat projektu

Realizowany projekt jest przedsięwzięciem unikatowym, podejmującym tematykę zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwach. Mamy nadzieję, że wypracowana metodyka zarządzania wiekiem oraz podręcznik dobrych praktyk przeznaczony dla specjalistów HR przyczyni się do zmiany postrzegania oraz poprawy sytuacji osób w wieku 50+. Projekt ten tematycznie wpisuje się w program „Solidarność pokoleń. Działania dla zwiększenia aktywności osób w wieku 50+”, realizowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

Instytucja Pośrednicząca

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego

BENEFICJENT

HRP Czernecka, Jaszczyński, spółka jawna

HRP Group to firma doradcza, oferująca usługi z zakresu zarządzania kapitałem ludzkim i rozwijania potencjału pracowniczego. HRP Group proponuje: innowacyjne rozwiązania w szkoleniach i rozwoju pracowników oparte na wykorzystywaniu nowoczesnych technologii (m.in. e-learning); kompleksowe badania w dziedzinie zasobów ludzkich; specjalistyczne szkolenia dla kadry menedżerskiej w zakresie profesjonalnych metodyk zarządzania projektami, doradztwo w zakresie skutecznego pozyskiwania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego.

Kontakt:

Al. Kościuszki 39
90-418 Łódź
tel. 42 637 90 30
e-mail: biuro@hrp.com.pl
www.hrp.com.pl

Strona internetowa projektu:

www.zarządzaniemwiekiem.com.pl

Age management methodology as an innovative solution to foster economic activity of 50+ employees

In the era of growing unemployment and surplus of employees, it is hard to imagine that in a few years, a gap in the labour market will emerge, caused by the decrease in the number of people in working age. It is known, however, that in the years to come, the progressive aging of the population across the European Union will strongly influence not only the environment, but also the overall situation in EU member countries. The response to demographic changes is the introduction of the concept of age management throughout the companies. The “age management methodology...” is aimed at popularizing the concept in the Łódzkie Voivodeship, through the development of ready tools for age management in organizations.

About the project

The project is of a research character and runs in several stages. In the first stage, there was carried out a thorough analysis and diagnosis of the employment situation of persons 50+ in the light of the approach to age management in enterprises. On the basis of the study a report was drawn titled “Managing 50+ employees. Theory and Practice”. The study was reviewed by academic experts and two specialists in the field of human resource management from the Łódzkie Voivodeship. On the basis of the report, a research study was developed titled “A human is an investment. Manual for age management in organizations”, which has been assessed by HR management experts and 50+ employees in two focused group interviews.

Moreover, the experts provided their opinion on the tools developed under the project. Manual and methodology will be tested in three large companies in the Łódzkie voivodeship. The testing process will be monitored and on its basis, the opinions of 50+ employees and HR professionals will be collected, concerning their assessment of the effectiveness of proposed solutions. These opinions will influence the final shape of the manual and tools (tailored to the needs of Polish firms) for age management that will be developed based on the analysis run by evaluation specialists. In the last stage, the final product will be disseminated directly to the managerial staff and HR professionals, as well as during the media campaigns and promotions on the Internet.

The analysis conducted by the HRP Group show that the concept of age management is a new issue in Polish enterprises and, what is important, it is erroneously identified with activities that relate only to the employees aged 50 years and above. Generally, the companies do not notice the need to implement activities in this field. Rarely do managers realize that the age management has a positive effect on the efficiency and competitiveness of the entire organization, thanks to the exchange of experiences, knowledge and engagement between representatives of different generations. Despite the fact that some trainings are being carried out and many publications devoted to the age management were published, the tools for practical use of that knowledge are still missing.

The project “Age management methodology as an innovative solution to foster economic activity of 50+ employees” is aimed to contribute to change this situation, preventing the problems of ageing population. The innovation and research-based project is aimed at facilitating companies operating on the Polish market the access to knowledge related to the age management.

The project received the Honorary Patronage of the Ministry of Labour and Social Policy, University of Łódź and the Polish Association of Human Resource Management. Media patronage was provided by: „Personel i Zarządzanie”, HRstandard.pl, EkspertKadrowy.pl.

The project has been running since January 2011 and will be completed by December 2013.

➔ The final product

The final product of the project will be a set of tools for age management in organizations and bilingual (Polish-English) manual facilitating the use thereof in companies. The manual, in addition to theoretical aspects related to the management of age, will also include some examples of ready-made solutions to the implementation of this concept in enterprises. Step by step, the study introduces the reader to the issues related to employment planning, recruitment and selection in organizations that value diversity, as well as flexible forms of employment and adaptation of work places to the capabilities and needs of 50+ employees.

It also tackles the issues concerning the economic activity of people over 50, ranging from opportunities for development and promotion, ending with the economic deactivation and retirement. The publication ends with a description of the role of public relations in the implementation of age management solutions in organizations. Each section of the manual provides examples of tools, i.e.: questionnaires, surveys, scenarios of interviews with employees. The final product – the manual and methodology – is aimed at HR professionals, as well as to executives and boards of companies. It also contains useful information for the people who are planning their professional career and want to be aware of the processes associated with the age management.

Users:

- companies without an implemented age management system in place;
- any company in the region of Łódź interested in the system implementation.

End beneficiaries:

- persons aged 50+, economically active, who due to lack of appropriate action in the company are in danger of losing employment or discrimination due to their age.

➔ Opinion on the project

The implemented project is a unique enterprise, addressing the issue of age management in companies. We do hope that the developed methodology for age management and manual of good practices, designed for HR professionals will help to change the perception of and improve the situation of people aged 50+. The project's substantive content fits into the program "Solidarity of generations. Activities to increase the activity of people aged 50+", implemented by the Ministry of Labour and Social Policy.

Office of the Marshall of the Łódzkie Voivodeship

Intermediate Body

Office of the Marshall of the Łódzkie Voivodeship

BENEFICIARY

HRP Czernecka, Jaszczyński, general partnership

HRP Group is a consulting company offering services in the field of human capital management and capacity building of the staff. HRP Group proposes: innovative solutions for trainings and staff development, based on the use of modern technologies (including e-learning); comprehensive research in the area of Human Resources; specialized training for managers in the field of professional Project Management methodologies, advice on effective fundraising from the European Social Fund.

Contact:

al. Kościuszki 39
90-418 Łódź
phone: +48 42 637 90 30
e-mail: biuro@hrp.com.pl
www.hrp.com.pl

Project website:

www.zarządzaniewiekim.com.pl

Opening Regional Innovation System in the Opolskie Voivodeship (ORIS)

Założenia projektu „Opening Regional Innovation System in the Opolskie Voivodeship” były proste – „otworzyć się” na współpracę z partnerami zagranicznymi oraz wykorzystać ich doświadczenia w celu zwiększenia innowacyjności regionu. Realizowanie projektu we współpracy ponadnarodowej sprawia, że można zastosować przetestowane, sprawdzone narzędzia i metody, a tym samym zmniejszyć ryzyko popełnienia błędów.

➔ O projekcie

Ogólnym celem projektu ORIS było stworzenie regionalnego systemu innowacji w województwie opolskim, otwartego na współpracę międzyregionalną.

Projekt ORIS rozpoczął proces „otwierania się” na współpracę z bardziej doświadczonymi regionami Unii Europejskiej. Partnerem ponadnarodowym jest Dolna Austria – jeden z najbardziej zaawansowanych obszarów w Europie pod względem realizacji polityki innowacji. Dzięki tej współpracy Regionalna Strategia Innowacji w województwie opolskim jest wdrażana poprzez konkretne działania, którego celem jest:

- wzmocnienie współpracy między sferą nauki i sferą biznesu;
- zachęcanie małych i średnich przedsiębiorstw do podejmowania działań innowacyjnych i planowania rozwoju firmy;
- zdobywanie przez naukowców praktycznej wiedzy i umiejętności w zakresie wdrażania innowacji w przedsiębiorstwach;
- opracowanie nowych rozwiązań, mających na celu podniesienie poziomu innowacyjności firm na Opolszczyźnie.

Współdziałanie z partnerami z regionu Dolnej Austrii w ramach projektu ORIS przebiegało na dwóch płaszczyznach:

- adaptacja programu „Asystent innowacji” („Innovation Assistant”);
- praca nad długotrwałą współpracą partnerską w zakresie regionalnej polityki innowacji w celu zwiększenia efektywności wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji na Opolszczyźnie (doradztwo/mentoring i ekspertyzy).

Trzeba jednak pamiętać, że innowacyjności regionu nie da się zwiększyć z dnia na dzień. Zwiększanie innowacyjności jest procesem wymagającym podejmowania działań w zależności od istniejących potrzeb i specyfiki danego regionu. W związku z tym po zakończeniu projektu zdecydowano się na kontynuowanie współpracy z Dolną Austrią w ramach kolejnego projektu (ORIS II). Projekt był realizowany od kwietnia 2009 roku do maja 2010 roku.

➔ Współpraca ponadnarodowa

Rząd Dolnej Austrii – Wydział Gospodarki, Turystyki i Technologii (Austria)

Wydział jest odpowiedzialny za politykę innowacji w Dolnej Austrii. Od kilkunastu lat z sukcesem wdraża regionalną strategię innowacji i stosuje dobre praktyki, które wpływają na jej efektywność.

Wkład w projekt:

Jako autor dobrej praktyki partner pełnił rolę eksperta i mentora. Partnerzy projektu ustalili wspólnie, w jakim stopniu można zaadaptować dobrą praktykę, czyli wprowadzić zmiany, które dostosują ją do specyfiki Opolszczyzny. W trakcie realizacji projektu partnerzy z Dolnej Austrii pomagali na bieżąco w dokonywaniu wyboru sposobów realizacji zaplanowanych działań.

➔ Produkt współpracy ponadnarodowej

W ramach projektu ORIS Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki zaadaptowało, na zasadzie pilotażu, austriacką dobrą praktykę pt. „Asystent innowacji”.

Program w bardzo praktyczny sposób buduje współpracę między najważniejszymi uczestnikami regionalnego systemu innowacji: naukowcami i przedsiębiorcami. Działanie pilotażowe polegało na trzymiesięcznym pobycie asystenta innowacji (naukowca) w wybranym przedsiębiorstwie. Podczas pobytu asystent miał dokonać analizy potrzeb i potencjału przedsiębiorstwa, a następnie określić innowacyjne rozwiązanie, którego zastosowanie zwiększy poziom innowacyjności przedsiębiorstwa.

Sukcesem projektu jest to, że relacje między naukowcami i firmami zostały wzmocnione. Wiedza naukowa została przetestowana w praktyce i obie strony były bardzo zadowolone z tej współpracy. Naukowcy poznali realia biznesu, a przedsiębiorcy byli bardzo otwarci na nowe pomysły i rozwiązania. Kilku doktorantów nadal współpracuje z firmami, już jako osoby zatrudnione lub jako konsultanci.

Działanie pilotażowe projektu ORIS przebiegło bardzo pomyślnie. W krótkim czasie udało się zaadaptować program, który inne regiony europejskie wprowadzają na swój grunt znacznie dłużej. Program „Asystent innowacji” będzie nadal wdrażany na Opolszczyźnie, tym razem już jako projekt realizowany przez opolskie instytucje na podstawie wytycznych i wskazówek, które zostały opisane w przewodniku poświęconym adaptacji.

Grupa docelowa: naukowcy i przedsiębiorcy.

➔ Opinia na temat projektu

„Opening Regional Innovation System in the Opolskie Voivodeship” wybrano jako przykładowy projekt realizowany w partnerstwie ponadnarodowym, który pozwolił na zaadaptowanie uznanego rozwiązania wdrożonego przez partnera ponadnarodowego.

Dostosowana do specyfiki naszego regionu dobra praktyka będzie nadal wdrażana na Opolszczyźnie przez opolskie instytucje na podstawie wytycznych i wskazówek, które, wspólnie z ekspertami z Dolnej Austrii, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki opisało w przewodniku poświęconym adaptacji programu „Asystent innowacji”.

Ponadto współpraca nawiązana z partnerem, który ma doświadczenie we wdrażaniu regionalnej polityki innowacji jest kontynuowana w kolejnym projekcie systemowym.

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego

Instytucja Pośrednicząca

Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego

BENEFICJENT

Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki w Opolu

OCRG zostało utworzone w 2007 roku jako jednostka budżetowa Samorządu Województwa Opolskiego. Realizuje zadania związane z polityką rozwoju województwa (m.in. tworzenie warunków rozwoju gospodarczego, kreowanie rynku pracy, pobudzanie aktywności gospodarczej oraz podnoszenie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki). OCRG jest instytucją zarządzającą procesem wdrażania Regionalnej Strategii Innowacji dla województwa opolskiego – aktywnie włącza się do promocji i działań aktywizujących innowacyjne metody wspierania przedsiębiorczości.

Kontakt:

ul. Spychalskiego 1a

45-716 Opole

tel. 77 403 36 00

e-mail: biuro@ocrg.opolskie.pl

www.ocrg.opolskie.pl

Strona internetowa projektu:

www.ocrg.opolskie.pl/oris

Opening Regional Innovation System in the Opolskie Voivodeship (ORIS)

The assumptions of the project titled “Regional Innovation System Opening in the Opolskie Voivodeship” were simple – to “open up” to cooperation with foreign partners and to use their experience in order to increase innovation in the region. Due to the implementation of the project in transnational cooperation, it is possible to use the tested, proven tools and methods, and thus reduce the risk of making mistakes.

About the project

The overall objective of the ORIS project was the creation of a regional innovation system in Opolskie Voivodeship, open to interregional cooperation. ORIS project began the process of “opening up” to cooperation with more experienced regions in the European Union. The transnational partner is Lower Austria – one of the most advanced regions in Europe in terms of implementing the innovation policy. Thanks to this cooperation, the Regional Innovation Strategy in the Opolskie Voivodeship is implemented through concrete action, which aims to:

- strengthen the cooperation between the scientific and business spheres;
- encourage small and medium enterprises to undertake innovative activities and business development planning;
- acquisition of practical knowledge and skills by scientists in the scope of implementing innovations in enterprises;
- develop new solutions aimed at raising the level of innovation of companies in the Opole region.

The cooperation with partners from the region of Lower Austria under the ORIS project was conducted on two levels:

- adaptation of the “Innovation Assistant” program;
- building long-term partnership in the field of regional innovation policy in order to enhance the effective implementation of RSI in the Opole region (counselling / mentoring and expertise).

However, one should keep in mind that the innovativeness of the region can not be improved overnight. Increasing the innovativeness is a process that requires taking action depending on the needs and specific character of the region. Therefore, upon having completed the project, it was decided to continue cooperation with the Lower Austria under the next project ORIS II. The project was implemented from April 2009 to May 2010.

Transnational cooperation

The Government of Lower Austria – Department of Economy, Tourism and Technology (Austria)

The Department is responsible for the implementation of innovation policy in Lower Austria. For several years, it has been successfully implementing regional innovation strategy and applying good practices that affect its effectiveness.

Contribution to the project:

As the author of good practice, the partner acted as an expert and mentor. The project partners agreed jointly to what extent one can adapt good practice, i.e., introduce changes that will adjust it to the specifics of the Opole region. During the project implementation, the partners from Lower Austria provided support on ongoing basis in the selection of ways to implement planned activities.

➔ The product of the transnational cooperation

Under the ORIS project, the Opolskie Centre for Economy Development has adapted, in a pilot form, an Austrian good practice titled "Innovation Assistant".

The program in a very practical way builds up cooperation between key actors of the regional innovation system: scientists and entrepreneurs. A pilot action was based on three-month stay of the innovation assistant (scientist) in a chosen enterprise. During the stay, the assistant was to analyze needs and potential of the enterprise, and then define an innovative solution, the implementation of which will increase the level of the enterprise's innovativeness.

The success of the project consists in that the relationship between researchers and companies have been strengthened. Scientific knowledge has been tested in practice and both parties were very satisfied with this cooperation. Scientists got to know the realities of business, and entrepreneurs were very open to new ideas and solutions. Several graduate students have continued to cooperate with companies, as employees or as consultants.

The ORIS project pilot action went very well. In a relatively short time, one managed to adapt the program which other European regions bring to their grounds much longer. The "Innovation Assistant" will be implemented in the Opole region, this time as a project implemented by the Opole institutions based on the guidelines and instructions set forth in the adaptation guide.

Target group: scientists and entrepreneurs.

➔ Opinion on the project

The project "Opening Regional Innovation System in the Opolskie Voivodeship" was chosen as an example of a project carried out in the transnational partnership, which helped to adapt the recognized solutions implemented by the transnational partner.

Good practice, once adapted to the specific character of our region, will continue to be implemented in the Opole region by Opole institutions on the basis of guidelines and suggestions, which, together with experts from Lower Austria, the Opolskie Economic Development Centre put down in the guide devoted to the adaptation of the "Innovation Assistant". Moreover, the cooperation established with a partner who is experienced in the implementation of regional innovation policy is continued in the next system project.

Office of the Marshall of Opolskie Voivodeship

Intermediate Body

Office of the Marshall of Opolskie Voivodeship

BENEFICIARY

Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki w Opolu (The Opolskie Economic Development Centre)

The OCRG was created in 2007 as a budget unit of the Local Government of the Opolskie Voivodeship. It carries out tasks related to voivodeship development policy (including ensuring conditions for economic development, creating labour market, stimulating economic activity and raising the competitiveness and innovativeness of the economy). OCRG is managing the process of implementation of the Regional Innovation Strategy for Opolskie Voivodeship – it is actively involved in actions aimed to promote and support innovative ways of supporting entrepreneurship.

Contact:

ul. Spychalskiego 1a
45-716 Opole
Phone: +48 77 403 36 00
e-mail: biuro@ocrg.opolskie.pl
www.ocrg.opolskie.pl

Project website:

www.ocrg.opolskie.pl/oris

Pracuję – rozwijam kompetencje. Innowacyjny model wsparcia dla pracowników 50+

Problematyka zatrudnienia pracowników w starszych grupach wiekowych w ostatnich latach zyskała na znaczeniu. Na taką zmianę wpływa przede wszystkim pogarszająca się sytuacja demograficzna – coraz mniejsza liczba osób pracujących przypada na osoby niepracujące. W związku z tym przedwczesne opuszczanie rynku pracy przez osoby starsze, które mogłyby nadal pracować, jest bardzo niekorzystne. Niemniej jednak wciąż istnieje wiele barier, które utrudniają lub wręcz uniemożliwiają utrzymanie zatrudnienia przez osoby z grupy 50+. Celem projektu „Pracuję – rozwijam kompetencje. Innowacyjny model wsparcia dla pracowników 50+” jest wypracowanie modelowego rozwiązania wspierającego aktywność zawodową pracowników w starszych grupach wiekowych za pośrednictwem instytucji Centrum Kariery 50+, oferującej kompleksowe usługi doradcze i szkoleniowe.

➔ O projekcie

Poznanie uwarunkowań, barier i trudności na rynku pracy występujących po stronie pracodawców i w grupie pracowników starszych było jednym z głównych argumentów, które skłoniły beneficjenta – firmę PBS DGA – do podjęcia się zadania wypracowania nowego rozwiązania wspierającego aktywność i konkurencyjność pracowników z grupy wiekowej 50+. Takie narzędzie jest potrzebne, ponieważ wiedza na temat potencjału i wartości starszych pracowników nie jest powszechna. Pracodawcy, przedstawiciele instytucji rynku pracy, specjaliści z działów kadr – czyli te grupy, które teoretycznie powinny wiedzieć na ten temat najwięcej – nierzadko postrzegają grupę 50+ stereotypowo, czyli z reguły jako obciążenie dla firmy. Z drugiej strony osoby z grupy 50+ same nie mają wiedzy na temat działań, jakie powinni podejmować, aby nie wypaść z rynku pracy (udział w szkoleniach, doskonalenie zawodowe, korzystanie z doradztwa).

Głównym założeniem projektu „Pracuję – rozwijam kompetencje” jest zwiększenie aktywności oraz atrakcyjności zawodowej pracowników w grupie wiekowej 50+ na rynku pracy poprzez wypracowanie i przetestowanie innowacyjnego modelu świadczenia usług doradczych i rozwojowych (w tym korzystania z poradnictwa zawodowego i sporządzania bilansu kompetencji, udziału w szkoleniach zawodowych i warsztatach rozwoju osobistego, korzystania ze specjalistycznych konsultacji z dzie-

dziny profilaktyki prozdrowotnej oraz usług prawnych dotyczących funkcjonowania na rynku pracy).

Projekt obejmuje swoim działaniem zarówno pracowników 50+ (poszerzanie i doskonalenie ich kwalifikacji zawodowych, pogłębienie świadomości na temat ochrony zdrowia czy propagowanie wiedzy dotyczącej prowadzenia własnej działalności gospodarczej oraz usług i form wsparcia oferowanych na rzecz pracowników przez instytucje rynku pracy), jak i do pracodawców (informacja o korzyściach doradztwa kariery i zarządzania kompetencjami pracowników 50+), a także doradców zawodowych i specjalistów do spraw zarządzania zasobami ludzkimi (informacje na temat potencjału zawodowego pracowników 50+ oraz możliwości jego pełnego wykorzystania). Realizacja projektu rozpoczęła się w lipcu 2010 roku, a zakończy w październiku 2012 roku.

➔ Produkt finalny

Projekt zakłada wypracowanie produktu finalnego w postaci „Modelu wsparcia aktywności i rozwoju zawodowego pracowników 50+ poprzez instytucję Centrum Kariery 50+”. Zadaniem modelu jest zapobieżenie przedwczesnemu opuszczaniu rynku pracy przez starszych pracowników.

Model przewiduje indywidualne podejście do odbiorców wsparcia. Zasadniczym elementem innowacyjnego podejścia do badania potrzeb rozwojowych jest metodologia tworzenia bilansu kompetencji, na podstawie której opracowywany jest profil zawodowy uczestnika oraz określone są rekomendacje doradcy zawodowego. Zgodnie z tymi wskazaniem, pracownik korzysta z odpowiednich form wsparcia: szkoleń zawodowych lub konsultacji specjalistycznych. Oferta form wsparcia dostępnych w Centrum Kariery 50+ jest kompleksowa: obejmuje doradztwo zawodowe, konsultacje prawne z zakresu prawa pracy, dietetyki, geriatry, fizjoterapii, psychologii oraz szkolenia zawodowe doskonalące umiejętności i wiedzę, a także treningi rozwoju osobistego (twórczego myślenia, autoprezentacji, komunikacji). Misją usług świadczonych w Centrum Kariery 50+ jest trwała zmiana postaw w podejściu do osób 50+ na rynku pracy wśród samych pracowników 50+, pracodawców, specjalistów do spraw zasobów ludzkich i przedstawicieli instytucji rynku pracy.

W ramach projektu opracowano innowacyjne, ustandaryzowane dla grupy 50+, narzędzie służące do diagnozy kompetencji – Test Kompetencji Ogólnych (TKO). Test jest istotnym elementem metodologii tworzenia bilansu kompetencji. Na podstawie uzyskanych wyników TKO oraz po dokonaniu podsumowania potencjału i doświadczeń zawodowych pracownika formułowane są jego cele i rekomendacje rozwojowe oraz dalsze plany aktywności zawodowej. Osoby z grupy 50+ będą miały możliwość (przy wsparciu specjalistów) sterowania rozwojem swojej kariery, dzięki „talonowi kariery” – umożliwiającemu sfinansowanie oferowanych w Centrum usług szkoleniowo-doradczych na podstawie rekomendacji doradcy zawodowego określonych w indywidualnym dokumencie.

Model może się stać trwałym i skutecznym elementem wdrażania usług całonocowego poradnictwa kariery oraz zarządzania wiekiem w firmach. Czynnikiem sukcesu wprowadzenia innowacji będzie wdrożenie prewencyjnego podejścia do problemów pracowników 50+ oraz indywidualizacja świadczonych na ich rzecz usług. Dzięki usługom oferowanym w ramach Centrum Kariery 50+, możliwe będzie zwiększenie kompetencji zawodowych, postać własnej wartości i samooceny, umiejętności społecznych i postaw prozdrowotnych osób z grupy 50+, co z kolei będzie sprzyjało utrzymaniu zatrudnienia oraz podniesieniu ich atrakcyjności na rynku pracy.

Użytkownicy:

- przedstawiciele samorządu i instytucji regionalnych prowadzący politykę promocji zatrudnienia;
- doradcy zawodowi publicznych (urzędy pracy) oraz niepublicznych (agencje poradnictwa zawodowego) instytucji rynku pracy, zajmujący się prowadzeniem specjalistycznych usług całonocowego poradnictwa zawodowego, w tym planowania i zarządzania potencjałem oraz karierą zawodową pracowników.

Odbiorcy:

- osoby pracujące w grupie wiekowej 50+, zamieszkałe na terenie województwa pomorskiego, zainteresowane utrzymaniem zatrudnienia oraz kontynuowaniem rozwoju zawodowego;
- specjaliści działów kadr zajmujący się zarządzaniem zasobami ludzkimi, w tym zarządzaniem wiekiem personelu.

Instytucja Pośrednicząca

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

BENEFICJENT

PBS DGA sp. z o.o.

Jedna z najstarszych i największych firm badawczych w Polsce. Oferuje pełen zakres badań opinii i rynku dla klientów z sektora przedsiębiorstw, a także z sektora usług publicznych. PBS DGA dostarcza rozwiązania badawcze i usługi doradztwa biznesowego dla wielu branż (m.in. telekomunikacyjnej, finansowej, medialnej). Specjalizuje się również w badaniach ewaluacyjnych i społecznych, dotyczących m.in. zagadnień rynku pracy i pomiaru nastrojów Polaków oraz przeprowadza sondaże wyborcze.

Kontakt:

ul. Junaków 2
81-812 Sopot
tel. 58 550 60 70
e-mail: kontakt@pbsdga.pl
www.pbsdga.pl

Strona internetowa projektu:

www.50pluspomorze.pl

Opinia na temat projektu

Utrzymanie zatrudnienia w grupie pracowników 50+ jest obecnie jednym z kluczowych zagadnień rynku pracy. Dzięki projektowi „Pracuję – rozwijam kompetencje. Innowacyjny model wsparcia pracowników 50+” istnieje szansa na wprowadzenie innowacji w tym zakresie – poprzez wdrożenie prewencyjnego podejścia do problemów pracowników 50+ (zapobieganie opuszczaniu rynku pracy przez starszych pracowników) oraz oferowanie im wsparcia „szytego na miarę” (poprzez nową instytucję – Centrum Kariery 50+). Po zakończeniu przetestowany, sprawdzony model wsparcia osób 50+, wraz z opracowanymi narzędziami, będzie mógł być wykorzystany w innych – niż testowane – regionach kraju.

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

I work – I develop competencies. An innovative model of support for employees 50+

The issue of employment of people in older age groups has gained in importance in recent years. Such a change is due to primarily the deteriorating demographic situation – the ratio of employed people vs. professionally non-active people is worsening. Therefore, the premature retirement by older people who can still work is very unfavourable. However, there are still many barriers that make it difficult or even impossible to maintain employment for people in the age group 50+. The objective of the project "I work – I develop competencies. An innovative model of support for employees 50+" is to develop a model solution that will support the economic activity of employees in older age groups, by the agency of the institution Career Centre 50+ providing comprehensive advisory and training services.

About the project

Understanding the preconditions, barriers, and difficulties in the labour market, characterising both the employers and a group of older employees, was one of the main arguments that have made the beneficiary – PBS DGA company – undertake the task of developing a new solution that will support the activity and competitiveness of the employed in age group 50+. Such a tool is needed, since knowledge on the potential and value of elderly employees is not very common. Employers, representatives of labour market institutions, human resources specialists – i.e. those groups that (at least theoretically) should know the most about this issue – often perceive a group of 50+ stereotypically, so as a rule, as a burden for the company. On the other hand, people in the very group 50+ are not aware about the activities they should undertake in order not to drop out of the labour market (participation in trainings, professional development courses, use of counselling services).

The main objective of the project "I work – I develop competencies" is to increase the activity and the economic attractiveness of employed people in the age group 50+ in the labour market by developing and testing an innovative model of providing advisory and development services (including the use of vocational guidance and drafting the balance of competencies, participation in vocational trainings and personal development workshops, use of health-related prevention specialist consultancy services, and legal services relating to the functioning in the labour market).

The project covers both the employees 50+ (developing and improving their professional skills, raising awareness of health-related prevention, or promotion of knowledge about running a business and the services and forms of support offered to employees by labour market institutions) and the employers (information about the benefits of career guidance and management of employees 50+'s competencies), as well as guidance counsellors and specialists in human resource management (information on the economic potential of employees 50+ and the opportunities for its full use).

The project started in July 2010 and will end in October 2012.

The final product

The project provides for the development of the final product in the form of a "Model of support for activity and professional development of employees 50+, by the agency of the institution Career Centre 50+". The aim of the model is to prevent premature drop out of elderly employees from the labour market.

The model provides for an individual approach to the end beneficiaries of the support. An essential element of an innovative approach to the evaluation of development needs is a methodology of developing the balance of competencies, based on which a professional profile of the participant, and recommendations

of a guidance counsellor, are developed. According to these recommendations, the employee benefit from appropriate forms of support: vocational trainings or specialized consulting services. The offer of forms of support available in the Career Centre 50+ is comprehensive: it includes career (guidance) counselling, legal consultation on labour law, nutrition, geriatrics, physiotherapy, psychology, and professional trainings in improving skills and knowledge, as well as personal development trainings (creative thinking, self-presentation, communication). The mission of the services provided in the Career Centre 50+ is to provide for a sustainable change of attitudes in the approach to people 50+ in the labour market among the 50+ employees themselves, employers, human resources specialists, and representatives of labour market institutions.

Under the project, an innovative, standardized for groups of 50+ tool for competence diagnosing was developed – the General Competency Test. The test is an important element of the methodology of developing the balance of competencies. Based on the results of the GCT and a review of the potential and professional experience of an employee, their career goals, development recommendations, and future plans for professional activity are formulated. People in the group 50+ will have the opportunity (with the assistance of specialists) to control the development of their careers, thanks to “career voucher” – allowing them to benefit from/cover training and consulting services offered in the centre, based on the recommendations of guidance counsellors provided for in a separate document.

The model may become a permanent and effective element of the implementation of lifelong career guidance policy services and age management in companies. The success factor of the implementation of innovation will be an introduction of a preventive approach to the problems of employees 50+, and customization of services provided thereto. With the services offered in the Career Centre 50+, it will possible to improve the professional competences, sense of self-esteem and self-evaluation, social skills and pro-health attitudes of a group of people 50+, which in turn will contribute to maintaining employment and increasing their attractiveness in the labour market.

Users:

- representatives of local and regional institutions leading responsible for the employment promotion policy;
- guidance counsellors to public (employment offices) and private (job counselling agencies) labour market institutions, engaged in managing specialized, lifelong guidance policy services, including planning and management of potential and career of employees.

End beneficiaries:

- employed people in the age group 50+, residing in the Pomorskie Voivodeship, interested in maintaining employment and continuing professional development;
- HR experts involved in human resource management, including personnel age management.

Intermediate Body

Office of the Marshall of Pomorskie Voivodeship

BENEFICIARY

**PBS DGA sp. z o.o.
(PBS DGA Ltd.)**

One of the oldest and largest market research agencies in the Polish market. PBS DGA offers services across the whole spectrum of quantitative and qualitative research, to clients from both private enterprise and public service. It provides research solutions and business consulting services for many industries (including telecommunications, finances, and media). It also specializes in evaluation and social research, including those related to the labour market, measuring the sentiment of Poles, and carries out election polls.

Contact:

ul. Junaków 2
81-812 Sopot
Phone: +48 58 550 60 70
e-mail: kontakt@pbsdga.pl
www.pbsdga.pl

Project website:

www.50pluspomorze.pl

► **Opinion on the project**

Today, maintaining employment among the people 50+ is one of the key issues in the labour market. With the project “I work – I develop competencies. An innovative model of support for employees 50+”, there is a chance for innovation in this field – through the implementation of a preventive approach to the problems of employees 50+ (preventing elderly employees from dropping out of the labour market) and offering them support that is “tailor-made” (by the agency of a new institution – Career Centre 50+). Upon completion, the tested and proven model of providing support to people 50+, with the developed tools, can be used in, other than the tested one, regions of the country.

Office of the Marshall of Pomorskie Voivodeship

Re:start

Polacy są coraz bardziej przedsiębiorczy, z roku na rok rejestrowanych jest coraz więcej firm. Niemniej jednak pojawia się tu także element niekorzystny – polską gospodarkę charakteryzuje jeden z najniższych w Europie wskaźnik przeżywalności firm w okresie pierwszych lat, a zwłaszcza w pierwszym roku funkcjonowania. Właśnie na ten problem starają się opowiedzieć realizatorzy projektu „Re:start”.

➔ O projekcie

Na niską przeżywalność firm wpływa m.in. brak wiedzy o rynku, na którym się działa, nieumiejętność dostosowywania się do zachodzących zmian, brak wiedzy o możliwościach uzyskania źródeł finansowania, a także niezajomość praw ekonomicznych.

Istnieje wprawdzie wiele instrumentów wsparcia przedsiębiorstw, jednak są one skierowane przede wszystkim do firm istniejących lub do osób rozpoczynających działalność gospodarczą po raz pierwszy. Świadczone usługi polegają głównie na analizie problemów klienta. W ofercie wsparcia występuje luka – nie są dostępne specjalistyczne usługi skierowane do osób, których firmy nie przetrwały na rynku. Luka ta jest o tyle istotna, że, jak wskazują badania, firmy założone przez tzw. restarterów (czyli osoby, które mają doświadczenie w prowadzeniu działalności gospodarczej, ale które z różnych powodów musiały z niej zrezygnować) dużo szybciej się rozwijają – osiągają wyższe przychody oraz zatrudniają więcej pracowników. Warto zatem takie osoby wspierać, mając na uwadze, że popełnione wcześniej błędy pozwolą uniknąć podobnych pomyłek przy prowadzeniu własnej firmy w przyszłości.

Prowadzenie działalności gospodarczej nierozłącznie wiąże się z ryzykiem. Jednak problemy przedsiębiorstw, czy też nawet ich upadłość, nie są jeszcze w wystarczającym stopniu odbierane jako zwykły rozwój wydarzeń w działalności gospodarczej i okazja do nowego otwarcia. Poruszanie problematyki negatywnych, ale także pozytywnych skutków porażki w działalności gospodarczej, gdy już do niej dochodzi, może pomóc wykorzystać w jak najlepszy sposób doświadczenie tych osób, pobudzić przedsiębiorczość oraz promować innowacyjność i tworzenie miejsc pracy.

Najważniejszym celem projektu „Re:start” jest zatem wypracowanie i wdrożenie narzędzia/instrumentu wsparcia dla restarterów. Projekt jest realizowany w partnerstwie z firmą Oxford Innovation (Wielka Brytania) od stycznia 2011 roku do grudnia 2012 roku.

➔ Produkt finalny

Produktem finalnym projektu będzie kompleksowy model świadczenia usług wsparcia restarterom, na który składać się będą:

- 1) zestaw zestandaryzowanych usług coachingu, mentoringu i doradztwa eksperckiego zebranych w *Podręczniku świadczenia usługi* dla coachów, mentorów i ekspertów;
- 2) baza coachów, mentorów i ekspertów branżowych wraz z systemem wymaganych kompetencji, rozliczania ich pracy i wzorami umów;
- 3) narzędzie *on-line* stanowiące podstawę procesu świadczenia usługi, od zgłoszenia restartera, poprzez diagnozę jego potrzeb, świadczenie usług i po ich ewaluację, wykorzystywane przez wszystkich uczestników procesu tj. odbiorców, użytkowników, ekspertów i Centrum Restart;
- 4) zasady współpracy pomiędzy Centrum Restart a użytkownikami, zebrane w *Podręczniku świadczenia usługi* dla użytkowników;
- 5) programy szkoleń dla nowych uczestników w systemie świadczenia usług (tj. użytkowników, coachów, mentorów i ekspertów branżowych).

W ramach innowacji zostanie stworzone Centrum Restart, które będzie świadczyć usługi dla restarterów (zgodnie z opracowanym modelem), obejmujące m.in.: coaching, mentoring, ekspertyzy/ wsparcie specjalistyczne indywidualne, wsparcie specjalistyczne grupowe (np. warsztaty, spotkania branżowe tzw. *peer groups*).

Tak skonstruowany produkt finalny będzie dostosowany do potrzeb odbiorców i jednocześnie łatwy do wykorzystania przez użytkowników. Instrument pozwoli na kompleksowe i dogłębne wsparcie restarterów.

Zarządzanie bazą ekspertów i mentorów oraz nadzór nad realizacją przez nich usług będą leżały w gestii Polskiej Fundacji Przedsiębiorczości. Użytkownicy, z którymi zostaną podpisane stosowne umowy i listy intencyjne, będą odpowiedzialni za identyfikację odbiorców ostatecznych i ich wstępną analizę. Użytkownicy będą informować Fundację o potrzebie objęcia danej osoby wsparciem poprzez narzędzie *on-line*. Na podstawie informacji wprowadzonych do systemu *on-line* Fundacja dostosuje profile mentora i ekspertów, którzy w odpowiednim czasie będą obejmować daną osobę wsparciem.

Wartość tego instrumentu przejawia się w zindywidualizowanym podejściu do każdego przypadku i wykorzystaniu wiedzy bardzo doświadczonych osób.

Użytkownicy:

- instytucje rynku pracy / otoczenia biznesu z województwa zachodniopomorskiego, które w bieżącej działalności oferują wsparcie dla przedsiębiorców, osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej lub osób bezrobotnych.

Odbiorcy:

- restarterzy, czyli osoby dorosłe zamieszkałe w województwie zachodniopomorskim, które z różnych powodów zamknęły działalność gospodarczą i które planują ponowne jej rozpoczęcie.

➔ Współpraca ponadnarodowa

Oxford Innovation Ltd. (Wielka Brytania)

Oxford Innovation istnieje na rynku brytyjskim od 1987 roku. Specjalizuje się w projektach wsparcia biznesu realizowanych w partnerstwie z agencjami rozwoju regionalnego, samorządami, uniwersytetami i przedsiębiorstwami.

Wkład w projekt:

Współpraca z Oxford Innovation opiera się na wymianie informacji i doświadczeń, a także wspólnym wypracowaniu rozwiązań – parametrów instrumentów wsparcia. W taki sposób zostanie zaadaptowany instrument EnterpriseHub dla restarterów w województwie zachodniopomorskim. W ramach wymiany doświadczeń wykorzystane będą założenia oraz dane dotyczące wsparcia udzielanego w restarterom w Wielkiej Brytanii (raporty, opisy działań, usług, podręczniki, dobre praktyki).

➔ Opinia na temat projektu

Wnioskodawca wykazał, iż na rynku istnieje wiele instrumentów wsparcia dla dwóch konkretnych grup docelowych: dla osób, które chcą rozpocząć po raz pierwszy działalność gospodarczą oraz dla już działających firm (wsparcie inwestycyjno-doradcze). Nie dostrzega

Instytucja Pośrednicząca

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

BENEFICJENT

Polska Fundacja Przedsiębiorczości

Polska Fundacja Przedsiębiorczości jest instytucją świadcząca pomoc w tworzeniu i rozwoju mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w całej Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem firm z obszaru Polski północno-zachodniej. Fundacja oferuje przedsiębiorstwom pomoc finansową i szkoleniowo-doradczą w ramach Regionalnego Funduszu Pożyczkowego, subregionalnych funduszy pożyczkowych, Programu Poręczeń Kredytowych, Inwestycji Kapitałowych oraz Programu Szkoleniowo-Doradczego.

Kontakt:

ul. Monte Cassino 32
70-466 Szczecin
tel.: 91 312 92 21
faks: 91 312 92 01
e-mail: pfp@pfp.com.pl
www.pfp.com.pl

Strona internetowa projektu:

www.projektrestart.pl

się natomiast problemu grupy osób, które podjęły próbę prowadzenia własnej działalności, ale nie udało im się utrzymać na rynku (tzw. restarterów). Opracowane rozwiązanie ma zwiększyć skuteczność działań na rzecz utrzymania restarterów na rynku pracy w okresie sześciu miesięcy od zakończenia udziału w projekcie oraz wpłynąć na wzrost liczby założonych przez nich nowych firm. Istotny dla pozytywnej oceny projektu był fakt, iż instrument ten był rekomendowany do wdrożenia w regionie zachodniopomorskim przez ekspertów Komisji Europejskiej, jako element realizacji Regionalnej Strategii Innowacyjności.

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Re:start

Poles are becoming increasingly more enterprising, with each year there are more and more companies registered. However, a negative element also appears here – Polish economy is characterized by one of the lowest business survival rate in Europe during the first years, especially in the first year of operation. It is exactly this issue the implementers of the “Re:start” are trying to address.

About the project

The low survival rate of companies is affected by, inter alia, lack of knowledge about the market in which one operates, inability to adapt to introduced changes, lack of knowledge about the possibilities of acquiring funding, as well as ignorance of economic laws.

There does exist a number of business support instruments; however, they are aimed primarily at existing businesses or to people starting a business for the first time. Provided services consist generally on analysing customer problems. These are one off services, mostly of informative character, provided by persons who have no experience in running a business. There is a gap in the support offer – there are no specialist services aimed at people whose businesses did not manage to survive in the market. This gap is even more important since, as indicated by research, the companies established by the so-called restarters (i.e. people who have experience in running a business, but who for various reasons had to give up this activity) are developing much faster – they generate higher profits/revenues and employ more people. It is, therefore, worthwhile providing support to those people, while bearing in mind that previously made mistakes will help avoid similar mistakes in running their own business in the future.

Running business activity entails an inherent risk. The problems of enterprises, or even their bankruptcy, however, are not yet perceived (to the extent they should be) as a normal course of events in business and as the opportunity for starting anew. Tackling the negative, but also the positive effects of business failure, once it occurs, can help make best possible use of the experience of these people, stimulate entrepreneurship, promote innovation, and create new jobs.

Therefore, the most important goal of the “Re:start” project is to develop and implement a support tool / instrument for restarters. The project is carried out in the Partnership with Oxford Innovation, Oxford (United Kingdom) from January 2011 to December 2012.

The final product

The final product of the project will be a comprehensive model of providing support services to restarters, which will consist of:

- 1) a set of standardized coaching, mentoring services and expert advice compiled in the Manual for providing services to coaches, mentors and experts;
- 2) database of coaches, mentors and industry experts with the system of required competences, evaluating their work and sample contracts;
- 3) on-line tool being a prerequisite for the provision of services, from registering a restarter, through diagnosis of their needs, services provision, to the evaluation thereof, used by all stakeholders, i.e. end beneficiaries, users, experts and Restart Centre
- 4) the rules of cooperation between the Restart Centre and users compiled in a Manual for providing services to users;
- 5) training programs for new participants in the service provision system, i.e. users, coaches, mentors and industry experts.

The innovation will also result in the establishment of a Restart Centre that will provide services for restarters according to the service provision model, which include e.g.: coaching, mentoring, expertise / specialist support to individuals, specialist group support such as workshops, industry meetings, so-called peer groups. Such constructed final product will be tailored to the needs of the end beneficiaries and at the same users friendly. The instrument will allow for providing comprehensive and in-depth support to restarters.

Managing a database of experts and mentors, and supervising their provision of services will be the task of the Polish Entrepreneurs Foundation. The users, with whom appropriate agreements and letters of intent will be signed, will be responsible for identification of the final users and preliminary analysis thereof. The users will inform the Foundation about the need to provide a given person with support through on-line tool. Based on the information ente-

red into the system on-line, the Foundation will adjust the profiles of a mentor and experts, who will provide a given person with support in due time.

The value of this instrument consists in an individualized approach to each and every case and in the use of knowledge of highly experienced individuals who share their know-how and expertise.

Users:

- labour market institutions / business environment institutions of the Zachodniopomorskie Voivodeship, whose regular offer includes the support for entrepreneurs, individuals planning to start a business, or the unemployed.

End beneficiaries:

- restarters, i.e. adults residing in the Zachodniopomorskie Voivodeship, who due to various reasons ceased running business and are planning to start it again.

➔ **Transnational cooperation**

Oxford Innovation Ltd. (Great Britain)

Oxford Innovation has been present in the British market since 1987. It specializes in business support projects implemented in partnership with regional development agencies, local governments, universities and businesses.

Contribution to the project:

Cooperation with Oxford Innovation is based on the exchange of information and experiences, and on joint solution development – the parameters of support instruments. In this way the EnterpriseHub instrument for restarters in the Zachodniopomorskie voivodeship will be adapted. The exchange of experience provides for the use of assumptions and data on providing support to the restarters in GB (reports, descriptions of activities, services, manuals, good practices).

➔ **Opinion on the project**

The applicant has proven that there are many instruments of providing support for two specific target groups in the market: for those who want to start the business for the very first time and for already operating businesses (investment and advisory support). What is underestimated is the problem of that group of people who attempted to run their own business, but they failed to keep in the market (so-called restarters). The developed solution is to increase the effectiveness of efforts to keep the restarters in the labour market within six months after completing the participation in the project, and to contribute to the increased number of new companies established by them. Important for a positive assessment of the project was the fact that this instrument has been recommended for implementation in the Zachodniopomorskie region by the experts of the European Commission, as part of the Regional Innovation Strategy.

Voivodeship Labour Office in Szczecin

Intermediate Body

Voivodeship Labour Office in Szczecin

BENEFICIARY

**Polska Fundacja Przedsiębiorczości
(Polish Entrepreneurs Foundation)**

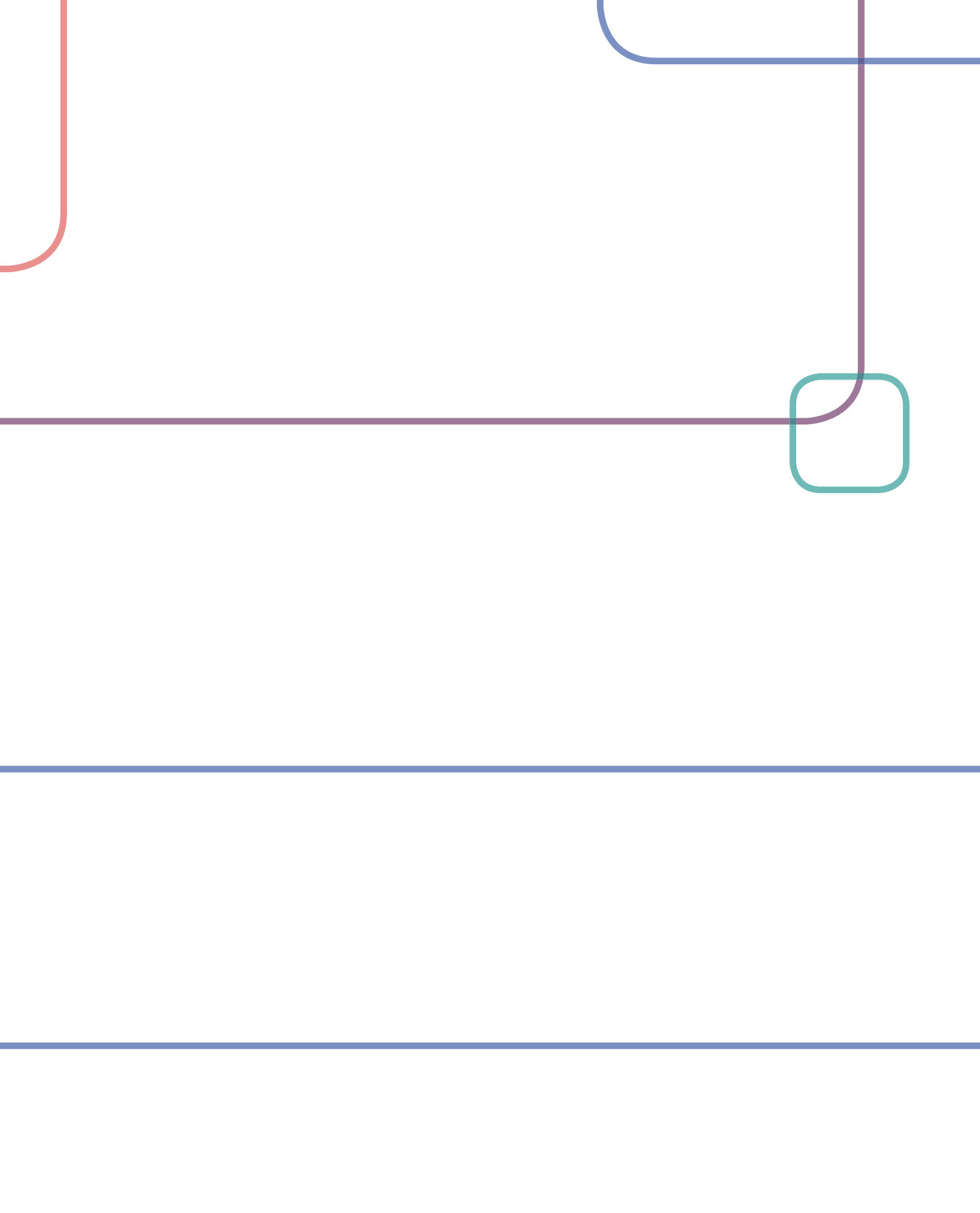
Polish Entrepreneurs Foundation is an organization that provides assistance in the establishing and developing micro-, small and medium enterprises throughout Poland, with special focus on companies from North-West Poland. The Foundation offers the businesses financial assistance and training and advisory support under the Regional Loan Fund, sub-regional loan funds, Program of Credit Guarantee and Capital Investment, as well as Training and Advisory Program.

Contact:

ul. Monte Cassino 32
70-466 Szczecin
phone: +48 91 312 92 21
fax: +48 91 312 92 01
e-mail: pfp@pfp.com.pl
www.pfp.com.pl

Project website:

www.projektrestart.pl





DOBRE RZĄDZENIE
GOOD GOVERNANCE

Innowacyjny System Wspierania Oceny Regulacji i Decyzji Inwestycyjnych – iSWORD

Przewidywanie skutków podejmowanych decyzji to ważna część życia każdego człowieka. Jest to kwestia równie, a może nawet bardziej istotna wówczas, gdy decyzje dotyczą większej grupy – a tak się dzieje w przypadku wprowadzania regulacji prawnych lub dokonywania inwestycji przez władze centralne bądź samorządowe. Dzięki projektowi „Innowacyjny System Wspierania Oceny Regulacji i Decyzji Inwestycyjnych – iSWORD” podejmowanie trafnych decyzji będzie znacznie łatwiejsze.

➔ O projekcie

Celem projektu „Innowacyjny System Wspierania Oceny Regulacji i Decyzji Inwestycyjnych – iSWORD” jest opracowanie i wykonanie narzędzi, dzięki którym osoby podejmujące decyzje inwestycyjne na poziomie urzędów centralnych i samorządów będą mogły dokładnie oszacować długofalowe skutki planowanych inwestycji. Dzięki narzędziom iSWORD będzie można np. sprawdzić, ile czasu zaoszczędzą kierowcy oraz o ile zmniejszy się liczba wypadków po wybudowaniu obwodnicy miasta, ile będzie w przyszłości kosztować jej utrzymanie, a także w jaki sposób wpłynie ona na emisję szkodliwych spalin. Można będzie również zmierzyć np. poziom poprawy jakości zdrowia społeczeństwa, dzięki wprowadzeniu profilaktyki wczesnego wykrywania raka piersi. Narzędzia iSWORD sprawią, że polityka będzie prowadzona na podstawie twardych danych i dowodów. A to z kolei wpłynie na poprawę jakości stanowionej prawa oraz poprawę jakości polityki. Narzędzia opracowane w ramach projektu przez Fundację Naukową Instytut Badań Strukturalnych są skierowane przede wszystkim do pracowników administracji różnych szczebli (centralnej i samorządowej). Ponadto mogą je wykorzystywać naukowcy, eksperci oraz wszyscy, którzy interesują się problematyką ilościowej oceny skutków projektów i inwestycji. Projekt koncentruje się na narzędziach w czterech obszarach: inwestycji infrastrukturalnych, polityki emerytalnej, polityki ochrony zdrowia oraz ochrony środowiska. Projekt jest realizowany od 2010 roku, a jego zakończenie przewidziane jest na październik 2013 roku.

➔ Produkt finalny

Produktem finalnym są aplikacje w arkuszu kalkulacyjnym, wspomagające wyceny kosztów działań oraz ich korzyści finansowych w czterech obszarach. Użytkownicy będą mieli do nich swobodny dostęp poprzez portal internetowy (www.isword.pl). Do każdej aplikacji powstał także podręcznik dla użytkowników, zawierający przykłady zastosowania narzędzi.

1. Narzędzie infrastrukturalne – iSWORD Infrastruktura

Wspomaga wycenę długofalowych skutków inwestycji w infrastrukturę drogową, zwłaszcza na szczeblu gminnym, powiatowym i wojewódzkim. Uwzględnia następujące kategorie kosztów i korzyści: a) czas użytkowników danej drogi, b) utrzymanie bieżące i remonty, c) emisja spalin, d) koszty wypadków, e) eksploatacja pojazdów. Aplikacja wykorzystuje dane opracowane przez Instytut Badawczy Dróg i Mostów. Pozwala na sprawne obliczenie kosztów i korzyści finansowych wynikających z budowy lub modernizacji drogi.

2. Narzędzie do polityki klimatycznej – iSWORD Klimat

Dotyczy problemu emisji gazów cieplarnianych, umożliwiając całościową ocenę kosztów i korzyści wynikających np. z wdrażania programów oszczędności energii w gospodarstwach domowych, realizacji różnych polityk transportowych czy też inwestycji w alternatywne sposoby wytwarzania energii.

3. Narzędzie polityki zdrowotnej – iSWORD Zdrowie

Pozwala oceniać efekty polityk i programów zdrowotnych. Narzędzie zawiera dane (także historyczne) dotyczące umieralności (według przyczyn zgonów) w pięcioletnich grupach wiekowych. Umożliwia oszacowanie wpływu polityk/programów zdrowotnych na umieralność oraz utracone lata życia (YLL) w obszarze dowolnie wybranego problemu zdrowotnego (zdefiniowanego zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją WHO – ICD X).

4. Narzędzie polityki emerytalnej – iSWORD Emerytury

Pozwala na oszacowanie realnych i nominalnych wysokości świadczeń emerytalnych dla osób urodzonych po 1949 roku, stóp zastąpienia, udziału poszczególnych filarów systemu emerytalnego w tworzeniu kapitału emerytalnego osób, w podziale na wykształcenie, wiek i płeć.

Użytkownicy:

- pracownicy administracji różnych szczebli (centralnej i samorządowej);
- naukowcy;
- eksperci oraz osoby zainteresowane problematyką ilościowej oceny skutków projektów i inwestycji.

Odbiorcy:

- pracownicy administracji publicznej.

➔ Współpraca ponadnarodowa

Environmental Policy Research Centre Freie Universität Berlin (Niemcy)

Instytut badawczy, który dysponuje wiedzą w zakresie wypracowywania narzędzi analizy kosztów i korzyści zmian regulacyjnych, a także realizacji projektów w dziedzinie ochrony środowiska.

Wkład w projekt:

Współpraca w przygotowaniu zaawansowanego narzędzia iSWORD Klimat, służącego do wnikliwej analizy kosztów i korzyści inwestycji w powiązaniu z ochroną środowiska.

➔ Opinia na temat projektu

Opracowywany w ramach projektu produkt – zestaw narzędzi do analiz kosztów i korzyści – może się stać ważnym instrumentem wspomagającym proces dokonywania analiz w obszarze polityki społeczno-gospodarczej, ponieważ rozwiązuje problem braku narzędzi do prowadzenia ilościowej oceny polityk i inwestycji publicznych. Wyznaczony cel to uproszczenie i przyspieszenie analiz, a także obiektywizacja podejmowanych decyzji wiążących się z wydatkowaniem środków publicznych, przy uwzględnieniu kwestii gospodarczych, społecznych i środowiskowych. Tworzone narzędzia ułatwią dokonanie oceny, czy dana regulacja jest korzystna dla społeczeństwa i gospodarki.

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

BENEFICJENT

Fundacja Naukowa Instytut Badań Strukturalnych

Fundacja, utworzona w 2006 roku, ma na celu prowadzenie i wspieranie badań w dziedzinie polityki społeczno-gospodarczej kraju. Działalność nakierowana jest na promowanie umiejętności stosowania wyników prac naukowych w praktycznej polityce społeczno-gospodarczej na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym, a także na arenie międzynarodowej.

Kontakt:

ul. Rejtana 15, lok. 24/25

02-516 Warszawa

tel.: 22 629 33,82

e-mail: ibs@ibs.org.pl

www.ibs.org.pl

Strona internetowa projektu:

www.isword.pl

Wypracowane narzędzie ma szansę potwierdzić swoją przydatność dla pracowników administracji publicznej (w tym samorządowej) odpowiedzialnych za opracowywanie ilościowych analiz kosztów i korzyści oraz ocen projektów inwestycyjnych, a także podejmujących decyzje o kształcie polityki i interwencji publicznej. Ponadto jest ono przyjazne dla użytkownika, dzięki czemu korzystanie z niego nie wymaga znajomości specjalistycznej terminologii czy szczegółowych przepisów prawnych. Namacalnym efektem wdrożenia narzędzia będzie podniesienie jakości stanowionego prawa, bez zwiększania nakładów na administrację.

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Innovative project with a transnational component, Priority V „Good governance“, central component

Innovative Toolbox for Regulatory Impact Assessment and Public Investment Decisions – iSWORD

GOOD GOVERNANCE

Predicting the consequences of decisions made is an important part of everyone’s life. It is an issue perhaps even more important when the decisions relate to a larger group – and this is the case for the implementation of legal regulations or investments by the central or local government. With the project titled “Innovative Toolbox for Regulatory Impact Assessment and Public Investment Decisions – iSWORD”, the right decision making process shall be much easier.

► About the project

The objective of the project “Innovative Toolbox for Regulatory Impact Assessment and Public Investment Decisions – iSWORD” is the development and preparation of tools that would enable the investment decision makers at central and local level to accurately assess the long-term effects of the planned investments.

With tools such as iSWORD, it will be possible to verify how much time the drivers can save, how the number of accidents will decrease after the construction of a city ring road, how much its maintenance will cost, as well as how it will affect the emission of harmful exhaust fumes. The tool will also enable its users to assess the level of improvement in the quality of public health due to the introduction of early detection of breast cancer prophylaxis. iSWORD tools shall make the current policy be conducted based on hard data and evidence. This in turn will improve the quality of introduced legislation and implemented policies.

The tools developed under the project by the Institute for Structural Research Foundation are dedicated primarily to the employees of public administration at various levels (central and local government). Moreover, they can be used by researchers, experts and everyone who is interested in the problems of quantitative evaluation of the impact of projects and investments. The project focuses on the tools in four areas: infrastructural investments, pension policy, health protection policy, and environmental protection.

The project has been implemented since 2010 and it is scheduled to be completed in October 2013

► The final product

The final product is a set of spreadsheet applications aimed to support the valuation of the costs of actions and financial benefits thereof in four areas. Users will have free access to them via a web portal (www.isword.pl). For each application, a users’ manual was developed, including examples of the use of particular tools.

1. Infrastructural tool – iSWORD Infrastructure

It supports the users in assessing long-term impact of the investments in road infrastructure, especially at the municipal, county and provincial (voivodeship) levels. The tool allows to estimate the following categories of costs and benefits: (a) road users’ time, (b) road maintenance and renovation (c) harmful emissions (d) the costs of accidents, (e) vehicle exploitation. The application uses the cost estimates developed by the Research Institute for Roads and Bridges. It allows to efficiently calculate the financial costs and benefits resulting from the construction and/or renovation of roads.

2. Climate policy tool – iSWORD Climate

The tool deals with the problem of greenhouse gas emissions, enabling an overall, detailed cost-benefit analysis, for instance, from energy savings in households, various transport policies or investments in renewable energy sources.

3. Health policy tool – iSWORD Health

The purpose of this module is to encompass the assumed results of the assessed health policies and programmes. The tool includes

data (including historical) on mortality rate (by cause of death) in the 5-year age groups. It makes it possible to estimate the impact of policies / health programs on mortality and years of life lost (YLL) in the area of any health problem (as defined according to the WHO – ICD 10 International Classification).

4. Pension policy tool – iSWORD Pensions

The tool allows to forecast (in real and nominal terms) old-age pensions, replacement rates or shares of the system's pillars in the accumulation of capital for participants of the new pension system in Poland, born after 1949, in breakdown for age, sex and highest level of education completed.

Users:

- employees of public administration at various levels (central and local government);
- scientists;
- experts and individuals interested in the problems of quantitative evaluation of the impact of projects and investments.

End beneficiaries:

- employees of public administration.

► Transnational cooperation

Environmental Policy Research Centre Freie Universität Berlin (Germany)

Research Institute that has developed experience and skills in developing Cost-Benefit Analysis tools for Regulatory Impact Assessment and has implemented several projects in the field of environmental protection.

Contribution to the project:

Cooperation in the preparation of an advanced iSWORD Climate tool, used for a comprehensive and thorough analysis of costs and benefits of investments in relation to environmental protection.

► Opinion on the project

The product developed under the project – a set of tools for costs and benefits analysis – may become an important instrument for supporting the process of analysis in the field of socio-economic policy, because it solves the problem of the lack of tools for quantitative evaluation of policies and public investments. The objective is to simplify and accelerate analysis and objectification of taking decisions involving the spending of public funds, with focus on economic, social and environmental dimensions. The developed tools shall be supportive in assessing whether a regulation is beneficial for society and the economy as such.

2nd level Intermediate Body

The Chancellery of the Prime Minister

BENEFICIARY

Fundacja Naukowa Instytut Badań Strukturalnych (Institute for Structural Research Foundation)

The Foundation, established in 2006, aims to conduct and support research in the field of socio-economic policy of the country. The activity is aimed at promoting application of research results in practical economic and social policy at central, regional and local levels, as well as in international forums.

Contact:

ul. Rejtana 15, lok. 24/25
02-516 Warszawa
phone: +48 22 629 33,82
e-mail: ibs@ibs.org.pl
www.ibs.org.pl

Project website:

www.isword.pl

The developed tool can confirm its suitability for public administration employees (including local governments) responsible for the development of quantitative cost-benefit analysis and evaluation of investment projects, as well as for decision making processes that shape the policy and public intervention models. Moreover, it is user friendly, so it does not require knowledge of specialized terminology or detailed rules of law. The tangible result of the implementation thereof will be an improvement of the quality of legislation made, without increasing spending on administration.

The Chancellery of the Prime Minister

Program Aktywności Samorządowej PAS – innowacyjne narzędzie uspołecznionego procesu monitorowania usług publicznych

Sprawna administracja to taka, która potrafi skutecznie reagować na głosy obywateli, świadcząc swoje usługi na odpowiednio wysokim poziomie. „Program Aktywności Samorządowej PAS” umożliwi monitorowanie usług publicznych, a tym samym ułatwi budowę efektywnie działającej administracji.

➔ O projekcie

Dokonanie zmian w systemie administracji musi się opierać na wiedzy dotyczącej potrzeb obywateli. Konieczna jest również zmiana dotychczasowego podejścia do systemu monitoringu usług publicznych na taki, dzięki któremu pracownicy administracji będą wiedzieli, w jaki sposób skutecznie reagować na głosy obywateli oraz w jakich dziedzinach poprawić jakość dostarczanych usług. Dzięki projektowi „Program Aktywności Samorządowej PAS – innowacyjne narzędzie uspołecznionego procesu monitorowania usług publicznych” powstanie zintegrowany system monitorowania usług, który pozwoli samorządom w sposób dogłębny poznać jakość życia mieszkańców, potrzeby pracodawców czy też oczekiwania przedsiębiorców wobec danej instytucji, a tym samym skuteczniej wspierać i rozwiązywać problemy społeczności lokalnej. System będzie również umożliwiał dokonanie analizy kosztów usług publicznych oraz wskazanie głównych obszarów ryzyka w działaniu. W dotychczasowych rozwiązaniach element wskazania preferencji obywateli wyznaczających kierunki rozwoju i modyfikacji działań samorządu nie był badany i uwzględniany, a dzięki proponowanemu systemowi pojawia się realna szansa na ukształtowanie się nawyku aktywnego uczestnictwa obywateli w procesie oceny i weryfikacji działań administracji samorządowej.

Koncepcja projektu powstała na podstawie doświadczeń Fundacji Inicjatyw Menedżerskich w zakresie wprowadzania rozwiązań o charakterze organizatorskim i menedżerskim w administracji oraz współpracy szkoleniowo-doradczej wnioskodawcy z samorządami Podkarpacia i Lubelszczyzny. Stanowi odpowiedź na problemy związane z poprawą jakości usług świadczonych na rzecz społeczeństwa. Projekt jest realizowany od lutego 2011 roku i zakończy się w styczniu 2015 roku.

➔ Produkt finalny

Produktem finalnym projektu jest nowatorski, wielopłaszczyznowy system pomiaru usług publicznych, uzupełniony o kompletną, zindywidualizowaną ocenę i sugestie środowisk opiniotwórczych. Istotą rozwiązania jest systemowe i kompleksowe badanie opinii reprezentatywnych środowisk społecznych i zawodowych (m.in. mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji obywatelskich, liderów społeczności lokalnych) z wykorzystaniem publicznej ankiety, dzięki której będzie można dokonać oceny stanu bieżącego oraz poznać oczekiwania społeczne, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w modyfikacji działań samorządu. Sugestie i propozycje wprowadzenia zmian w funkcjonowaniu urzędu będą mogli zgłaszać również sami urzędnicy, dzięki czemu uwzględniony zostanie również praktyczny aspekt wprowadzanych zmian. Zgromadzone w ten sposób dane pozwolą ponadto na utworzenie katalogu usług, stanowiącego zmodyfikowaną wersję w stosunku do obecnie funkcjonujących, obejmującego takie aspekty jak efektywność, oceny jakości przez interesariuszy oraz stopień ryzyka. Na tej podstawie można będzie wskazać modelowe i akceptowane społecznie rozwiązania funkcjonalne dotyczące działania urzędów. Wypracowane rozwiązania będą miały charakter cyklicznego i trwałego mechanizmu. W ramach projektu powstanie platforma informatyczna PAS, która pozwoli na współdziałanie administracji samorządowej i społeczeństwa przy projektowaniu, modyfikowaniu istniejących oraz tworzeniu przyszłych usług publicznych.

W pierwszym etapie realizacji projektu zostały opracowane wzory ankiet jakości życia i zarządzania. Ankiety jakości życia będą przeprowadzane wśród mieszkańców, natomiast ankiety jakości zarządzania wśród pracowników poszczególnych urzędów. Po przeprowadzeniu ankiet zespół ds. monitorowania opracuje raport

przedstawiający wyniki oraz wnioski (interpelacje), które zostaną przedstawione mieszkańcom na odbywających się cyklicznie spotkaniach RADAR. W ramach tych spotkań zostaną wyznaczone obszary priorytetowe, a mieszkańcy będą mieli możliwość zgłaszania pomysłów i rozwiązań problemów. Nad inicjatywami pracować będą zarówno mieszkańcy, jak i urzędnicy podczas kolejnych spotkań RADAR. Zespół ds. monitorowania wraz z ekspertami z poszczególnych urzędów przygotuje studium wykonalności dla inicjatyw zgłaszanych na spotkaniach RADAR. Projekty rozwiązań, które będą możliwe do wdrożenia w poszczególnych miejscowościach, zostaną przedstawione mieszkańcom na spotkaniach RADAR. W ramach projektu powstanie Bank Idei Samorządowych, w którym będą gromadzone wszystkie pomysły mieszkańców. Dane banku zostaną zamieszczone na platformie PAS, dzięki czemu będą dostępne dla wszystkich zainteresowanych. Podstawą do wdrożenia systemu PAS jest podręcznik opracowany przez ekspertów uczestniczących w realizacji projektu. Jest on instrukcją opisującą krok po kroku wszystkie działania, jakie należy podjąć, aby wdrożyć w danym urzędzie program PAS.

Użytkownicy:

- kadra kierownicza i pracownicy urzędów w miejscowościach objętych projektem.

Odbiorcy:

- obywatele;
- radni;
- pracodawcy i przedsiębiorcy.

➔ Współpraca ponadnarodowa

Innovazione e Sistemi per il Mercato ed il Lavoro – ISLM

(Turyn, Włochy)

Institucja specjalizująca się w opracowywaniu i wdrażaniu systemów monitorowania usług publicznych.

Wkład w projekt:

Partner przekazuje wiedzę na temat systemów monitorowania usług publicznych we Włoszech, a wybrane rozwiązania włoskiego systemu zostaną zaadaptowane na grunt polski. Będzie on również uczestniczył w procesie opracowywania wstępnej i ostatecznej wersji produktu finalnego.

BENEFICJENT

Fundacja Inicjatyw Menedżerskich

Institucja prowadząca w kraju i za granicą działalność szkoleniową, konsultingową i badawczą w zakresie wdrażania nowatorskich rozwiązań w instytucjach trzech sektorów. Prowadzi prace badawcze i konsultingowe mające na celu usprawnienie administracji publicznej w Rosji, na Ukrainie, w Gruzji i Tadżykistanie.

Kontakt:

ul. I Armii Wojska Polskiego 5/7
20-078 Lublin
tel. 81 441 33 44
e-mail: anna.bielak@fim.lublin.pl
www.fim.org.pl

Strona internetowa projektu:

www.fim.org.pl/pas

➔ Opinia na temat projektu

Nowatorski projekt, którego celem jest poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez jednostki samorządu terytorialnego poprzez opracowanie i wdrożenie unikatowego systemu monitorowania usług publicznych, podniesienie kompetencji pracowników samorządowych w zakresie monitorowania jakości usług oraz modernizację procesów zarządzania. Bogate doświadczenie beneficjenta oraz partnera zagranicznego pozwala zakładać, że wypracowane w trakcie realizacji projektu rozwiązania będą innowacyjne, godne upowszechniania i przyczynią się do poprawy funkcjonowania administracji samorządowej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Innovative project with a transnational component, Priority V „Good governance”, central component

Local Government Activity Program PAS – an innovative tool of socialized public services monitoring process

GOOD GOVERNANCE

Efficient administration is one that can effectively respond to the voices of citizens, providing the services at a sufficiently high level. “Local Government Activity Program PAS” shall enable the monitoring of public services, and thereby facilitate the development of effectively functioning administration.

► About the project

Implementing changes in the administration system must be based on knowledge of the citizens' needs. It is also necessary to transform the hitherto existing approach to the public services monitoring system into one that would enable the administration personnel to effectively respond to the voices of citizens and to identify the areas to improve the quality of services provided. With the project “Local Government Activity Program PAS – an innovative tool of socialized public services monitoring process” it will be possible to establish an integrated services monitoring system that will allow local governments to get the comprehensive image of the quality of life of residents, employers' needs or expectations of entrepreneurs towards a particular institution and thus support and solve community problems more effectively.

The system will also allow to conduct a comprehensive analysis of the costs of public services and to identify key operation-related risk areas. In the hitherto implemented solutions, the element accounting for the indication of citizens' preferences setting the directions of development and modification of local government activities has not been studied and taken into account, and with the proposed solution, there is a real chance to form the habit of active citizens' participation in the process of assessing and verifying the activities of local government administration.

The project is based on the experience of Managerial Initiatives Foundation in the scope of the implementation of organisation and managerial solutions in the administration, and the applicant's training and consulting cooperation with local governments of Podkarpackie and Lubelskie Voivodeships. It is a response to problems associated with improving the quality of services rendered to society.

The project has been implemented since February 2011 and will be completed in January 2015.

► The final product

The final product of the project is an innovative, multi-dimensional, public service measurement system, supplemented with a complementary, individualized assessment and recommendation of opinion-forming environments. The essence of the solution consists in a systemic and comprehensive review of opinion of representative social and professional communities (including citizens: inhabitants, entrepreneurs, representatives of civic organizations, local community leaders) with the use of a public survey, with the use of which one shall be able to assess the current state of affairs and learn on social expectations, which in turn should be reflected in the modification of local government activities. Suggestions and proposals for changes in the functioning of the local government can also be submitted by the very government officials – thus taking into account also the practical aspect of the implemented changes.

The data collected in this process will also allow developing the catalogue of services, constituting a modified version compared to the existing ones, covering such aspects as efficiency, quality assessment from the stakeholders' point of view, and risk evaluation. On this basis, it will be possible to identify the model and socially acceptable functional solutions for the operation of offices. The developed solutions will take up the form of a cyclic and sustainable mechanism.

The project also provides for the development of a PAS IT platform that shall facilitate the cooperation of local administration and society on designing, modifying, and developing both the existing and future public services.

The first stage of the project implementation included the development of sample quality of life and management surveys. Quality of life surveys will be conducted among the inhabitants, while the quality of management surveys – among employees of individual offices. Upon having conducted the surveys, the monitoring team will prepare a report outlining the results and conclusions (interpellation), which will be presented to residents at periodically held RADAR meetings. As part of these meetings, there will be designated priority areas and the residents will have the opportunity to submit ideas and solutions to problems. The initiatives will be elaborated by both residents and officials during subsequent RADAR meetings. The monitoring team, together with experts from different agencies, will prepare a feasibility study for the initiatives reported during RADAR meetings. The projects of solutions feasible to implement in different localities, will be presented to the residents at RADAR meetings. The project provides for the establishment of a Bank of Municipal Ideas that will gather all residents' initiatives and ideas. It will be placed on the PAS platform, so it will be available to all interested parties.

The basis for the implementation of the PAS system is a handbook developed by experts participating in the project. It is a manual that describes step by step all the actions to be taken to implement the PAS program in a given office.

Users:

- management staff and employees of offices in the cities covered by the project.

End beneficiaries:

- citizens;
- councillors;
- employers and entrepreneurs.

► Transnational cooperation

Innovazione e Sistemi per il Mercato ed il Lavoro – ISLM

(Torino, Italy)

Institution specializing in the development and implementation of systems for public services monitoring.

Contribution to the project:

The partner shall provide knowledge about the systems for monitoring public services in Italy and the selected solutions of the Italian system will be adapted to the Polish conditions. It will also be involved in the development of the draft and final version of the final product.

2nd level Intermediate Body

The Ministry of the Interior and Administration

BENEFICIARY

Fundacja Inicjatyw Menedżerskich (Managerial Initiatives Foundation)

It is a nongovernmental organization set up to provide (in inside the country and abroad) training, consultancy, and research in implementing innovative solutions in the institutions of the three sectors. It conducts research and consulting activities aimed at improving public administration in Russia, Ukraine, Georgia and Tajikistan.

Contact:

ul. I Armii Wojska Polskiego 5/7
20-078 Lublin
phone: +48 81 441 33 44
e-mail: anna.bielak@fim.lublin.pl
www.fim.org.pl

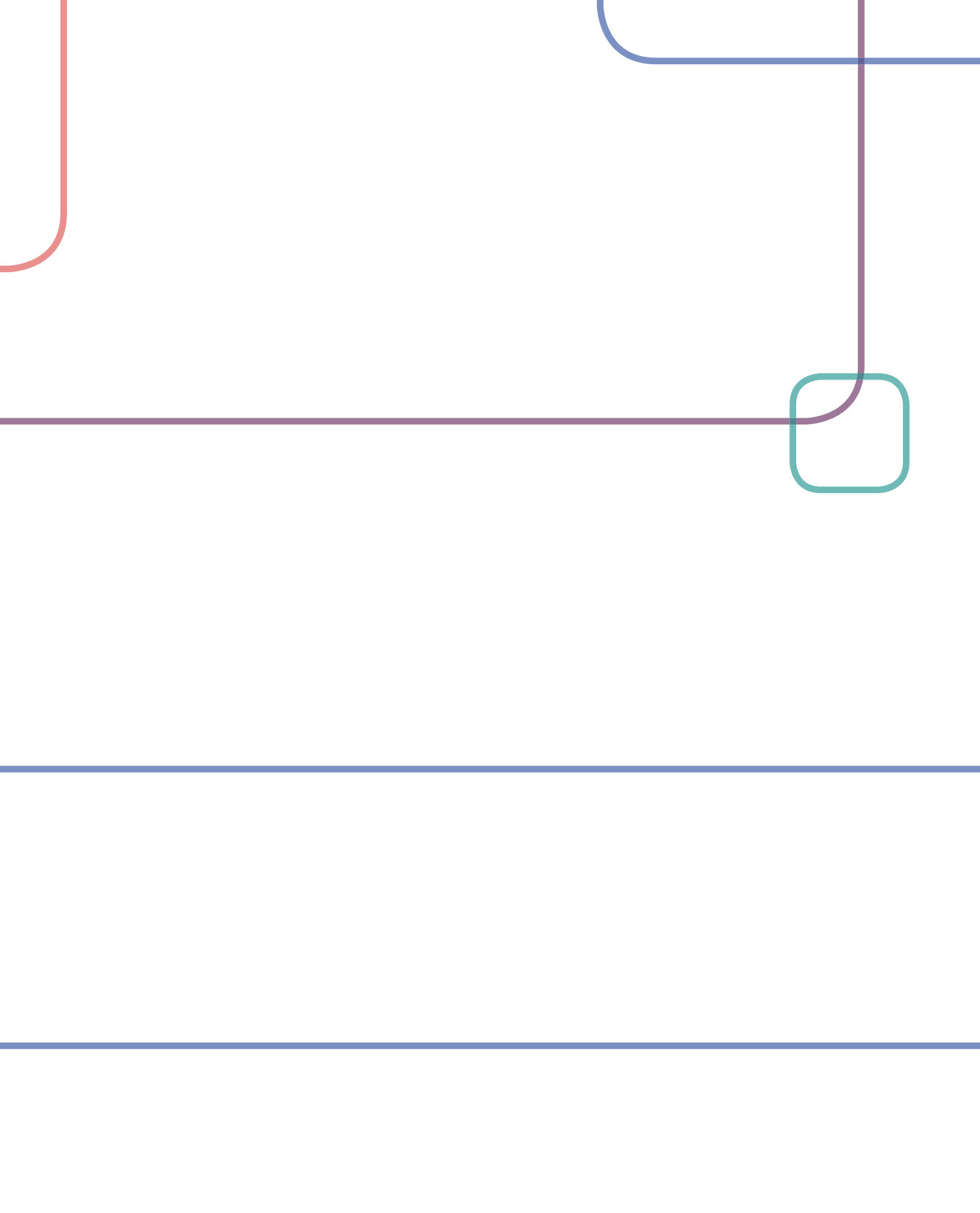
Project website:

www.fim.org.pl/pas

► Opinion on the project

An innovative project aimed at improving the quality of public services provided by local government units through the development and implementation of a unique public services monitoring system, improving the competences of local government employees in the scope of monitoring the quality of services rendered and modernization of management processes. Vast experience of the beneficiary and the foreign partner make it possible to believe that the solutions developed during the project implementation will be innovative and worthy of dissemination, and they contribute to the improvement in the functioning of local government administration.

The Ministry of the Interior and Administration





EDUKACJA
I SZKOLNICTWO
WYŻSZE

EDUCATION
AND HIGHER
EDUCATION

Być przedsiębiorczym – nauka przez działanie. Innowacyjny program nauczania przedsiębiorczości w szkołach ponadgimnazjalnych

Przedsiębiorczość jest jednym z czynników zrównoważonego rozwoju społeczeństwa i gospodarki. Wprowadzenie do programu szkół ponadgimnazjalnych w Polsce przedmiotu „podstawy przedsiębiorczości” było ważnym krokiem w kierunku rozwoju postaw i zachowań przedsiębiorczych wśród młodzieży. Ważnym, ale nie ostatnim. Nauka tego przedmiotu wymaga bowiem wypracowania specjalnej metodyki, obejmującej nowoczesne, aktywizujące metody nauczania. Tego zadania podjęli się realizatorzy projektu „Być przedsiębiorczym – nauka przez działanie”, proponując innowacyjne rozwiązania w tej dziedzinie.

➔ O projekcie

Polska zajmuje odległą pozycję w rankingach pod względem przedsiębiorczości i perspektyw rozwojowych kluczowego dla gospodarki sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Szukając przyczyn takiego stanu rzeczy, trzeba zdawać sobie sprawę, że w rozwoju przedsiębiorczości, oprócz uwarunkowań prawnych i makroekonomicznych, dużą rolę odgrywają czynniki osobowościowe, w tym kształtujący je system edukacji. System ten, niestety, nie działa całkowicie sprawnie – zajęcia poświęcone przedsiębiorczości są w dużej mierze zorientowane na przekazywanie wiedzy, nie zaś na kształtowanie postaw i praktyczne doskonalenie umiejętności. Realizatorzy projektu „Być przedsiębiorczym...” dostrzegli konieczność wprowadzenia zmian w systemie nauki przedsiębiorczości w polskich szkołach.

Projekt jest skierowany do uczniów i nauczycieli ze szkół ponadgimnazjalnych z województwa dolnośląskiego. W jego ramach wypracowany zostanie innowacyjny program nauczania przedmiotu „podstawy przedsiębiorczości”, oparty na nowych metodach działania (w tym na sprawdzonych w starych krajach Unii Europejskiej metodach aktywizujących), wzbogacony o nowoczesne technologie (m.in. Internet, symulacje biznesowe, projekty edukacyjne).

Dzięki uczestnictwu w zajęciach realizowanych na podstawie innowacyjnego programu nauczania podstaw przedsiębiorczości uczniowie będą mogli kształtować i rozwijać postawy przedsię-

biorcze oraz kompetencje ułatwiające im kontynuowanie kształcenia na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki. Efektem tych działań powinien być świadomy wybór przez ucznia kontynuowania kształcenia na kierunkach związanych z zarządzaniem bądź na kierunkach technicznych (z przekonaniem o możliwości założenia własnej firmy i np. komercjalizacji wyników badań) lub też, w przypadku uczniów szkół zawodowych, decyzja o zakładaniu własnych firm zamiast poszukiwania pracy po ukończeniu szkoły, a następnie o kontynuowaniu kształcenia na odpowiednich kierunkach w trybie niestacjonarym.

Projekt jest realizowany w partnerstwie trzech podmiotów: PWN.PL – lidera projektu – oraz Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu i Uniwersytetu Ekonomicznego w Wiedniu. Realizacja projektu rozpoczęła się w lipcu 2010 roku, a zakończy w październiku 2013 roku.

➔ Produkt finalny

Produktem finalnym projektu będzie innowacyjny program nauczania przedmiotu „podstawy przedsiębiorczości” wraz z zestawem narzędzi multimedialnych. Program skupia się na kształtowaniu postaw i zachowań przedsiębiorczych u uczniów oraz zdobywaniu przez nich umiejętności praktycznych. Wprowadza

zmiany w metodach nauczania (większa liczba metod aktywnych, praktycznych) oraz w organizacji zajęć (nowa formuła lekcji i zajęć dodatkowych, z wykorzystaniem form aktywnych, w tym symulacji funkcjonowania firm, a także pracy zespołowej nad rozwiązywaniem praktycznych problemów z przedsiębiorczości). Program nauczania został dostosowany do specyfiki liceów, techników i szkół zawodowych.

Ważnymi elementami produktu finalnego są:

- e-podręcznik – przeznaczony dla uczniów, zawierający treści przekazywane w ciekawy, interaktywny sposób;
- prezentacje multimedialne obejmujące 20 tematów – przeznaczone dla nauczycieli, dające możliwość samodzielnego kształtowania treści slajdów (prezentacje stanowią podsumowanie lekcji poświęconych danemu tematowi lub szerszemu zagadnieniu, poprzez wprowadzenie w ostatniej fazie nauki uporządkowanej wiedzy powiązanej z wcześniej wykonanymi ćwiczeniami praktycznymi);
- scenariusze lekcji zawierające szczegółowe wskazówki i przykłady do przeprowadzenia zajęć z 20 tematów – przeznaczone dla nauczycieli, ułatwiające organizację lekcji według podstawy programowej;
- zestawy zadań obejmujące 20 tematów – materiał przeznaczony dla nauczycieli do pracy z uczniami w trakcie lekcji i przygotowywania prac domowych;
- gry edukacyjne – 3 gry kierownicze i biznesowe pozwalające na podejmowanie przez uczniów decyzji i działań w środowisku wirtualnym stanowiącym symulację sytuacji rzeczywistych;
- e-instrukcje – opisy i wyjaśnienia związane z ideą i funkcjonowaniem gier symulacyjnych (założenia, zasady funkcjonowania, sposób postępowania, możliwe warianty, sytuacje przewidywalne i w warunkach ryzyka itd.);
- projekty edukacyjne – 10 propozycji projektów dla grup uczniowskich pracujących pod opieką nauczyciela;
- portal wymiany wiedzy – umożliwiający m.in. realizację szkoleń dla nauczycieli, zapewniający dostęp do materiałów, wymianę doświadczeń między nauczycielami i uczniami, upowszechnianie dobrych praktyk.

Innowacyjność produktów dodatkowych polega na tym, że gry edukacyjne są wpisane w realizację programu innowacyjnego i będą realizowane w toku procesu dydaktycznego, a nie jako zajęcia dodatkowe.

Użytkownicy:

- nauczyciele przedmiotu „podstawy przedsiębiorczości”.

Odbiorcy:

- uczniowie liceów, techników i szkół zawodowych.

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Ośrodek Rozwoju Edukacji

BENEFICJENT

PWN.PL

pwn.pl sp. z o.o. (lider projektu) wchodzi w skład grupy wydawniczej PWN SA. Specjalizuje się w przygotowywaniu multimedialnych publikacji Wydawnictwa Naukowego PWN i jest prekursorem zastosowania rozwiązań internetowych na potrzeby edukacji. pwn.pl jest liderem w dziedzinie elektronicznych wydawnictw encyklopedycznych i edukacyjnych. Ma w ofercie szeroką gamę publikacji – encyklopedii, słowników, translatorów, kursów językowych, gier i programów edukacyjnych.

Kontakt:

ul. Romana Maya 1
61-371 Wrocław
tel. 61 873 62 88
e-mail: biuro@bycprzedsiębiorczym.pl

Strona internetowa projektu:

www.bycprzedsiębiorczym.pl

► Współpraca ponadnarodowa

Wirtschafts Universität Wien (Austria)

Uniwersytet Ekonomiczny w Wiedniu jest uznawany za jeden z najlepszych uniwersytetów ekonomicznych w krajach niemieckojęzycznych. Partnerem projektu jest jeden z instytutów uniwersytetu – Instytut für BWL der Klein- und Mittelbetriebe; kierowany przez światowej sławy specjalistę w zakresie przedsiębiorczości, prof. Josefa Mugglera. Instytut zajmuje się dydaktyką i badaniami w zakresie przedsiębiorczości i zarządzania małymi i średnimi przedsiębiorstwami, oraz jest m.in. organizatorem „Letniej szkoły przedsiębiorczości” dla nauczających zarządzania małymi i średnimi przedsiębiorstwami z Europy Wschodniej.

Wkład w projekt:

Udział partnera zagranicznego jest niezbędny dla wypracowania efektywnego produktu finalnego, dostosowanego do obecnych tendencji europejskich. Partner opracowuje kompendium dobrych europejskich praktyk w zakresie nauczania przedsiębiorczości oraz pomaga na etapie wdrażania i ewaluacji nowatorskiego programu.

Innovative testing project with a transnational component, Priority III „High quality of the educational system”, central component

Being entrepreneurial – learning by acting. Innovative entrepreneurship curriculum in senior high schools

Entrepreneurship is one of the factors of sustainable development of society and economy. Introduction of a subject „rudiments of entrepreneurship” into the curricula of senior high schools in Poland was an important step towards the development of entrepreneurial attitudes and behaviour among young people. Important, though not the last one. Teaching this subject requires the development of specific methodologies, including modern, activating teaching methods. The project designers of the project “Being entrepreneurial – learning by acting” tackled this issue, by proposing innovative solutions in this field.

► About the project

Poland occupies a low position in the rankings in terms of entrepreneurship and development perspectives for the key for economy sector of small and medium enterprises. While looking for reasons for such a state of matters, one must realize that in the development of entrepreneurship, in addition to legal and macro-economic conditions, the large role is played by personality factors, including the education system shaping them. This system, unfortunately, does not work smoothly enough – classes devoted to entrepreneurship are largely focused on transferring knowledge and not on shaping attitudes and practical skills. Implementers of the project have noticed the need for changes in the system of entrepreneurship education in Polish schools.

The project is aimed at students and teachers from senior high schools in the Dolnośląskie voivodeship. Under the project, there will be developed a new curriculum for teaching subject “rudiments of entrepreneurship” based on new methods of action (including the proven in the old EU countries, activation methods), enriched with modern technologies (including Internet, business simulations, educational projects).

By participating in the activities implemented based on innovative curriculum for teaching the basis of entrepreneurship, students will be able to shape and develop entrepreneurial attitudes and skills required to facilitate their continuing education in the fields of key importance for the economy. The result of these actions should be a conscious student’s choice to continue education in the fields of management or technical courses (while being convicted about the possibility of establishing their own company and the commercialization of research results, for example) or, in the case of students

of vocational schools, the decision to set up their own businesses instead of looking for a job after graduation, and then to continue education in respective subjects in part-time mode.

The project is implemented in partnership of three entities: PWN.PL – project leader – and the Wrocław University of Economics and University of Economics in Vienna. The project started in July 2010 and will be completed in October 2013.

► The final product

The final product of the project is an innovative program of teaching the subject “rudiments of entrepreneurship” with a set of multimedia tools. The program focuses on developing entrepreneurial attitudes and behaviours of students and acquisition of practical skills. It introduces changes in teaching methods (more activation methods, practical) and the organization of courses (the new formula of lessons and extracurricular activities, using the active forms, including a simulation of company operations, as well as team work on solving practical problems of entrepreneurship). The curriculum was adapted to the specific character of senior high schools, technical and vocational schools.

Important elements of the final product are:

- e-textbook – designed for students, including the content communicated in an interesting, interactive way;
- multimedia presentations covering 20 topics – designed for teachers, giving the possibility of independent creation of the content of presented slides (presentations summarize the les-

sons on a given subject or a wider issue by introducing in the last phase of teaching an organized knowledge associated with the previously done practical exercises);

- lesson plans with detailed instructions and examples to conduct classes on 20 topics – designed for teachers, facilitating the organization of classes according to a new core curriculum;
- sets of tasks covering 20 topics – material for teachers to work with students during lessons and homework preparation;
- educational games – 3 managerial and business games allowing students to make decisions and actions in a virtual environment simulating a real world;
- e-instructions – descriptions and explanations related to the concept and operation of simulation games (assumptions, principles of operation, way of acting, possible alternatives, predictable situations and risk-related situations, etc.);
- educational projects – 10 project proposals for student groups working under the supervision of a teacher;
- knowledge sharing portal – enabling inter alia the implementation of trainings to teachers, providing access to materials, exchange of experience between teachers and students, the dissemination of good practice.

Innovativeness of additional products consists in the fact that educational games are included in the innovative curriculum and will be implemented during the educational process and not as extracurricular activities.

Users:

- teachers of the subject “rudiments of entrepreneurship.”

End beneficiaries:

- pupils/students of senior high schools, technical and vocational schools.

➔ Transnational cooperation

University of Economics in Vienna (Austria)

University of Economics in Vienna is considered one of the best economic universities in German speaking countries. A project partner is one of the university institutes – the Institute für Betriebswirtschaftslehre der Klein- und Mittelbetriebe, led by world-renowned scientist in the field of entrepreneurship, prof. Josef Mugler. The Institute is engaged in teaching and research in entrepreneurship and SME management and is the organizer of the Summer School of Entrepreneurship for people teaching business management for SMEs in Eastern Europe.

Contribution to the project:

The participation of foreign partner is essential to the development of an effective final product, adapted to current European trends. Partners develops a compendium of best European practices in the teaching entrepreneurship and provides support at the stage of implementation and evaluation of an innovative program.

2nd level Intermediate Body

The Centre for Education Development

BENEFICIARY

PWN.PL

pwn.pl sp. z o.o. (project leader) is part of the publishing group PWN S.A. It specializes in preparing multimedia publication of the PWN Scientific Publishing House, and is a pioneer in using Internet solutions for the needs of education. pwn.pl is a leader in the field of electronic encyclopaedias and educational publications. Currently, its product portfolio includes a wide range of publications – encyclopaedias, dictionaries, translators, language courses, educational games and programs.

Contact:

ul. Romana Maya 1
61-371 Wrocław
phone: +48 61 873 62 88
e-mail: biuro@bycprzedsiebiorczym.pl

Project website:

www.bycprzedsiebiorczym.pl

DiAMEnT – dostrzec i aktywizować możliwości, energię, talenty

Celem projektu „DiAMEnT – dostrzec i aktywizować możliwości, energię, talenty” jest opracowanie, przetestowanie i zaprezentowanie w ostatecznej wersji nowatorskiego systemu pracy z uczniami zdolnymi, czyli tym „kapitałem ludzkim”, który ma szansę na zaprocentowanie w bliższej lub dalszej przyszłości.

➔ O projekcie

Aby możliwości zdolnych uczniów były właściwie wykorzystane, system edukacyjny musi odpowiednio wcześniej takich uczniów zauważyć oraz zapewnić im wszelkie możliwe wsparcie. Żaden kraj na świecie nie może sobie pozwolić na stratę takiego potencjału. Projekt „DiAMEnT” stanowi odpowiedź na konkretne problemy występujące w szkolnej praktyce przy pracy ze zdolnymi uczniami. Działania prowadzone w ramach projektu obejmują następujące zagadnienia:

1. Brak systemu diagnozowania uczniów zdolnych.

W projekcie został opracowany i poddany testowaniu system diagnozowania uczniów zdolnych.

2. Brak programów, form organizacyjnych i metod pracy adekwatnych do potrzeb uczniów zdolnych, brak atrakcyjnej oferty zajęć dodatkowych.

W projekcie zostały opracowane i są testowane specjalne programy i rozwiązania organizacyjne (ośrodki pracy pozaszkolnej – Powiatowe Ośrodki Wspierania Uczniów Zdolnych, warsztaty letnie, naukowe koła e-learningowe, Letnia Szkoła Młodych Talentów) oparte na nowoczesnych metodach pracy z uczniami zdolnymi (strategia *pull-out*, metoda projektu z wykorzystaniem elementów PBL, e-learning).

3. Niewystarczające przygotowanie kadry nauczycielskiej do pracy ze zdolnymi uczniami.

W projekcie zostały przygotowane i przetestowane programy szkoleń dla różnych podmiotów środowiska oświatowego.

4. Zróżnicowanie szans edukacyjnych dzieci z miasta i ze wsi.

W projekcie została utworzona i jest testowana sieć Powiatowych Ośrodków Wspierania Uczniów Zdolnych (POWUZ), funkcjonująca na bazie dobrze wyposażonych szkół, z łatwym dostępem dla wszystkich uczniów.

Projekt nie powiela i nie rozbudowuje istniejących dotychczas rozwiązań na rzecz uczniów o uzdolnieniach poznawczych (indywidu-

alne programy pracy z uczniami, konkursy, stypendia itd.), ale wprowadza nowe, dotychczas niestosowane, służące skutecznemu, systemowemu wsparciu tej grupy. Dla innowacyjności projektu istotne jest uwzględnienie komponentu współpracy ponadnarodowej, który pozwoli na adaptowanie rozwiązań sprawdzonych w Stanach Zjednoczonych – czyli w tym systemie edukacji, który doskonale dopracował metody „wylawiania” i wspierania zdolnych uczniów. Projekt „DiAMEnT” jest realizowany od 1 marca 2009 roku do 31 grudnia 2013 roku przez Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli w partnerstwie z Wyższą Szkołą Biznesu – National-Louis University w Nowym Sączu oraz National-Louis University w Chicago.

➔ Produkt finalny

Produkt finalny składa się z trzech części. Pierwszą z nich jest „Regionalny program wspierania uzdolnień dzieci i młodzieży”, czyli całościowe rozwiązanie umożliwiające wydajną pracę z uczniami zdolnymi. Program obejmuje następujące elementy:

- koncepcja wspierania uzdolnień uczniów w województwie małopolskim (uwzględniająca m.in. najnowsze koncepcje oraz badania naukowe nad zdolnościami i ich wspieraniem, a także założenia organizacyjne i szczegółowe zasady wdrożenia „Regionalnego programu...”);
- założenia metodologiczne i organizacyjne „Systemu diagnozy uzdolnień uczniów”;
- testy do diagnozy uzdolnień uczniów z zakresu czterech kompetencji kluczowych do trzech etapów kształcenia;
- programy zajęć pozaszkolnych opartych na metodzie projektu z zakresu czterech kompetencji kluczowych;
- program uzupełniający z zakresu rozwijania twórczego myślenia dla klas 1–3 szkoły podstawowej;

- programy e-learningowych kół naukowych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z zakresu czterech kompetencji kluczowych;
- programy Letniej Szkoły Młodych Talentów dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

Drugą część produktu stanowią programy szkoleń dla kadr oświatowych: edukatorów projektu, nauczycieli Powiatowych Ośrodków Wspierania Uczniów Zdolnych, nauczycieli pracujących z uczniami zdolnymi w szkołach (w tym przygotowujące do wdrażania programu z zakresu rozwijania twórczego myślenia w klasach 1–3), dyrektorów, wizytatorów.

Ostatnią częścią produktu są narzędzia do ewaluacji pracy z uczniami zdolnymi. Przewiduje się opracowanie ankiet dla wszystkich podmiotów zaangażowanych w testowanie: dla uczniów, nauczycieli POWUZ, nauczycieli wdrażających program z zakresu rozwijania twórczego myślenia, opiekunów POWUZ. Narzędzia te powstaną po pierwszym roku testowania i po zebraniu pierwszych doświadczeń z funkcjonowania „Regionalnego programu wspierania uzdolnień...”.

Użytkownicy:

- nauczyciele różnych poziomów edukacji i ze szkół różnych typów;
- kadra kierownicza wskazanych typów szkół;
- pracownicy oświatowi jednostek samorządu terytorialnego oraz wizytatorzy kuratoriów oświaty, którzy będą wspierać organizacyjnie wdrażanie systemu pracy z uczniami zdolnymi;
- kadra szkół wyższych przygotowujących absolwentów do pracy z uczniami zdolnymi oraz do wzbogacania swojej oferty kierowanej do środowiska oświatowego.

Odbiorcy:

- uczniowie klas 1–3 szkół podstawowych, dla których został opracowany program rozwijania twórczego myślenia;
- uczniowie z uzdolnieniami kierunkowymi w dziedzinach: matematyka, przedsiębiorczość, technologie informacyjno-komunikacyjne, język angielski (z trzech etapów kształcenia), dla których opracowano narzędzia diagnostyczne i programy zajęć pozaszkolnych

➔ Współpraca ponadnarodowa

National-Louis University w Chicago (Stany Zjednoczone)

National-Louis University w Chicago, jest prywatnym uniwersyte-tem typu *non-profit*, utworzonym w 1886 roku, który zajmuje się kształceniem nauczycieli. Dysponuje kadrą wysoko wykwalifikowanych ekspertów w zakresie pedagogiki, psychologii szkolnej, zarządzania oświatą, zarządzania projektami edukacyjnymi, tworzenia programów kształcenia. Od kilkudziesięciu lat podejmuje działania na rzecz reformowania szkolnictwa amerykańskiego.

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

BENEFICJENT

Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli

Wojewódzka placówka doskonalenia nauczycieli, mająca bogatą tradycję i znaczący dorobek nie tylko w zakresie podnoszenia kompetencji kadry pedagogicznej województwa, ale także w podejmowaniu nowatorskich inicjatyw na rzecz systemu edukacji (m.in. udział w realizacji programów ogólnopolskich, np. „Nowa szkoła”, „Nowa matura”, „Gimnazjum 2002”, „Szkoła marzeń”, „Komputer dla ucznia”).

Kontakt:

ul. Lubelska 23
30-003 Kraków
tel.: 12 623 77 53
e-mail: kdynowska@diament.edu.pl
<http://mcdn.edu.pl>

Strona internetowa projektu:

www.diament.edu.pl

Wkład w projekt:

Wsparcie autorów programów zajęć i programów pracy z uczniami zdolnymi (metoda projektu, strategia PBL), a także wsparcie przygotowania kadry edukatorów do prowadzenia zajęć dla nauczycieli. Monitorowanie testowania „Regionalnego programu wspierania uzdolnień dzieci i młodzieży”.

➔ Opinia na temat projektu

Założone w projekcie działania nie były dotychczas podejmowane w takim kształcie merytorycznym i organizacyjnym. Jako projekt innowacyjny „DiAMEnT” nie powiela i nie rozbudowuje istniejących już rozwiązań (indywidualne programy pracy z uczniami, konkursy, stypendia itd.), ale wprowadza nowe, dotychczas nie stosowane, służące systemowemu wsparciu uczniów zdolnych. Proponowane podejście nie było dotychczas wdrażane ze względu na brak systemowych koncepcji pracy z uczniami zdolnymi oraz brak wspólnego zaangażowania środowiska oświatowego i akademickiego.

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

Innovative testing project with a transnational component, Priority IX „Development of education and competencies in the regions”, Małopolskie Voivodeship

DiAMEnT – to spot and activate potential, energy, and talents

The objective of the project “DiAMEnT – to spot and activate potential, energy, and talents” is to develop, test and present the final version of an innovative system of working with talented students, i.e. the “human capital” that is likely to bring fruits in the near or more remote future.

About the project

In order to make proper use of the potential of talented students, the educational system must identify such students and provide them all possible support at an early stage. No country in the world can afford to lose such potential. The “DiAMEnT” is a response to specific problems prevailing in school practice while working with talented students. The activities carried out under the project tackle the following problems:

1. Lack of a system of diagnosing talented students.
The system of diagnosing talented students was developed and subjected to testing under the project.
2. Lack of programs, organizational forms and working methods adequate to the needs of talented students, lack of attractive offer of extra-curricular activities.
Under the project, there have been developed and tested special programs and organizational solutions (extraschool centres – Poviats Centres for Supporting Talented Students, summer workshops, scientific e-learning groups, Summer School of Young Talents) based on modern methods of working with talented students (pull-out strategy, design method using elements of PBL, e-learning).
3. Inadequate preparation of staff to work with talented students.
Training programs for different entities of the education community have been prepared and tested under the program.
4. Diversification of educational opportunities for children from cities and rural areas.
Under the project, there has been developed and tested a network of Poviats Centres for Supporting Talented Students, functioning on the basis of well-equipped schools, with easy access for all students.

The project does not duplicate nor expand the hitherto existing solutions for students with cognitive abilities (individual programs work with students, competitions, scholarships, etc.); instead, it introduces new ones, hitherto not used, for providing effective and systemic support to this group. The innovativeness of the project

consists inter alia in providing for the transnational component, which will allow to adapt solutions proven in the United States – i.e. in the education system that has managed to perfectly refine and calibrate the method of “hunting” and supporting talented students.

The project „DiAMEnT” is implemented from 1 March 2009 to 31 December 2013 by Małopolska Teacher Training Centre in partnership with Wyższa Szkoła Biznesu – National-Louis University in Nowy Sącz and the National-Louis University in Chicago.

The final product

The final product consists of three parts. The first is the “Regional program to support the talents of children and youth” i.e. a comprehensive solution enabling efficient work with talented students. The program includes the following elements:

- the concept of supporting the talents of students in the Małopolskie voivodeship (taking into account inter alia the latest concepts and research on capabilities and supporting thereof, as well as organizational provisions and detailed rules for the implementation of the “Regional Program ...”);
- methodological and organizational provisions of the “Students’ abilities diagnosing system”;
- tests to diagnose students’ abilities in the field of four key competencies for three stages of education;
- extraschool curricula programs based on the project method in the field of four key competencies;
- complementary program concerning the development of creative thinking for elementary school grades 1–3;
- e-learning research group programs for high school students in the field of four key competencies;
- programs of the Summer School of Young Talents for high school students.

The second part of the product consists of the training programs for education personnel: project educators, teachers from Poviats Centres for Supporting Talented Students (POWUZ), teachers working with talented students at schools (including those preparing for the implementation of the program of developing creative thinking in grades 1–3), directors, school inspectors.

The last part of the product includes the tools to evaluate the work with talented students. It is expected to develop surveys for all entities involved in testing: for students, teachers from POWUZ, teachers implementing the program of developing creative thinking, caretakers from POWUZ. These tools will be developed after the first year of testing and after collecting the first experiences on the functioning of the „Regional Program ...”

Users:

- teachers of different levels of education and representing different profiles of schools;
- executive board of indicated types of schools;
- education employees of local government units and board of education inspectors, who will support organizationally the implementation of the system of working with talented students;
- higher education institution staff preparing graduates to work with talented students and to enrich their offer addressed to the education community.

End beneficiaries:

- 1st–3rd grade students of primary schools, for whom the program of developing creative thinking was designed;
- talented students in the fields of mathematics, entrepreneurship, ICT, English language (of three levels of education), for whom diagnostic tools and extraschool programs were developed

► Transnational cooperation

National-Louis University in Chicago (USA)

National-Louis University in Chicago is a private non-profit organization, established in 1886, which provides teacher trainings. It gathers numerous highly qualified experts in the field of pedagogy, schooling psychology, education management, education project management, development of education programs. For decades, it has been undertaking numerous activities aimed to reform the American system of education.

Contribution to the project:

Support to the authors of curricula and programs of working with talented students (the project method, PBL strategy), as well as providing support in preparing the educators to teach the teachers. Monitoring of testing the “Regional program to support the talents of children and youth”.

2nd level Intermediate Body

Voivodeship Labour Office in Kraków

BENEFICIARY

Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli (Małopolska Teacher Training Centre)

The voivodeship teacher training centre, with rich tradition and significant achievements not only in improving the competences of teaching staff in the voivodeship, but also in undertaking innovative initiatives for the education system (including participation in the implementation of nation-wide programs such as “New School” “New Matura”, “Middle School of 2002”, “School of Dreams”, “The Computer for the Student”).

Contact:

ul. Lubelska 23
30-003 Kraków
phone: +48 12 623 77 53
e-mail: kdynowska@diament.edu.pl
<http://mcdn.edu.pl>

Project website:

www.diament.edu.pl

► Opinion on the project

The activities provided in the project have not yet been taken with regard to such substantive and organizational aspects. As an innovative project, “DiAMEnT” does not duplicate nor expand the hitherto existing solutions for students with cognitive abilities (individual programs work with students, competitions, scholarships, etc.); instead, it introduces new ones, hitherto not used, for providing effective and systemic support to talented students. The proposed approach has not been implemented so far due to lack of systemic concepts of working with talented students and lack of joint commitment of educational and academic communities.

Voivodeship Labour Office in Kraków

e-Doświadczenia w fizyce

Uczniowie stosunkowo rzadko wybierają fizykę jako przedmiot maturalny, a jeśli ten przedmiot wybiorą, to wyniki egzaminów nie są najlepsze. Przekłada się to na niższe zainteresowanie studiami technicznymi, na których przedmiot „fizyka” jest obowiązkowy. Większości uczniów fizyka kojarzy się z nudną teorią i żmudnym rozwiązywaniem zadań rachunkowych. Projekt „e-Doświadczenia w fizyce” udowadnia, że nie musi tak być.

➔ O projekcie

Opinia prof. Jana Mostowskiego z Instytutu Fizyki Polskiej Akademii Nauk nie pozostawia wątpliwości – fizyka opiera się na doświadczeniach: „Fizyka jest nauką doświadczalną. Uczenie fizyki «na sucho», bez przeprowadzania doświadczeń, jest ułomne. Tylko przeprowadzone doświadczenia, najlepiej samodzielnie wykonane przez uczniów, prowadzą do właściwego i głębokiego rozumienia procesów oraz praw fizycznych. Dlatego pokazy oraz samodzielne wykonywanie doświadczeń są absolutnie koniecznym elementem wykształcenia przyrodniczego”.

Większość uczniów w Polsce kończy jednak szkoły bez obejrzenia nawet pojedynczego doświadczenia fizycznego. Lekcje z doświadczeniami stanowią margines wszystkich odbywających się zajęć. Przyczyn takiego stanu rzeczy jest co najmniej kilka: niedoskonałe programy nauczania, złe wyposażenie pracowni fizycznych lub brak nowoczesnych pomocy dydaktycznych, mogących zaciekawić ucznia i zmusić go do wykazania aktywności badawczej. Ponadto sami nauczyciele nie zawsze są właściwie przygotowani do prowadzenia lekcji doświadczalnych, a często po prostu brakuje im czasu na przygotowanie takich zajęć ze względu na konieczność zrealizowania programu.

Nie może w związku z tym dziwić fakt, że fizyka jest postrzegana przez uczniów jako przedmiot trudny i nieciekawny. Projekt „e-Doświadczenia w fizyce” wychodzi tym problemom naprzeciw. Opracowany produkt – zestaw doświadczeń fizycznych przeprowadzanych w formie elektronicznej (tzw. e-doświadczeń) – pozwoli na wykonywanie w środowisku wirtualnym badań fizycznych, zbliżonych jednak do tych przeprowadzanych w warunkach laboratoryjnych.

Partnerami w projekcie są renomowani producenci i wydawcy interaktywnych materiałów edukacyjnych: Young Digital Planet SA (Polska) oraz L.C.G. Malmberg B.V. (Holandia). Projekt jest realizowany od lipca 2010 roku do kwietnia 2014 roku.

➔ Produkt finalny

Na produkt finalny składa się zestaw 23 e-doświadczeń, odpowiadający – dzięki nowoczesnej technologii wykonania i rozwiązaniom graficznym – doświadczeniom rzeczywistym. Zjawiska fizyczne do e-doświadczeń zostały wybrane (na podstawie istniejącej podstawy programowej) w taki sposób, aby odpowiednio reprezentowane były wszystkie działy fizyki. Uczniowie korzystający z proponowanego rozwiązania będą mieli możliwość samodzielnego zaprojektowania, zbudowania i ustawiania parametrów, a następnie przeprowadzenia doświadczenia. Taki system pozwoli również uczniom na popętnianie błędów (bez obaw o zniszczenie sprzętu) oraz na wyciąganie odpowiednich wniosków.

Istotne jest pokazanie dzięki e-doświadczeniom interdyscyplinarnego charakteru nauk przyrodniczych, np. wyniki trzeba analizować za pomocą metod statystycznych (matematyka) i opracować je z wykorzystaniem arkusza kalkulacyjnego (informatyka). e-Doświadczenia mają na celu pokazanie zagadnień fizycznych w szerszej perspektywie. Umożliwiają uczniom głębsze zrozumienie problemu, a także pozwalają na budowanie lepiej rozumianych modeli, ciągów przyczynowo-skutkowych oraz zbiorów zależności, niezbędnych do opisu zjawiska.

e-Doświadczenia można wyświetlić na tablicy multimedialnej, przy użyciu projektora lub bezpośrednio na ekranie monitora komputerowego. Istnieje więc możliwość wykonania doświadczenia przez każdego ucznia zarówno w szkole, jak i w domu. Obecnie, gdy na lekcji jest przeprowadzane doświadczenie, to jest ono zwykle wykonywane przez nauczyciela (lub niewielką grupę uczniów), a pozostali jedynie je obserwują.

W ramach produktu przygotowany zostanie również program szkoleń oraz kompletny opis e-doświadczeń dla nauczycieli (zawierający m.in. podręcznik metodyczny, opis teoretyczny problemu, propozycje scenariuszy lekcji, opisy różnych wariantów eksperymentów, opisy analogicznych doświadczeń rzeczywistych).

stych oraz metod analizy, wizualizacji i porównywania wyników). Podobny opis zostanie przygotowany i opracowany także dla uczniów (instrukcja obsługi, opis teoretyczny problemu, opis i propozycja parametrów doświadczenia, metody analizy i wizualizacji wyników itp.).

e-Doświadczenia będą udostępnione wszystkim szkołom przez Internet, bez dodatkowych kosztów.

Użytkownicy:

- nauczyciele fizyki w szkołach ponadgimnazjalnych.

Odbiorcy:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych.

 **Współpraca ponadnarodowa**

L.C.G. Malmberg B.V. (Holandia)

Partner ponadnarodowy jest wydawcą materiałów edukacyjnych pomagających uczniom w procesie uczenia się za pomocą systemów multimedialnych oraz nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Wkład w projekt:

L.C.G. Malmberg B.V. zapewnia w ramach projektu wsparcie analityczno-doradczo-konsultacyjne.

Szczególnie ważne w kontekście produktu finalnego są następujące jego działania:

- recenzje e-doświadczeń (w formie raportów);
- adaptacja w Polsce zasugerowanych rozwiązań zagranicznych;
- wymiana doświadczeń przy tworzeniu produktu finalnego.

Institucja Pośrednicząca II stopnia

Ośrodek Rozwoju Edukacji

BENEFICJENT

Politechnika Gdańska

Największa w północnej Polsce akademicka publiczna szkoła wyższa, mająca ogromne doświadczenie w realizowaniu różnego typu projektów związanych z rozwojem kapitału ludzkiego.

Kontakt:

ul. Narutowicza 11/12

80-233 Gdańsk

tel.: 58 347 11 00

faks: 58 341 58 21

www.pg.gda.pl

Strona internetowa projektu:

<http://e-doswiadczenia.mif.pg.gda.pl>

Innovative testing project with a transnational component, Priority III „High quality of the educational system”, central component

e-Experiments in physics

Rarely do students choose physics as a subject of final exam, and if they do, the exam results are not the best. This translates into low interest in technical studies on which the subject of “physics” is mandatory. For majority of pupils, physics is associated with boring theory and tedious calculation tasks solving. The project “e-experience in physics” proves that it does not have to be like that.

About the project

Opinion of prof. Jan Mostowski, Institute of Physics, Polish Academy of Sciences, leaves no doubt – physics is based on experiments: “Physics is an experimental science. Learning physics «in theory», without conducting any experiments, is highly flawed. Only experiments performed, possibly done by the students themselves, lead to proper and deep understanding of physical processes and laws. Therefore, demonstrations and independent, individual experiments are absolutely necessary part of the education in sciences.”

Most students in Poland, however, leave school without seeing even a single physical experiment. Lessons with the experiments account for a mere margin of all classes taking place. There are at least several reasons for that: faulty curricula, poor physical lab equipment, or lack of modern teaching aids that might inspire students and force them to demonstrate research activity. In addition, teachers themselves are not always adequately prepared to conduct experimental lessons, and often simply lack the time to prepare for such activities due to the requirement of following the curriculum.

Therefore, it is not surprising that physics is perceived by students as a difficult and rather boring subject. The project, “e-Experiments in physics” addresses these problems. The developed product – a set of physical experiments carried out in electronic form (so called e-experiments) – will allow for performing physical research in a virtual environment, yet similar to those carried out in laboratory conditions.

Partners in the project are reputable manufacturers and publishers of interactive educational materials: Young Digital Planet SA (Poland) and the LCG Malmberg B.V. (The Netherlands). The project is implemented from July 2010 to April 2014.

The final product

The final product consists of a set of 23 e-experiments, corresponding to – thanks to modern design technology and graphics solutions – real experiments. Physical phenomena to the e-experiments have been selected (based on existing core curriculum) in such a way as to adequately represent all field of physics. Students using the proposed solution will be able to independently design, build and set parameters, and then carry out the experiment. Such a system will also allow students to make mistakes (without fear of destroying the equipment) and to draw appropriate conclusions. What is also important, the e-experiments reflect the interdisciplinary nature of (natural) sciences, for example, the results must be analysed using statistical methods (mathematics) and reviewed using a spread sheet (computer science). e-Experiments aim to show the physical phenomena in broader perspective. They allow students a deeper understanding of the problem, and also allow build better understood models, cause-effect sequences, and interrelation sets, necessary to describe the phenomenon.

e-Experiments can be displayed on multimedia board, using a projector or directly on the computer monitor. Thus, there does exist a possibility to make an experiment by every student both in school and at home. Currently, when an experiment is carried out during a class, it is usually done by the teacher (or a small group of students), and the rest just observe them.

The product also provides for a training program and a complete description of the e-experiments for teachers (including methodical textbook, theoretical description of the problem, suggestions for lesson plans, descriptions of the different variants of the experiments, the descriptions of analogous real experiments, and methods of analysis, visualization and comparison of results). A similar description will be prepared and developed also for the

students (instruction for users, a theoretical description of the problem, description and proposed parameters of the experiment, methods of analysis and visualization of results, etc.) e-Experiments will be made available to all schools via the Internet, at no additional cost.

Users:

- physics teachers in senior high schools.

End beneficiaries:

- pupils/students of senior high schools.

➔ **Transnational cooperation**

L.C.G. Malmberg B.V. (the Netherlands)

The transnational partner is a publisher of educational materials supporting students in learning through multimedia systems and modern ICT.

Contribution to the project:

Under the project, L.C.G. Malmberg B.V. provides analytical, advisory, and consultancy support.

Particularly important in the context of the final product, the following activities are important:

- reviews of e-experiments (in the form of reports);
- adaptation of the suggested foreign solutions in Poland;
- exchange of experiences in developing the final product.

2nd level Intermediate Body

The Centre for Education Development

BENEFICIARY

**Politechnika Gdańska
(Gdansk University of Technology)**

The largest in northern Poland, public academic university, having vast experience in implementing various projects related to the development of human capital.

Contact:

ul. Narutowicza 11/12
80-233 Gdańsk
phone: +48 58 347 11 00
fax: + 48 58 341 58 21
www.pg.gda.pl

Project website:

<http://e-doswiadczenia.mif.pg.gda.pl>

E-nauczyciel przyrody. Zintegrowane środowisko dla rozwijania myślenia naukowego, umiejętności informacyjnych oraz kompetencji językowych uczniów II i III etapu edukacji

Nowe technologie odgrywają coraz większą rolę w edukacji, na wszystkich jej szczeblach i w różnych dziedzinach. Wykorzystywanie komputerów i Internetu stało się koniecznością w rzeczywistości szkolnej. Projekt „E-nauczyciel przyrody” wpisuje się w tę tendencję, oferując innowacyjny program wspomaganie nauczania przedmiotów przyrodniczych.

➔ O projekcie

Celem projektu jest opracowanie i przetestowanie innowacyjnego programu wspomaganie nauczania ETOS (E-tutor of Science – angielskie tłumaczenie nazwy „E-nauczyciel przyrody”). Program ma na celu wspomaganie nauczania przedmiotów przyrodniczych na dwóch poziomach edukacji: w klasach IV–VI szkół podstawowych oraz w klasach I–III gimnazjów. Produktem finalnym projektu będzie zintegrowany program wspomaganie nauczania oraz rozbudzania zainteresowania uczniów przedmiotem „przyroda” w szkołach podstawowych oraz chemią, fizyką i biologią w gimnazjach. Jego wykorzystanie będzie możliwe na terenie całego kraju.

Źródłem inspiracji dla projektu była platforma współpracy powstała w ramach Interdyscyplinarnego Centrum Przetwarzania Mowy i Języka (Centre for Speech and Language Processing – CSLP). CSLP, działające od 2006 roku, stanowi platformę badawczą, w ramach której wspierana jest współpraca specjalistów z zakresu językoznawstwa, informatyki, filologii, psychologii, pedagogiki oraz dziedzin pokrewnych, a także wdrażanie i promowanie aplikacji o zastosowaniach społecznych.

W ramach tej platformy Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu nawiązał współpracę z profesorem Ronaldem Cole’em (obecnie prezesem firmy Boulder Language Technologies), który jest światowej sławy ekspertem w zakresie psychologii kształcenia oraz metodyki wykorzystywania multimediów w edukacji oraz terapii. Pracownicy UAM zrzeszeni w CSLP zaproponowali przeniesienie części osiągnięć profesora Cole’a i jego współpracowników na grunt polski. W tym celu zorganizowali szkolenia dotyczące metody *Questioning the Author* (QtA) dla nauczycieli i pracowników UAM oraz opracowali kilka koncepcji wdrożenia tej metody w Polsce. Jedną z nich zakładała wykorzystanie metody QtA

w nauczaniu przedmiotów przyrodniczych w celu zwiększenia zainteresowania uczniów takimi dziedzinami nauki jak fizyka, chemia i biologia.

Projekt jest realizowany od września 2010 roku do lipca 2013 roku.

➔ Produkt finalny

Produktem finalnym projektu jest platforma umożliwiająca interakcję z wirtualnym nauczycielem-awataram. Technologia i metodyka wykorzystania zaawansowanych awatarów 3D w nauczaniu jest znana na świecie od wielu lat. W Polsce nie jest jednak jeszcze powszechnie wykorzystywana w platformach e-learningowych ani w edukacyjnych programach multimedialnych. Badania wykazują, że implementacja awatara przynosi wymierne skutki i znacznie polepsza interakcje użytkowników z aplikacjami komputerowymi, co z kolei przekłada się na zainteresowanie uczniów prezentowanymi treściami.

Program wspomaganie nauczania ETOS wykorzystuje metodę modelowania dialogów QtA do przeprowadzania w klasach dyskusji na temat zjawisk przyrodniczych. W ramach QtA nauczyciel – stosując aktywne słuchanie, stawianie pytań otwartych oraz ich parafrazowanie – zachęca do dyskusji nad postawionym problemem, a także aktywizuje poszczególnych uczniów do formułowania i wyrażania swoich opinii na temat zjawisk przyrodniczych. W konsekwencji wymiany pomysłów i poglądów uczniowie dochodzą do poprawnych naukowo wyjaśnień.

Zindywidualizowana część lekcji, polegająca na samodzielnej pracy ucznia z animowaną nauczycielką Moniką, będzie się odbywała poprzez platformę e-learningową. Na platformie będą się znajdo-

wać artykuły zebrane w miniSiećWWW, z których będą korzystać uczniowie gimnazjów. Zastosowanie miniSieciWWW ma na celu zapoznanie uczniów z materiałami akademickimi (uproszczone artykuły naukowe), a także wykształcenie odruchu wyszukiwania w Internecie dodatkowych informacji dotyczących różnych aspektów nauk przyrodniczych oraz odruchu wyszukiwania za pomocą słów i fraz angielskich w przypadku nieodnalezienia materiałów w języku polskim.

Przeniesienie środowiska doświadczeń do świata wirtualnego nie wymaga zakupu przez szkoły drogiej aparatury naukowej do wykonywania doświadczeń. Uczniowie będą mogli korzystać z platformy poza szkołą, a więc uzyskają dostęp do materiałów również w domu.

Użytkownicy:

- nauczyciele przedmiotów przyrodniczych.

Odbiorcy:

- uczniowie szkół podstawowych (klasy IV–VI) oraz gimnazjów (klasy I–III).

➔ **Współpraca ponadnarodowa**

Boulder Language Technologies (Stany Zjednoczone)

Firma Boulder Language Technologies powstała w 2007 roku i od początku zaangażowana jest w propagowanie, a także wdrażanie programów nauczania za pomocą platform e-learningowych, awatarów reprezentujących wirtualnych nauczycieli, metody QtA, prezentacji zjawisk w naukach przyrodniczych za pomocą animacji Flash oraz zautomatyzowania pracy uczniów z oprogramowaniem edukacyjnym dzięki tworzeniu i stosowaniu systemów dialogowych.

Wkład w projekt:

Partner bierze udział w wytworzeniu lub adaptacji odpowiedniej technologii niezbędnej do realizacji celów projektu (platforma e-learningowa wraz z modułami), dostarczając równocześnie wsparcie techniczne, umożliwiające pełną realizację projektu.

Ponadto zapewnia wsparcie trenerskie w zakresie stosowania metody *Questioning the Author* wraz z udostępnieniem materiałów dydaktycznych stanowiących wzór i podstawę dla materiałów dydaktycznych opracowanych w ramach projektu. Służy także wsparciem we wdrażaniu w szkołach publicznych technik opracowanych w ramach projektu.

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Ośrodek Rozwoju Edukacji

BENEFICJENT

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

UAM jest jedną z najstarszych i największych placówek uniwersyteckich w Polsce, sytuującą się od lat we wszystkich rankingach w ścisłej czołówce najlepszych polskich szkół wyższych.

Kontakt:

ul. Henryka Wieniawskiego 1

61-172 Poznań

tel.: 61 829 35 06 (biuro projektu)

<http://amu.edu.pl>

Strona internetowa projektu:

<http://ifa.amu.edu.pl/e-nauczyciel/>

Innovative testing project with a transnational component, Priority III „High quality of the educational system”, central component

E-tutor of the Sciences. Integrated environment for the development of scientific thinking, information literacy and language skills of students of second and third stage of education

New technologies play an increasingly significant role in education at all levels and in different areas. Using computers and the Internet has become a necessity in school reality. The “E-Tutor of sciences” fits into this trend, offering an innovative program to support teaching of sciences.

► About the project

The project aims to develop and test an innovative program of teaching support ETOS (E-tutor of Science) The program aims to support science teaching at two levels of education: in classes IV–VI of primary school and in classes I–III of junior high school. The final product of the project will be an integrated program of supporting teaching and stimulating students’ interest in the subject of “natural science” in primary schools as well as chemistry, physics and biology in junior high schools. The product will be available for use throughout the country.

The source of inspiration for the project was a platform of cooperation established in the framework of the Interdisciplinary Centre for Speech and Language Processing (CSLP). CSLP, operating since 2006, is a research platform, in which cooperation is supported by specialists in linguistics, computer science, philology, psychology and related fields, as well as implementing and promoting social applications.

Within this platform, the Adam Mickiewicz University in Poznań established cooperation with Professor Ronald Cole (now CEO of Boulder Language Technologies), who is a world renowned expert in the field of educational psychology and methodology of the use of multimedia in education and therapy. AMU employees gathered in the CSLP proposed to transfer a part of the achievements of Professor Cole and his colleagues on the Polish ground. For this purpose, they organized training courses on Questioning the Author (QTA) methods for teachers and employees of the AMU, and developed several concepts to implement this method in Poland. One of them accounted for the use of the QTA methods in science education in order to enhance students’ interest in disciplines such as physics, chemistry and biology.

The project is implemented from September 2010 to July 2013.

► The final product

The final product of the project is a platform to interact with a virtual teacher-avatar. Technology and methodology of the use of advanced 3D avatars in teaching has been known worldwide for many years. In Poland, however, it is not yet widely used in e-learning platforms or in educational multimedia programs. Studies show that the implementation of the avatar brings measurable effects and significantly improves the user interaction with computer applications, which in turn translates into students’ interest in the presented content.

The ETOS program uses dialogue modelling method QTA in class discussion about natural phenomena. Within the QTA, a teacher – using active listening, asking open questions and paraphrasing them – invites to discuss the problem posed, and also activates the individual students to formulate and express their views on natural phenomena. As a result of the exchange of ideas and views, the students can find the scientifically correct explanation. Individualized part of the lesson, which consists in independent work of student with an animated teacher Monica, will take place through e-learning platform. The platform will include articles collected in the mini-World Wide Web, from which pupils of junior high schools will benefit. The use of mini-World Wide Web is aimed to familiarize students with the academic materials (simplified scientific articles), and master the reflex of searching in the Internet of additional information regarding various aspects of the natural sciences and reflex of searching using English words and phrases if materials in Polish are not available.


The transfer of experiment environment to the virtual world does not require purchasing expensive equipment for the school to carry out scientific experiments. Students will be able to use the platform outside the school, and thus gain access to materials at home.

Users:

- teachers of the sciences.

End beneficiaries:

- primary school pupils (grades 4–6) and junior high schools pupils (grades 1–3).

 **Transnational cooperation****Boulder Language Technologies (USA)**

Boulder Language Technologies was founded in 2007 and since the very beginning it has been engaged in the promotion and implementation of curricula using e-learning platforms, avatars representing virtual teachers, QtA methods, the presentation of the phenomena in the natural sciences using Flash animation, and automating the work of students with educational software through the creation and use of dialogue systems.

Contribution to the project:

The partner is involved in the development or adaptation of appropriate technology needed to achieve the objectives of the project (e-learning platform with modules), while providing technical support allowing full realization of the project.

It also offers coaching support in the application of the Questioning the Author method with the availability of teaching materials which constitute the model and basis for teaching materials developed under the project. It also provides support in the implementation in public schools of techniques developed under the project.

2nd level Intermediate Body

The Centre for Education Development

BENEFICIARY**Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
(Adam Mickiewicz University in Poznań)**

AMU is one of the oldest and largest university centres in Poland, occupying the top positions in rankings of the best Polish universities for many years.

Contact:

ul. Henryka Wieniawskiego 1
61-172 Poznań
phone: +48 61 829 35 06 (Project Office)
<http://amu.edu.pl>

Project website:

<http://ifa.amu.edu.pl/e-nauczyciel/>

Innowacyjny program przygotowania do wykonywania pracy zawodowej dla młodzieży z niepełnosprawnością

Problematyka zatrudniania osób z niepełnosprawnością umysłową nie stanowi wyodrębnionego przedmiotu polityki społecznej, zarówno tej na szczeblu krajowym, jak i wojewódzkim. Programy i strategie kierowane do osób niepełnosprawnych nie uwzględniają specyficznych potrzeb i uwarunkowań tej grupy. Lubelski projekt stanowi próbę przełamania tej niekorzystnej sytuacji poprzez zwiększenie szans młodzieży z niepełnosprawnością umysłową na wejście na rynek pracy.

► O projekcie

Młodzież upośledzona umysłowo może się kształcić w wyodrębnionych placówkach edukacyjnych, jednak programy nauczania zawodów oraz wymagania egzaminacyjne dla uczniów z lekkim stopniem upośledzenia są identyczne jak w przypadku uczniów sprawnych. Nie istnieją również programy, mające podstawy naukowe, wspierające proces przygotowania uczniów z upośledzeniem umysłowym do przejścia z edukacji na rynek pracy. Brakuje narzędzi diagnostycznych i materiałów metodycznych, które, stanowiąc całość, składałyby się na metodykę pracy w zakresie doradztwa zawodowego. Dostępne materiały przeznaczone dla uczniów sprawnych nie mogą być wykorzystywane, gdyż dotyczą zawodów, których uczniowie upośledzeni nie są w stanie wykonywać.

Wszystkie wskazane problemy powodują, że dla większości osób niepełnosprawnych zaistnienie na rynku pracy jest właściwie niemożliwe. Dane z roku 2005 pokazują, że jedynie 6,28% przedstawicieli tej grupy było aktywnych zawodowo. Okazuje się zatem, że działania podejmowane dotychczas wobec tej grupy są niewystarczająco skuteczne. Wysoki wskaźnik bezrobocia wśród osób z upośledzeniem umysłowym jest szansą dla pracodawców poszukujących pracowników do wykonywania prostych prac. Oferty dotyczące tego typu stanowisk stanowią dużą część wszystkich zgłaszanych do urzędów pracy w województwie lubelskim.

Projekt „Innowacyjny program przygotowania do wykonywania pracy zawodowej dla młodzieży z niepełnosprawnością” powstał w wyniku z gruntownej diagnozy i analizy problemu, jakim jest zdolność do podjęcia zatrudnienia przez osoby z niepełnospraw-

nością umysłową. Koncentrując się na wsparciu uczniów niepełnosprawnych, a także ich otoczenia – nauczycieli, wychowawców i rodziców – daje możliwość przełamania barier stojących im na drodze do zdobycia zatrudnienia.

Projekt jest realizowany od sierpnia 2010 roku do czerwca 2012 r.

► Produkt finalny

Produktem finalnym projektu jest metoda wspierania rozwoju społeczno-zawodowego ucznia z upośledzeniem umysłowym nakierowana na przygotowanie go do przejścia z edukacji na rynek pracy. Będzie się ona składać z dwóch elementów: narzędzi diagnostycznych oraz metodyki pracy z uczniem. Przyjęto założenie, że w proces edukacyjny będą włączeni nie tylko nauczyciele, ale także inne osoby (rodzice, wychowawcy) wchodzące w skład tzw. zespołu edukacyjno-wychowawczego.

Głównym celem produktu finalnego jest poprawa funkcjonowania psychospołecznego uczniów z niepełnosprawnością umysłową ze szkół ponadgimnazjalnych.

Cel ten może być osiągnięty przez zaistnienie dwóch elementów równocześnie:

- poprawy zdolności uczniów do krystalizacji preferencji czynności zawodowych – ich ukonkretnienia, doprecyzowania i ukierunkowania;
- zwiększenia zakresu przystosowania uczniów do podejmowania aktywności w różnych środowiskach pracy.

Na produkt finalny składają się materiały wspierające młodzież z niepełnosprawnością umysłową w procesie przejścia z edukacji na rynek pracy pod wspólnym tytułem „Jestem dorosły – chcę pracować”. Dostępne będą podręczniki (dla nauczycieli), przewodniki (m.in. dla zespołu edukacyjno-wychowawczego oraz dla rodziców), scenariusze zajęć lekcyjnych zawierające cele ogólne i szczegółowe każdego zajęcia, obowiązkowe i fakultatywne ćwiczenia z uczniami oraz zadania dla członków zespołu edukacyjno-wychowawczego, ucznia i rodzica (do wykonania między zajęciami), arkusze egzaminacyjne i analizy wyników czy środki dydaktyczne, składające się na następujące części produktu:

- inwentarz preferencji czynności zawodowych osób z niepełnosprawnością umysłową;
- skala przystosowania do sytuacji pracy osób z niepełnosprawnością umysłową;
- program zajęć przygotowujących młodzież z niepełnosprawnością umysłową do funkcjonowania w sytuacji pracy.

Użytkownicy:

- nauczyciele i wychowawcy internatów w szkołach ponadgimnazjalnych dla uczniów z niepełnosprawnością umysłową;
- rodzice uczniów z niepełnosprawnością umysłową.

Odbiorcy:

- uczniowie z niepełnosprawnością umysłową ze szkół ponadgimnazjalnych.

➔ Współpraca ponadnarodowa

Percy Hedley Foundation (Newcastle, Wielka Brytania)

Percy Hedley Foundation jest instytucją charytatywną świadcząca specjalistyczne usługi na rzecz osób niepełnosprawnych w północno-wschodniej Anglii, zatrudniająca ponad 500 pracowników. Swoim wsparciem obejmuje rocznie około tysiąca rodzin (wśród których są osoby z porażeniem mózgowym, upośledzeniem komunikacji, upośledzeniem czuciowym). Fundacja oferuje również inne formy wsparcia, m.in. prowadzi żłobki, a także szkoły dla dzieci z niepełnosprawnością umysłową oraz dla ich rodziców.

Wkład w projekt:

Głównym wkładem Fundacji w projekt jest udostępnienie wiedzy (m.in. poprzez wizyty studyjne, spotkania robocze), na której podstawie powstanie narzędzie pomocne w przejściu ucznia z niepełnosprawnością umysłową ze szkoły na rynek pracy.

Instytucja Pośrednicząca

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

BENEFICJENT

EUROPERSPEKTYWA, Beata Romejko

EUROPERSPEKTYWA prowadzi profesjonalną działalność badawczą, ewaluatorską oraz działalność w zakresie rozwoju i innowacji. Firma współpracuje z najlepszymi ekspertami w dziedzinie projektów Unii Europejskiej, badań społecznych i ekonomicznych, w tym również w wymiarze międzynarodowym, a także z organizacjami pozarządowymi, uczelniami, szkołami, jednostkami badawczymi, administracją publiczną.

Kontakt:

ul. Różana 22/18

20-538 Lublin

tel.: 81 444 58 17

e-mail: info@europerspektywa.pl

www.europerspektywa.pl

Strona internetowa projektu:

www.ip.europerspektywa.pl

➔ Opinia na temat projektu

Projekt „Innowacyjny program przygotowania do wykonywania pracy zawodowej dla młodzieży z niepełnosprawnością” podejmuje problematykę zatrudnienia osób z niepełnosprawnością umysłową, która nie stanowi wyodrębnionego przedmiotu zainteresowań polityki społecznej na szczeblu krajowym, jak i regionalnym. Projekt jest przez to cenną i starannie przygotowaną próbą uzupełniania istniejącej luki w obszarze edukacji zawodowej uczniów niepełnosprawnych.

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

Innovative testing project with a transnational component, Priority IX "Development of education and competence in the regions", Lubelskie Voivodeship

The innovative disabled youth employment preparation program

The issue of employment of people with intellectual disability does not constitute an isolated sphere of social policy, both on the national, and voivodeship level. Programs and strategies targeted to people with disabilities do not include the specific needs and backgrounds of this group. The Lublin project is an attempt to overcome this disadvantageous situation by increasing the chances of young people with intellectual disabilities to enter the labour market.

About the project

Intellectually disabled youth can be educated in separate educational institutions; however, the vocational curricula and examination requirements for students with slight disabilities are the same as those applying to students without disabilities. There is no a scientifically anchored programs supporting the process of preparing students with intellectual disabilities to the transition from education to the labour market. There is a lack of diagnostic tools and methodological materials, which, if regarded as a whole, would constitute the methodology of working in the field of vocational guidance. Existing materials for fully capable students cannot be used, since they refer to the professions the disabled students are not able to perform.

All of the indicated problems result in the fact that for the majority of people with disabilities, the entrance to the labour market is virtually impossible. 2005 data show that only 6.28% of the representatives this group were economically active. Thus, it seems that the hitherto taken actions towards this group have proven to be ineffective. The high unemployment rate among intellectually disabled people constitutes an opportunity for employers seeking employees to perform simple works. Tenders for this type of jobs account for a significant part of all job offers registered in the Lubelskie Voivodeship's labour offices.

The project "The innovative disabled youth employment preparation program" has been developed following a thorough diagnosis and analysis of the problem consisting in the capacity to undertake employment by persons with intellectual disabilities. Focusing on the support for students with disabilities, and their environment – teachers, educators and parents – it allows to overcome the obstacles that hinder their employment opportunities.

The project is implemented in the period from August 2010 to June 2012

The final product

The final product of the project shall be a method to support the socio-vocational development of students with intellectual disability, aimed at preparing them to the transition from education to the entrance into labour market. It will consist of two components: diagnostic tools and a methodology to work with the student. The product assumes that the educational process will involve not only teachers but also other people (parents, educators) constituting a so-called teaching and educational team.

The main objective of the final product is to improve the psychosocial functioning of secondary schools students with intellectual disabilities.

This objective can be achieved by a simultaneous occurrence of two elements:

- improvement in students' ability to crystallize their professional activities preferences – by specification, clarification and direction thereof;
- increase in the scope of adaptation of students to undertake activities in different working environments.

The final product, with which the innovation will be implemented, consists of materials to support young people with intellectual disabilities in their transition from education to the labour market titled "I am an adult – I want to work." The product will offer textbooks (for teachers), guides (inter alia for the teaching

and educational team and for parents), classroom scenarios, including general and specific objectives of each course, compulsory and optional exercises with the students and the tasks for teaching and educational team members, student and parent to do between classes), examination papers, performance analysis and/or teaching aids, forming the following parts of the product:

- inventory of professional activities preferences of people with intellectual disabilities;
- the scale of adaptation to the work situation of people with intellectual disabilities;
- curriculum aimed to prepare young people with intellectual disabilities to function in work situations.

Users:

- teachers and educators in secondary boarding schools for pupils with an intellectual disability;
- parents of pupils with intellectual disabilities.

End beneficiaries:

- secondary school pupils with intellectual disabilities.

► Transnational cooperation

Percy Hedley Foundation (Newcastle, Great Britain)

Percy Hedley Foundation is a non-profit organisation providing specialist services for people with disabilities in North East England, with over 500 staff. Each year, it provides support to circa thousand families (among whom are people with cerebral palsy, communication impairment, sensory impairment). The Foundation also offers other forms of support, including running nurseries, as well as school for children with intellectual disabilities and their parents.

Contribution to the project:

The main Foundation's contribution to the project is to provide and share knowledge (e.g. by organising study visits, working meetings) based on which it will be possible to develop a tool to help students with intellectual disabilities to shift from school to labour market.

► Opinion on the project

The project titled "The innovative disabled youth employment preparation program" tackles the issue of employment of people with intellectual disabilities that does not constitute an isolated sphere of social policy, both on the national and regional level. Therefore, the project is a valuable and carefully prepared attempt aimed at filling the existing gap in the field of providing vocational education to students with disabilities.

Office of the Marshall of Lubelskie Voivodeship

Intermediate Body

Office of the Marshall of Lubelskie Voivodeship

BENEFICIARY

EUOPERSPEKTYWA, Beata Romejko

The EUOPERSPEKTYWA company conducts professional research and evaluative activities and is engaged in development and innovation. It cooperates with experts in the field of European Union projects, social and economic research, including those on international level, as well as with institutions: NGOs, universities, schools, research institutions, public administration bodies.

Contact:

ul. Różana 22/18

20-538 Lublin

phone: +48 81 444 58 17

e-mail: info@europerspektywa.pl

www.euoperspektywa.pl

Project website:

www.ip.euoperspektywa.pl

Myśleć, pracować, współpracować. Kompetencje społeczne na rynku pracy

Wzrost znaczenia gospodarki opartej na wiedzy wymusza zmiany na rynku pracy. Jedną z takich zmian jest coraz większa rola kompetencji społecznych, czyli tych cech, które są najbardziej istotne w relacjach ze współpracownikami i otoczeniem, a także tych, które – niezależnie od kwalifikacji zawodowych – są przydatne w dowolnym miejscu pracy i w każdym zawodzie. To właśnie kompetencje społeczne stanowią podstawę projektu „Myśleć, pracować, współpracować. Kompetencje społeczne na rynku pracy”.

► O projekcie

Gospodarka oparta na wiedzy (*knowledge-based economy*) polega na tworzeniu, przekazywaniu oraz efektywnym wykorzystaniu wiedzy i informacji przez przedsiębiorstwa, organizacje, osoby fizyczne i społeczności. Wiedza jest produktem, który napędza rozwój społeczno-gospodarczy, generuje szybszy postęp techniczno-organizacyjny oraz pozwala lepiej wykorzystać kapitał ludzki i kapitał produkcyjny.

W realiach gospodarki opartej na wiedzy pracownik musi dysponować, oprócz wiedzy specjalistycznej, także zestawem umiejętności „miękkich”. Zalicza się do nich m.in. umiejętność uczenia się i rozwiązywania problemów, dostrzegania zależności przyczynowo-skutkowych, doskonalenia się, elastycznego reagowania na zmiany, komunikowania się, współpracy i porozumienia w grupie, organizowania pracy czy przyjmowania odpowiedzialności za wyniki. Eksperti twierdzą, że pracę otrzymuje się w 70% dzięki wiedzy fachowej i w 30% dzięki kompetencjom społecznym, traci się zaś w 70% z powodu braku kompetencji społecznych i w 30% z powodu braku kwalifikacji merytorycznych.

Istniejący polski model kształcenia zawodowego nie wypracował dotychczas skutecznych i możliwych do szerokiego zastosowania narzędzi kształtowania tego rodzaju kompetencji. Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży, realizując projekt innowacyjny w ramach PO KL, opracuje i zarekomenduje do wprowadzenia moduł kształtowania kompetencji społecznych o charakterze treningu, który pomoże absolwentom szkół zawodowych w uzyskaniu i utrzymaniu zatrudnienia. W ramach modułu kształtowane są kompetencje społeczne na poziomie podstawowym. Badania prowadzone w ramach projektu wykazały, że taki moduł jest potrzebny niezależnie od zawodu, w jakim kształcą się uczniowie.

Celem projektu jest podniesienie kompetencji społecznych uczniów szkół zawodowych województwa mazowieckiego. Zostanie on osiągnięty poprzez:

- zdiagnozowanie potrzeb uczniów szkół zawodowych w zakresie kompetencji społecznych z uwzględnieniem oczekiwań pracodawców oraz gotowości szkół do wykorzystania opracowanego modułu szkoleniowego;
- wypracowanie, we współpracy z partnerem ponadnarodowym, argumentacji przekonującej organy prowadzące szkół, dyrektorów i nauczycieli o potrzebie kształtowania kompetencji społecznych;
- wypracowanie modułu kształtowania kompetencji społecznych, dostosowanego do specyfiki uczniów szkół zawodowych i potrzeb regionalnego rynku pracy, z wykorzystaniem doświadczeń brytyjskich.

Projekt realizowany jest od czerwca 2010 roku, a jego zakończenie przewidziane jest na grudzień 2012 roku.

► Produkt finalny

Produktem finalnym projektu „Myśleć, pracować, współpracować. Kompetencje społeczne na rynku pracy” jest dostosowany do potrzeb regionalnego rynku pracy model edukacyjny dotyczący podniesienia kompetencji społecznych, przeznaczony dla uczniów szkół zawodowych, wraz z programem doskonalenia nauczycieli. Model ten, po pozytywnej walidacji, będzie włączany do programów nauczania. Model ma formę programu modułowego o charakterze treningowym, wprowadzanego w pierwszym roku

nauki w szkołach zawodowych. Po jego przetestowaniu powstanie pakiet edukacyjny w formie publikacji.

Najważniejszymi częściami produktu finalnego są:

- Program doskonalenia zawodowego, umożliwiający nauczycielom szkół zawodowych rozwinięcie umiejętności w zakresie pracy z grupą, zarządzania projektem na terenie klasy i rozwijania kompetencji społecznych. Dopełnienie programu stanowi 10-godzinna superwizja, mająca na celu pomoc w rozwiązywaniu różnego rodzaju problemów w trakcie realizacji zajęć, a także wsparcie psychologiczne w sferze osobistej oraz wsparcie merytoryczne w obszarze zawodowym. Przygotowany został również zestaw materiałów dydaktycznych dla osoby prowadzącej zajęcia oraz kwestionariusz obserwacji zajęć i rozmowy superwizyjnej dla osoby wspierającej nauczycieli w ich rozwoju.
- Zestaw 33 scenariuszy zajęć lekcyjnych zatytułowanych „Trening umiejętności społecznych” oraz poradniki dla nauczycieli: „Prowadzenie grupy” i „Zarządzanie projektem uczniowskim”. Szczególną uwagę zwrócono na opracowanie ćwiczeń związanych z takimi umiejętnościami uczniów jak: argumentowanie, odwoływanie się do faktów, zarządzanie emocjami, rozumienie prostych instrukcji, czyli tych kompetencji, które są szczególnie istotne w gospodarce opartej na wiedzy.

Część praktyczna wykorzystania produktu, to realizacja inicjatyw uczniowskich, powstałych w trakcie trwania projektu, uczących pracy w grupie oraz pracy metodą projektową. Istotne jest tu zaangażowanie nie tylko społeczności szkolnej, ale także lokalnej (rodziny uczniów, lokalne świetlice, domy dziecka, kluby itp.). Zgodnie z hasłem „Samodzielni, ale nie samotni”, inicjatywy są realizowane przez ich autorów samodzielnie, ze wspierającą osobą dorosłą (nauczycielem), która czuwa nad przebiegiem prac.

Użytkownicy:

- nauczyciele szkół zawodowych województwa mazowieckiego;
- dyrektorzy i organy prowadzące szkół (urzędy miast, starostwa powiatowe);
- organizacje i instytucje zajmujące się szkolnictwem zawodowym.

Odbiorcy:

- uczniowie szkół zawodowych województwa mazowieckiego.

➔ Współpraca ponadnarodowa

City of Sunderland College (Wielka Brytania)

CSC jest wielozadaniowym centrum działającym na terenie miasta Sunderland i w jego okolicach. Zajmuje się rozwijaniem innowacyjnego i elastycznego programu przygotowania uczniów szkół zawodowych do udziału w rynku pracy poprzez nabywanie niezbędnych kompetencji społecznych potrzebnych w konkretnych zawodach.

Wkład w projekt:

Przekazanie *know-how* w zakresie kształtowania kompetencji społecznych w ramach edukacji zawodowej.

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych

BENEFICJENT

Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży

Organizacja pozarządowa mająca doświadczenie w realizacji inicjatyw ukierunkowanych na rozwój dzieci i młodzieży, prowadząca od wielu lat projekty o skali ogólnopolskiej oraz międzynarodowej.

Kontakt:

ul. Kredytowa 6/20

00-062 Warszawa

tel.: 22 826 10 16

e-mail: pcyf@pcyf.org.pl

www.pcyf.org.pl

➔ Opinia na temat projektu

Projekt „Myśleć pracować, współpracować. Kompetencje społeczne na rynku pracy” uzyskał najwyższą liczbę punktów podczas oceny merytorycznej projektów innowacyjnych w ramach konkursu nr 1/POKL/IN/09. Zaproponowana nowatorska oferta szkoleń z zakresu kształtowania kompetencji społecznych skierowana do młodzieży ze szkół zawodowych jest obecnie w trakcie fazy testowania zgodnie z harmonogramem zadań zaplanowanych we wniosku o dofinansowanie.

Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych

Innovative testing project with a transnational component, Priority IX "Development of education and competence in the regions", Mazowieckie Voivodeship

Think, work, cooperate. Social competences in the labour market

The growing importance of knowledge-based economy imposes changes in the labour market. One such change is the increasing role of social competences, i.e. those features that are most important in relationships with peers and the environment, as well as those that – regardless of professional qualifications – are useful in any work place and in every profession. These are social competences that are the basis of the "Think, work, cooperate. Social competences in the labour market".

About the project

Knowledge-based economy is based on the development, transfer and effective use of knowledge and information by companies, organizations, natural persons and communities. Knowledge is a specific product that drives and stimulates the socio-economic development, generates faster technical and organizational progress, and allows for better use of human capital and productive capital.

In the conditions of knowledge-based economy, an employee must have, apart from expertise and know-how, the set of "soft skills". These include, inter alia, learning skills and problem solving skills, ability to identify causal links, self-improvement, flexible response to change, communication, cooperation and understanding within the group, work organisation, or assuming responsibility for the results. According to experts, one gets employed in 70% thanks to the expertise and in 30% to social competence, and one loses job in 70% due to the lack of social competence and in 30% due to lack of professional qualifications.

The existing Polish model of vocational has not developed yet effective and possible for a wider application set of tools for shaping this kind of competences. The Polish Children and Youth Foundation, carrying out an innovative project in the framework of HC OP, will develop and recommend to implementation a module for developing social competence in the form of training that helps / is to help graduates of vocational schools in finding job and maintaining it. Within the module, social competences at a basic level are being shaped. Researches conducted under the project have proven that such a module is required/needed regardless of the vocation the students are educated in.

The project aims to increase the social competence of students of vocational schools in Mazowieckie voivodeship. This will be achieved through:

- diagnosing the needs of vocational students in the field of social competences with regard to the expectations of employers and the readiness of schools to use the developed training module;
- developing, in cooperation with the transnational partner, a convincing argument for leading bodies of schools, directors and teachers in favour of the need for the development of social competences;
- establishing a social skills development module, tailored to the specificity of vocational schools students and the regional labour market needs, using the British experience.

The project has been implemented from June 2010 and its completion is scheduled for December 2012.

The final product

The final product of the project "Think, work, cooperate. Social competences in the labour market" is tailored to the needs of regional labour market a model of education for improving social competences, aimed at students of vocational schools, together with a teacher training program. This model, after positive validation, will be incorporated into the school curricula. The model has a form of a modular training program introduced in the first year of study in vocational schools. Upon having completed the testing phase, an educational package will be published.

The most important parts of the final product are:

- Professional development program that allows vocational school teachers to develop skills in group work, project management in the classroom, and developing social competences. The program is complemented by a 10-hour supervision, aimed at helping to solve various problems during the implementation of activities, as well as psychological support in the personal sphere and substantive support in the professional area. Also, there was prepared a set of teaching materials for teachers and a questionnaire for following-up the activities and supervision interview for the person supporting teachers in their development.
- A set of 33 lesson scenarios, titled "Training in social competences" and guides for teachers: "Managing the group" and "Student Project Management." Special attention was drawn to the development of exercises related to such students' skills as arguing, referring to the facts, managing emotions, understanding simple instructions, i.e. those competences that are especially important in the knowledge-based economy.

The practical part of the product use is the implementation of student initiatives, created during the project, aimed at teaching students to work in groups and work by design. Here, not only is the involvement of the school community important, but also local community (family, students, local community centres, children's homes, clubs, etc.). In line with a slogan "Independent but not alone", the initiatives are carried out by the authors themselves, with the support of an adult (teacher), who supervises the course of works.

Users:

- teachers of vocational schools in the Mazowieckie voivodeship;
- school directors and organizing bodies (town halls, county districts);
- organizations and institutions involved in vocational education.

End beneficiaries:

- students of vocational schools in the Mazowieckie voivodeship.

► Transnational cooperation

City of Sunderland College (Great Britain)

CSC is a multitask centre operating in the city of Sunderland and its vicinity. It is dedicated to the development of an innovative and flexible program of preparing vocational schools students to participate in the labour market by acquiring the necessary social competences needed in specific professions.

Contribution to the project:

Transfer of know-how in the scope of developing social competences within the framework of vocational education.

2nd level Intermediate Body

Mazovian Unit of EU Programmes Implementation

BENEFICIARY

Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży (Polish Children and Youth Foundation)

Non-governmental organization experienced in implementing initiatives aimed at the development of children and youth; for many years, it has been implementing numerous projects both nationwide and on international forums.

Contact:

ul. Kredytowa 6/20
00-062 Warszawa
Phone: 22 826 10 16
e-mail: pcyf@pcyf.org.pl
www.pcyf.org.pl

► Opinion on the project

The project titled "Think, work, cooperate. Social competences in the labour market" received the highest number of points when evaluating the content of innovative projects under the invitation for tenders no 1/POKL/IN/09. The proposed innovative offer of trainings in social competences development aimed at vocational schools youth is currently in the testing phase, according to the schedule of the tasks provided in the application for financing.

Mazovian Unit of EU Programmes Implementation

Podnoszenie kompetencji uczniowskich w dziedzinie nauk matematyczno-przyrodniczych i technicznych z wykorzystaniem innowacyjnych metod i technologii – Eduscience

Głównym celem projektu, realizowanego w partnerstwie, którego liderem jest Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk, jest zwiększenie zainteresowania uczennic i uczniów z całej Polski podejmowaniem studiów na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy. Cel ten ma zostać osiągnięty dzięki opracowaniu, pilotażowemu wdrożeniu oraz upowszechnieniu innowacyjnych programów nauczania z wykorzystaniem interaktywnej platformy e-learningowej.

► O projekcie

Stosunkowo niskie zainteresowanie uczniów zajęciami z dziedziny nauk matematyczno-przyrodniczych może wynikać z faktu, że lekcje te są prowadzone w sposób mało atrakcyjny i często odnoszą się do abstrakcji, a nie do doświadczeń. Na lekcjach nie pokazują się współczesnych naukowców, ich stylu życia i pracy, a wiedza przekazywana jest zwykle werbalnie, bez wykorzystania dostępnych nowoczesnych technologii multimedialnych. Zajęcia, aby były ciekawe, powinny być skonstruowane w sposób pozwalający uczniom jak najwięcej zobaczyć i doświadczyć. Jednocześnie, zgodnie z psychologią nauczania, im więcej kanałów dostępu zostanie wykorzystanych, tym wiedza będzie lepiej przyswojona, a tym samym lepiej zrozumiana.

Istotą projektu jest zainteresowanie uczniów naukami matematyczno-przyrodniczymi i technicznymi, a w konsekwencji zachęcenie ich do pogłębiania zdobytej wiedzy na poziomie szkół wyższych. W ramach projektu powstanie nowoczesna platforma internetowa, umożliwiająca kontakt uczniów ze współczesną nauką. Zwiększeniu zainteresowania uczniów będą służyć zajęcia umożliwiające bezpośrednią obserwację pracy naukowców, np. poprzez udział młodzieży w bezpośrednich transmisjach satelitarnych ze Stacji Polarnej na Spitsbergenie. Zaplanowano także zajęcia lekcyjne w obserwatoriach geofizycznych, astrogeodynamicznych czy w Muzeum Geologicznym, a część zajęć będzie transmitowana ze statku badawczego „Oceania” lub odbędzie się na statku „Horyzont II”, gdzie uczniowie będą mieli niepowtarzalny bezpośredni, „żywy” kontakt z nauką. Dzięki temu, że uczniowie będą mogli obserwować na podstawie przeprowadzanych eksperymentów praktyczne zastosowania wiedzy przyrodniczej, zwiększą swoje umiejęt-

ności związane z rozpoznawaniem i definiowaniem problemów badawczych oraz stosowaniem metod i technologii informatyczno-komputerowych w procesach badawczych.

Projekt jest realizowany w partnerstwie krajowym z firmami American Systems Sp. z o.o., która ma doświadczenie w tworzeniu narzędzi e-learningowych oraz z Edukacja Pro Futuro Sp. z o.o. (partner edukacyjny, organ prowadzący kilku placówek edukacyjnych oraz poradni psychologiczno-pedagogicznej).

Projekt rozpoczął się w marcu 2011 roku, a zakończy w listopadzie 2014 roku.

► Produkt finalny

W ramach projektu powstanie nowoczesna platforma e-learningowa, na której będą umieszczone lekcje z zakresu geografii, chemii, fizyki i przyrody przygotowane przez pracowników naukowych Polskiej Akademii Nauk (m.in. Instytutów Geofizyki, Nauk Geologicznych, Oceanologii oraz Centrum Badań Kosmicznych). Pracom naukowców będą towarzyszyć nauczyciele praktycy pod opieką specjalistów metodyków. Dzięki projektowi uczniowie będą mogli bezpośrednio korzystać z wiedzy naukowców zajmujących się na co dzień naukami przyrodniczymi.

System będzie scentralizowaną platformą internetową, w której można utworzyć „wirtualny budynek” – interfejs, który umożliwi zmniejszenie psychicznej bariery nauczycieli w korzystaniu z narzędzia IT. Oprócz platformy powstaną także: podręcznik metodyczny dla nauczycieli dotyczący e-learningu, podręczniki meto-

dyczne dla nauczycieli czterech etapów kształcenia, przyrodniczy portal internetowy oraz system minimonitoringu przyrodniczego dla szkół.

W ramach zajęć przewidziane są również lekcje *on-line* prowadzone przez naukowców oraz możliwość kontaktu z naukowcami, zadawania pytań, zapoznawania się z ich pracą w czasie stałych „dyżurów naukowych” (naukowcy będą wtedy zalogowani na platformie i dostępni dla wszystkich zainteresowanych szkół biorących udział w projekcie). Nigdy wcześniej uczniowie nie mogli bezpośrednio korzystać z wiedzy osób, które na co dzień zajmują się badaniami naukowymi, osiągają sukcesy na skalę międzynarodową oraz stosują wiedzę akademicką w praktyce. Dostęp do wiedzy takich ekspertów ma ogromną wartość edukacyjną.

Użytkownicy:

■ szkoły.

Odbiorcy:

■ uczniowie.

➔ **Współpraca ponadnarodowa**

Accelerated Learning Systems Ltd. (Wielka Brytania)

Accelerated Learning Systems jest firmą, której misją jest popularyzowanie filozofii przyspieszonego uczenia się oraz tworzenie praktycznych rozwiązań wspierających tę filozofię. Firma przyczyniła się do stworzenia w Wielkiej Brytanii ogólnokrajowego projektu pod hasłem „Kampania na rzecz uczenia się” (*Campaign for Learning*). Kampania osiągnęła spektakularny sukces, ukazując, że przyspieszone uczenie się jest nie tylko skuteczne w sensie poprawy wyników nauczania, ale także przyczynia się do tworzenia głębszych relacji między uczniami, nauczycielami oraz rodzicami.

Wkład w projekt:

W projekt został zaangażowany Colin Rose – światowej sławy ekspert w dziedzinie przyspieszonego uczenia się oraz doradca rządu brytyjskiego do spraw edukacji. Jest on odpowiedzialny za przygotowanie ekspertyz dotyczących skutecznego uczenia się w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych dla czterech etapów kształcenia. Czuwa nad wykorzystaniem w projekcie teorii inteligencji wielorakich i dostosowaniem metod nauczania do potrzeb uczniów. Ponadto podczas konferencji upowszechniających i festiwali nauki będzie prowadził warsztaty i wykłady poświęcone metodom szybkiego uczenia się.

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Ośrodek Rozwoju Edukacji

BENEFICJENT

Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk

Lider projektu – Instytut Geofizyki PAN – jest placówką naukową reprezentującą główny nurt polskich badań podstawowych w zakresie fizyki Ziemi. Jest jedyną instytucją w kraju prowadzącą monitoring globalnych pól geofizycznych w zakresie sejsmologii, geomagnetyzmu i wybranych elementów fizyki atmosfery.

Kontakt:

Al. Księcia Janusza 64

01-452 Warszawa

tel.: 22 691 59 50

e-mail: agata.gozdzik@igf.edu.pl

Strona internetowa projektu:

www.eduscience.pl

Innovative testing project with a transnational component, Priority III „High quality of the educational system”, central component

Improving students' competence in the field of mathematics and natural sciences and engineering using innovative methods and technologies – Eduscience

The main aim of the project, implemented in a partnership the leader of which is the Institute of Geophysics, Polish Academy of Sciences is to rise the interest in taking the studies in subjects of the great importance for the management and economy based on the knowledge of schoolboys and schoolgirls from Poland by working out, pilot implementation and dissemination of innovative school curricula by using interactive e-learning platform.

► About the project

Relatively low interest of students in courses in the field of mathematics and natural sciences may be due to the fact that these lessons are conducted in rather uninteresting manner and often refer to abstract notions, and not to the experiments. The lessons do not present today's scientists, their lifestyle and work, and knowledge is usually passed on verbally, without the use of available modern multimedia technology. Classes should be structured in such a way as to enable the students to see and experience as much as possible. At the same time, according to the psychology of teaching, the more access channels are used, the better the knowledge will be absorbed, and thus better understood.

The essence of the project is to interest students in mathematics and natural sciences and technical courses, and consequently encourage them to deepen their knowledge at the level of higher education institutions. The project will develop a modern web-based platform that will enable the students to have a direct contact with contemporary science.

To increase students' interest, the courses allowing for direct observation of researchers' work will be implemented, for example through participation of young people in the direct satellite broadcasting from the Polar Station on Spitsbergen. Also planned were lessons in geophysical or astrogeodynamic observatories or in the Museum of Geology, and some classes will be broadcasted from the research ship "Oceania" or will be held on the ship "Horyzont II", where students will have a unique, direct, "live" contact with science. Due to the fact that they will observe practical application of scientific knowledge on the basis of carried out experiments, they will enhance their skills related to recognizing

and defining problems and applying research and ICT in research processes.

The project is implemented in a national partnership with American Systems Sp. Ltd., which is experienced in developing e-learning tools and Edukacja Pro Futuro Sp. z o.o. (educational partner, the leading body of several educational institutions as well as psychological and educational counselling center).

The project is implemented from March 2011 to November 2014.

► The final product

Under the project, a modern e-learning platform is developed, which will include lessons of geography, chemistry, physics and nature prepared by the academic staff of the Polish Academy of Sciences (including the Institutes of Geophysics, Geological Sciences, Oceanology, and the Space Research Centre). The work of scientists will be accompanied by teachers practitioners under the supervision of specialists methodologists. With the project, students will be able to directly benefit from the knowledge of scientists researching natural sciences on daily basis.

The system will be a centralized Internet platform, where one can build a "virtual building" – an interface that allows to reduce the psychological barriers of teachers in using IT tools. In addition to the platform, the following products will be created: a methodological guide for teachers on e-learning, methodical manuals for teachers of the four stages of education, natural science web portal and a mini-monitoring system of natural sciences for schools.

The courses also include on-line lessons conducted by scientists and the possibility of direct contact with scientists, asking questions, becoming familiar with their works during the regular “scientific duties” (the scientists will then be logged on the platform and available to all interested schools participating in the project). Never before were the students able to directly benefit from the expertise of scientists who are dealing with scientific research on daily basis, achieving success on an international scale and to apply academic knowledge in practice. Access to the knowledge of these experts brings a huge educational value.

► Transnational cooperation

Accelerated Learning Systems Ltd. (United Kingdom)

Accelerated Learning Systems is a company whose mission is to popularise the philosophy of accelerated learning and creating practical solutions to support this philosophy. The company helped create the UK-wide project called „Campaign for Learning“. The campaign achieved a spectacular success, showing that Accelerated Learning is not only effective in terms of improving learning outcomes, but also helps to create deeper relationships between students, teachers and parents.

Contribution to the project:

Mr Colin Rose was involved in the project – world-renowned expert in the field of accelerated learning and advisor for education to the British government. He is responsible for the preparation of expertise on effective learning in the field of mathematics and natural sciences for the four stages of education. He supervises the implementation in the project the multiple intelligences theory, and adapting teaching methods to individual learning styles of students. In addition, during the dissemination conferences and Festivals of Science, he will conduct workshops and lectures on methods of accelerated learning.

Users:

● schools.

End beneficiaries:

● pupils/students.

2nd level Intermediate Body

The Centre for Education Development

BENEFICIARY

Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk (The Institute of Geophysics, Polish Academy of Sciences)

The project leader – Institute of Geophysics, Polish Academy of Sciences – is a scientific institution representing the main stream of Polish basic research in Earth physics. It is the only institution in Poland that performs monitoring of global geophysical fields in seismology, geomagnetism, and selected areas of atmospheric physics.

Contact:

al. Księcia Janusza 64
01-452 Warszawa
phone: +48 22 691 59 50
fax: +48 22 691 59 15
e-mail: agata.gozdzik@igf.edu.pl

Project website:

www.eduscience.pl

Pomorskie – dobry kurs na edukację. Wspieranie uczniów o szczególnych predyspozycjach w zakresie matematyki, fizyki i informatyki (Zdolni z Pomorza)

Zarówno rozwój nowoczesnych technologii, jak i rozwój gospodarczy kraju, opierają się na trzech filarach: matematyce, fizyce i informatyce. Projekt systemowy realizowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego koncentruje się na wspieraniu uczniów wykazujących uzdolnienia w tych dziedzinach.

➔ O projekcie

W raporcie *Polska 2030. Wyzwania rozwojowe* zawarte są rekomendacje wskazujące, jak istotna – ze względu na wyzwania dzisiejszej globalnej gospodarki – jest poprawa wyników polskich uczniów w dziedzinie nauk przyrodniczych i matematyki. Poprawa ta przełożyłaby się na zwiększenie odsetka studentów na kierunkach inżynieryjno-technicznych i matematyczno-informatycznych.

Projekt „Zdolni z Pomorza” skierowany jest do najwybitniejszych uczniów z województwa pomorskiego (statystycznie jest to 3–5% populacji dzieci). Twórcy projektu wyszli z założenia, że każdy zdolny uczeń na Pomorzu, bez względu na miejsce zamieszkania, powinien otrzymać – odpowiednie do swoich zdolności – wsparcie merytoryczne, psychologiczne i pedagogiczne.

Dotychczasowe formy wspierania uzdolnionych uczniów okazały się niewystarczająco skuteczne, a ponadto istnieje wiele barier utrudniających pełne wykorzystanie ich potencjału. Wśród owych barier można wymienić: brak systemowych rozwiązań na rzecz uczniów uzdolnionych, niewystarczające wykorzystanie narzędzi i procedur diagnozowania uzdolnień, niedobory w zakresie materiałów dydaktycznych, brak zdefiniowania modelu uzdolnień i spójnej koncepcji wspierania uczniów uzdolnionych, niewystarczające przygotowanie nauczycieli do pracy z tą grupą czy negatywny wpływ niskiego statusu materialnego uczniów uzdolnionych i miejsca zamieszkania na dostęp do form wsparcia.

Celem projektu jest usunięcie zdiagnozowanych barier, czyli stworzenie jak najlepszych warunków dla rozwoju uczniów uzdolnionych, zwłaszcza w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych. Projekt jest realizowany od września 2010 do sierpnia 2013 roku.

➔ Produkt finalny

W skład produktu finalnego – modelu systemu wspierania uczniów uzdolnionych – wchodzi następujące elementy:

- regionalny program i partnerstwo na rzecz wspierania uczniów uzdolnionych;
- sieć centrów nauczania kreatywnego;
- system diagnozy i rekrutacji uczniów uzdolnionych;
- formy wspierania uczniów uzdolnionych (zajęcia pozalekcyjne, opieka merytoryczna szkół wyższych, obozy naukowe, spotkania akademickie, indywidualna opieka mentorska dla uczniów wybitnych, stypendia);
- rekrutacja oraz wspieranie nauczycieli uczniów uzdolnionych (szkolenia);
- portal edukacyjny wraz z platformą e-learningową.

Dzięki projektowi powstaną również materiały dydaktyczne przeznaczone do pracy z uczniami uzdolnionymi: autorskie programy zajęć pozalekcyjnych z zakresu matematyki, fizyki i informatyki, autorskie programy doskonalenia nauczycieli pracujących z uczniami uzdolnionymi, programy spotkań akademickich i letnich obozów naukowych, pakiety materiałów dydaktycznych dla nauczycieli oraz zasoby edukacyjne dla platformy e-learningowej. Wypracowany model systemowego wspierania uczniów uzdolnionych będzie mógł być przeniesiony na inne, niż zakładane w projekcie, przedmioty nauczania oraz wykorzystany w innych województwach.

Użytkownicy:

- jednostki samorządu terytorialnego i szkoły z województwa pomorskiego, które otrzymają do stosowania nowe rozwiązania systemowe dotyczące wspierania uczniów uzdolnionych;
- nauczyciele z obszaru województwa pomorskiego, którzy otrzymają: nowatorskie metody pracy z uczniami uzdolnionymi, nowe kompetencje merytoryczne i psychologiczne, nowe narzędzia do pracy (m.in. autorskie programy i materiały dydaktyczne opracowane przez ekspertów).

Odbiorcy:

- uczniowie z województwa pomorskiego (na wszystkich etapach edukacyjnych) wykazujący szczególne uzdolnienia.

 **Opinia na temat projektu**

Projekt „Pomorskie – dobry kurs na edukację. Wspieranie uczniów o szczególnych predyspozycjach w zakresie matematyki, fizyki i informatyki” to inicjatywa, która przyczyni się do zapewnienia równych szans edukacyjnych i możliwości wykorzystania potencjału wszystkich uczniów województwa pomorskiego szczególnie uzdolnionych w zakresie matematyki, fizyki i informatyki, czyli dziedzin, które mają ogromne znaczenie w dzisiejszym świecie. Zakładamy, że dzięki projektowi zwiększy się atrakcyjność i jakość oferty edukacyjnej instytucji oświatowych, pojawi możliwość dostosowania kompetencji nauczycieli do wymagań stawianych współczesnej szkole, a także wzrośnie świadomość jednostek samorządu terytorialnego, uczelni i instytucji rynku pracy w kwestii wykorzystania potencjału uczniów uzdolnionych.

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Instytucja Pośrednicząca

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

BENEFICJENT

**Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
– Departament Edukacji i Sportu**

Kontakt:

ul. Okopowa 21/27

80-810 Gdańsk

tel. 58 326 15 55

e-mail: des@pomorskie.eu

www.pomorskie.eu

Strona internetowa projektu:

www.zdolnizpomorza.pl

Pomorskie Voivodeship – a good course on education. Supporting students with special abilities in mathematics, physics and computer science (The Talented of Pomerania)

Both the development of modern technologies and economic development of the country, are based on three pillars: mathematics, physics and computer science (IT). The system project implemented by the Office of the Marshall of Pomorskie Voivodeship focuses on supporting students demonstrating special skills in these fields.

About the project

The report titled *Poland 2030. Development challenges* contains recommendations accounting for the significance – due the challenges of today's global economy – of improving the performance of Polish students in natural sciences and mathematics. This improvement would translate into the increase in the percentage of students in the fields of engineering and technical sciences, as well as mathematics and IT.

The Project titled *The Talented of Pomerania* is dedicated to the most talented and best performing pupils from the Pomorskie Voivodeship (statistically this group accounts for 3–5% of the population of children). The authors of the project assumed that every talented student in Pomerania, regardless of their place of residence, should receive – adequately to their abilities – substantive, psychological, and educational support.

The hitherto existing forms of support for gifted students proved to be ineffective; moreover, there are many barriers that hinder the full use of their potential. The most significant barriers include: lack of systemic solutions for gifted students, insufficient use of tools and procedures for talent diagnosing, shortages of teaching aids, lack of defined model of capabilities and a coherent approach to supporting gifted students, insufficient preparation of teachers to work with this group, and the negative impact of low financial status of gifted students and of their place of residence on the access the available forms of support.

The project aims to remove identified barriers, i.e. to provide for optimal conditions for the development of gifted students, especially in the field of mathematics and natural sciences. The project is being implemented from September 2010 to August 2013.

The final product

The final product – a model of system of providing support to gifted students – includes the following elements:

- regional program and partnership for supporting gifted students;
- network of creative learning centres;
- system of diagnosis and recruitment of talented students;
- forms of support provided to gifted students (extracurricular activities, knowledge-based support of higher education institutions, science camps, academic meetings and individual mentoring support for outstanding students, scholarships);
- recruitment and support provided to the teachers of gifted students (trainings);
- educational portal with e-learning platform.

The project will also allow for the development of teaching materials for working with gifted students: authorship extracurricular activities programs in the scope of mathematics, physics and computer science; authorship programs for teachers working with gifted students, programs of academic meetings and summer camps, scientific, teaching material packs for teachers and educational resources for e-learning platform.

The developed model of systemic support provided to gifted students may be transferred to other subjects than the ones assumed in the project, and used in other voivodeships.

Users:

- local government units and schools of Pomorskie Voivodeship, which will be provided for use the new system solutions for supporting talented students;
- teachers from the area of Pomorskie Voivodeship, who will receive: innovative methods of working with talented students, new substantive and psychological competences, new wor-

king tools (including authorship programs and educational materials developed by experts).

End beneficiaries:

- Pomorskie Voivodeship students (at all stages of education), demonstrating special talents/skills.

➔ **Opinion on the project**

The "Project Pomorskie Voivodeship – a good course on education. Supporting students with special abilities in mathematics, physics and computer science" is an initiative that will contribute to ensuring equal educational opportunities and the possibilities of using the potential of all students of Pomorskie Voivodeship, demonstrating special abilities in mathematics, physics and computer science, or areas that are of great importance in today's world. We do believe that the project will increase the attractiveness and quality of educational offer of relevant institutions, it will be possible to adjust the teachers' competences to the demands of the modern school, and the awareness of local authorities, higher education institutions, and labour market institutions will increase as regards the use of potential of gifted students.

Office of the Marshall of Pomorskie Voivodeship

Intermediate Body

Office of the Marshall of Pomorskie Voivodeship

BENEFICIARY

**Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego
– Departament Edukacji i Sportu
(Office of the Marshall of Pomorskie Voivodeship
– Department of Education and Sport)**

Contact:

ul. Okopowa 21/27
80-810 Gdańsk
phone: +48 58 326 15 55
e-mail: des@pomorskie.eu
www.pomorskie.eu

Project website:

www.zdolnizpomorza.pl

Stworzenie systemu motywowania do innowacyjności nauczycieli w zakresie tworzenia nowych, innowacyjnych programów, metod, technik i narzędzi nauczania

Błyskawiczny rozwój technologii informacyjno-telekomunikacyjnych wpływa na to, w jaki sposób ludzie się ze sobą porozumiewają, jak pozyskują informacje lub spędzają wolny czas. Zmiany z tym związane nie ominęły również systemu edukacji. Komputery, internet, odtwarzacze mp3 czy DVD/Blu-ray – to tylko część z dostępnych urządzeń i technologii, które mogą być (i często są) wykorzystywane do wspomagania procesu nauczania na każdym etapie. W tym kontekście niezwykle ważne jest, żeby za postępowaniem technologicznym nadążali również nauczyciele. Projekt realizowany przez Kuratorium Oświaty w Kielcach ma im w tym pomóc.

➔ O projekcie

Podstawowym zadaniem systemu edukacji jest przygotowanie uczniów do funkcjonowania we współczesnym świecie. Szkoły muszą się zatem przystosować do zmieniających się warunków – aby były skuteczne, nie mogą działać w oderwaniu od rzeczywistości, a więc także od współczesnej nowoczesnej technologii i innowacyjnych rozwiązań. W dzisiejszych czasach wykorzystanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w edukacji to proces nieunikniony, ponieważ w związku z nimi zmieniają się możliwości percepcyjne uczniów.

Na podstawie obserwacji pracowników Kuratorium Oświaty w Kielcach, analizy dokumentów z Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej i przeprowadzonych badań stwierdzono, że istnieje potrzeba stworzenia systemu motywowania nauczycieli do innowacyjności w zakresie tworzenia nowych programów, metod, technik i narzędzi nauczania. Wybrano tę tematykę projektu, ponieważ w województwie świętokrzyskim zaobserwowano małą aktywność nauczycieli w podejmowaniu innowacji pedagogicznych. W roku szkolnym 2008/2009 współczynnik tej aktywności kształtował się na poziomie zaledwie 7%, co z kolei przełożyło się na niskie wyniki edukacyjne uczniów (średni wynik sprawdzianów zewnętrznych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalistów poniżej średniej krajowej).

Umiejętne wykorzystanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w szkole oraz tworzenie nowych innowacyjnych programów, metod i technik nauczania pozwala na zmianę dotych-

czasowej koncepcji prowadzenia zajęć szkolnych i zwiększenie ich skuteczności. W projekcie kieleckiego Kuratorium Oświaty nacisk położono na nauczycieli oraz na środowisko, w którym pracują (dyrekcja, organy nadzorujące szkołę), ponieważ to właśnie nauczyciele na co dzień będą wprowadzać i wykorzystywać innowacje dydaktyczne. Kluczem do szerokiego wprowadzenia nowych rozwiązań edukacyjnych w szkołach jest zatem odpowiednie zmotywowanie nauczycieli. Dobrze zmotywowani nauczyciele wykorzystają innowacyjne programy nauczania, będą stosowali nowoczesne metody, formy i techniki dydaktyczne – inaczej mówiąc, wykorzystają nowe instrumenty do rozwiązania starych problemów. Uczniowie z kolei będą chętniej chodzić do szkoły i czynnie uczestniczyć w takich zajęciach, które wzbudzą w nich ciekawość, rozbudzą zainteresowania i przyczynią się do lepszego zastosowania wiedzy w dorosłym życiu.

Projekt jest realizowany od marca 2010 roku do grudnia 2012 roku.

➔ Produkt finalny

Produktem finalnym projektu będzie „System motywowania do innowacyjności nauczycieli w zakresie tworzenia nowych, innowacyjnych programów, metod, technik i narzędzi nauczania”. Innowacyjność rozwiązania polega na zmianie podejścia dyrekcji szkół, organów prowadzących te placówki czy kuratoriów oświaty

do motywowania nauczycieli w zakresie podejmowania działań innowacyjnych.

W skład zaproponowanego, całościowego rozwiązania wchodzi m.in. następujące elementy:

- program szkolenia dyrektorów szkół w zakresie stosowania nowoczesnych metod zarządzania i motywowania nauczycieli do innowacyjności;
- program szkolenia nauczycieli w zakresie stosowania nowoczesnych, innowacyjnych programów nauczania oraz innowacyjnych metod, technik i narzędzi nauczania w szkole podstawowej i gimnazjum;
- regulamin przyznawania dodatków motywacyjnych, uwzględniający działania nauczycieli w zakresie tworzenia nowych, innowacyjnych programów, metod, technik i narzędzi nauczania;
- koncepcja funkcjonowania platformy e-learningowej, która będzie służyła jako narzędzie do współpracy nauczycieli z wizytatorami i metodykami nauczania;
- regulamin przyznawania przez Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty certyfikatu i statuetki „Lider innowacyjności w szkole”.

Użytkownicy:

- nauczyciele, szkoły.

Odbiorcy:

- nauczyciele.

➔ Opinia na temat projektu

Realizacja projektu wynika z potrzeby przygotowania młodego pokolenia do korzystania z zasobów wiedzy zgromadzonej i udostępnionej poprzez nowoczesne nośniki techniczne. Szkoła jest podstawowym ogniwem systemu edukacji, a kluczową rolę podczas wprowadzania zmian odgrywa dyrektor danej placówki. Aby nauczyciele podejmowali działania w zakresie przygotowywania innowacyjnych programów, stosowania innowacyjnych metod, technik i narzędzi nauczania, powinni być w odpowiedni sposób do tego zmotywowani. W wyniku realizacji projektu powstanie system motywowania nauczycieli do innowacyjności, a zaproponowany produkt finalny – system motywowania nauczycieli – powinien się przyczynić do podniesienia poziomu i zwiększenia skuteczności przekazywania wiedzy.

Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego

Instytucja Pośrednicząca

Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego

BENEFICJENT

Kuratorium Oświaty w Kielcach

Kuratorium zajmuje się nadzorem pedagogicznym oraz wspieraniem szkół i placówek oświatowych działających na terenie województwa świętokrzyskiego.

Kontakt:

Al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce
tel. 41 344 33 58
www.kuratorium.kielce.pl

Strona internetowa projektu:

www.swietokrzyskie.edu.pl

Development of a system to motivate teachers to be innovative in developing new, innovative teaching programs, methods, techniques and tools

Instant development of ICT technologies affects the ways people communicate with each other, acquire information or spend their free time. Changes associated with this phenomenon also impacted the very education system. Computers, Internet, MP3 players and DVD / Blu-ray – it is only a part of the available equipment and technologies that can be (and often are) used to support the learning process at every stage. In this context, it is extremely important for teachers to keep up with technological progress. The project implemented by the Board of Education in Kielce is aimed to help them in achieving this goal.

About the project

The primary task of education is to prepare pupils to function in the modern world. Therefore, schools must adapt to changing conditions – in order to be effective, they can not operate in isolation from reality, which means, inter alia, without modern technology and innovative solutions. In contemporary world, the use of information and telecommunications technology in education is an inevitable process, since they are inextricably related to the changes in the perception capacities of the pupils.

Based on observations of the employees of the Board of Education in Kielce, analysis of documents from the Regional Examinations Board and conducted studies, it was found that there is a need to create a system to motivate teachers to be innovative in developing new, innovative teaching programs (curricula), methods, techniques and tools. The project focuses on this field since in the Świętokrzyskie Voivodeship, a low activity of teachers in implementing pedagogical innovations was observed. In the school year 2008/2009, this activity ratio was mere 7%, which in turn resulted in low educational outcomes of pupils (average score of external tests for primary and junior high school pupils below the national average).

The smart and efficient use of ICT technologies in schools and establishment of new innovative teaching programs (curricula), methods and techniques will allow to change the existing concept of running classes in schools and increase the effectiveness thereof. The project of the Board of Education in Kielce focuses on teachers and on the environment in which they work (mana-

gement, school supervisory bodies) since it is the teachers who will implement and make use of educative innovations on daily basis. Therefore, the key to the widespread introduction of new solutions to education in schools is to motivate teachers appropriately. Well-motivated teachers will use innovative curricula, will use modern teaching methods, forms and techniques - in other words, they will use new tools to solve old problems. Pupils in turn, will be more likely to attend schools and actively participate in such activities that will stimulate their curiosity, awaken interest and contribute to better application of knowledge in adult life.

The project is implemented from March 2010 to December 2012.

The final product

The final product of the project will be a "system to motivate teachers to be innovative in developing new, innovative teaching programs (curricula), methods, techniques and tools". Innovativeness of the solution consists in changing the approach of school heads, the school leading bodies and boards of education to motivate teachers to take up innovative actions.

The proposed, the overall solution consists of several elements, including:

- program of trainings for school heads in the application of modern methods of management and of motivating teachers to be innovative;

- program of trainings for teachers in the use of modern, innovative curricula and innovative teaching methods, techniques and tools in elementary school and junior high schools;
- rules for granting of incentive allowances, taking into account the activity of teachers in creating new, innovative teaching curricula, methods, techniques and tools;
- the concept of an e-learning platform, which will serve as a tool for teachers to work with inspectors and teaching methodologists;
- rules for granting the certificate and statuette of "Leader of innovation in School" by the Education Superintendent of the Świętokrzyskie Voivodeship.

Users:

- teachers, schools.

End beneficiaries:

- teachers.

➔ **Opinion on the project**

Implementation of the project stemmed from the need to prepare young generation to benefit from the knowledge accumulated and shared via the use of modern media technologies. The school is the keystone of the educational system, and the key role in introducing changes is performed by the head of a given institution. In order to make teachers be active in preparing innovative curricula, in using innovative teaching methods, techniques and tools, they should be adequately and properly motivated. The project will provide a system to motivate teachers to be innovative, and the proposed final product - a system of motivating the teachers - should contribute to the improvement of the level and effectiveness of knowledge transfer.

Regional Development Office of the Świętokrzyskie Voivodeship

Intermediate Body

Regional Development Office of the Świętokrzyskie Voivodeship

BENEFICIARY

**Kuratorium Oświaty w Kielcach
(Board of Education in Kielce)**

Board is engaged in pedagogical supervision and support of schools and educational institutions operating in the Świętokrzyskie Voivodeship.

Contact:

Al. IX Wieków Kielce 3
25-516 Kielce
phone: +48 41 344 3358
www.kuratorium.kielce.pl

Project website:

www.swietokrzyskie.edu.pl

Szkoła innowacyjna i konkurencyjna – dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do wymagań lokalnego rynku pracy

Dobrze funkcjonujący system edukacji zawodowej to taki, który dostarcza na rynek pracy odpowiednio wykształconych pracowników. System ten nie może jednak istnieć w oderwaniu od wymagań lokalnych pracodawców, którzy poszukują zmotywowanych i wykwalifikowanych pracowników – co więcej, pracowników z określonych branż. Połączenie czy silniejsze powiązanie szkolnictwa zawodowego z przedsiębiorcami jest tematem projektu „Szkoła innowacyjna i konkurencyjna – dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do wymagań lokalnego rynku pracy”.

➔ O projekcie

Starostwo Powiatowe w Toruniu, jako organ prowadzący dla szkół realizujących kształcenie zawodowe, dostrzegło konieczność wypracowania rozwiązań, które mogłyby się przyczynić do podniesienia jakości w jednym z obszarów edukacji, jakim jest kształcenie zawodowe na poziomie techników. Podjęcie tego rodzaju prób jest konieczne w obliczu wzrastającego bezrobocia absolwentów szkół, migracji zarobkowej oraz negatywnych tendencji demograficznych. W takich okolicznościach niezwykle istotne jest, żeby uczniowie opuszczający szkoły zawodowe mieli szanse wejścia na lokalny rynek pracy i pozostania na nim.

Sytuacji szkolnictwa zawodowego nie da się jednak poprawić bez wymiany informacji między trzema najważniejszymi elementami systemu: szkołami – uczniami – pracodawcami. Zmieniający się dynamicznie rynek pracy wymaga dostosowania szkolnictwa zawodowego do zapotrzebowania na konkretne umiejętności i kwalifikacje. Konieczne jest wykorzystanie nowoczesnych narzędzi teleinformatycznych – Internetu, specjalistycznego oprogramowania, nowoczesnych materiałów dydaktycznych, a także zasobów, jakimi dysponują pracodawcy.

W projekcie „Szkoła innowacyjna i konkurencyjna...” przewidziane jest wypracowanie dialogu między partnerami procesu kształcenia – przede wszystkim szkołami i uczniami (jako nowej formy regularnych analiz otoczenia szkoły) oraz współpracy między szkołami i pracodawcami (która ma się przyczynić do podniesienia jakości praktyk). Testowane będą cztery zawody: technik hotelarz, kucharz, technik pojazdów samochodowych oraz technik teleinformatyk. Wybór tych właśnie zawodów został dokonany w wy-

ku analizy kierunków rozwoju regionu – branży gastronomicznej (atrakcyjność turystyczna regionu), branży samochodowej (lokalizacja województwa jako ważnego węzła komunikacyjnego w Polsce oraz rosnąca liczba samochodów), a także branży telekomunikacyjnej (wdrażanie nowych technologii w zakresie komunikowania).

Projekt jest realizowany od czerwca 2010 roku do maja 2013 roku.

➔ Produkt finalny

Produktem finalnym projektu będzie platforma internetowa współpracy szkół i pracodawców oraz publikacja.

Platforma internetowa będzie narzędziem sprawnej i skutecznej komunikacji między stronami procesu kształcenia zawodowego – przede wszystkim szkołami, pracodawcami i uczniami. Platforma będzie stanowić odpowiedź na postulaty przedsiębiorców, którzy narzekają na brak przejrzystego opisu procesu kształcenia zawodowego, z określeniem zakresu nauczanych umiejętności „etapu nauki”, na którym znajduje się dany uczeń (np. jaki materiał i umiejętności praktyczne zostały opanowane do momentu, w którym trafia on na praktyki), liczby absolwentów czy też szkoleń, na które mogliby oddelegować swoich pracowników. Będzie to również narzędzie, dzięki któremu zarówno szkoły, uczniowie, jak i rodzice, będą mogli poznać oczekiwania przedsiębiorców – ich profil oraz zapotrzebowanie na praktykantów i pracowników, a także na wymagane umiejętności oraz wiedzę.

Publikacja, która powstanie w ramach projektu, będzie miała na celu pokazanie procesu analizy zagadnienia kształcenia zawodowego w kontekście środowiska, w którym funkcjonuje szkoła. Na analizę składa się określenie potencjału szkoły (w zakresie infrastruktury, kadry pedagogicznej, doświadczeń i pozycji w środowisku, które przekładają się m.in. na charakterystykę uczniów wybierających daną szkołę), instytucji związanych ze szkołą (organ prowadzący, nadzorujący, instytucje doradcze) oraz otoczenia branżowego (zarówno samych przedsiębiorców, jak i zrzeszające ich organizacje). Ważnymi częściami publikacji będą także: opis procesu komunikacji między wymienionymi podmiotami, wraz z pojawiającymi się problemami, oraz opis działań wypracowanych dla poszczególnych zawodów – poczynając od porozumień na rzecz wspierania kształcenia zawodowego, poprzez programy rozwojowe dla szkół, wspólne wypracowanie/modyfikowanie programów nauczania, aktualizacja wiedzy i doświadczenia nauczycieli oraz opracowanie form dodatkowego wsparcia dla uczniów. Publikacja będzie mogła być wykorzystana w dowolnej szkole realizującej kształcenie zawodowe.

Użytkownicy:

- szkoły zawodowe;
- nauczyciele szkół zawodowych;
- organizacje przedsiębiorców.

Odbiorcy:

- organizacje pracodawców i otoczenia biznesu;
- organy prowadzące szkoły;
- uczniowie szkół zawodowych;
- wszystkie instytucje związane ze szkolnictwem zawodowym, w tym m.in. centra planowania kariery zawodowej;
- nauczyciele kształcenia zawodowego.

➔ Współpraca ponadnarodowa

Keuda Vocational College (Finlandia)

Keuda Vocational College to konsorcjum, którego właścicielem jest 7 gmin. Uczy się w nim 5,5 tys. osób (w tym 2,3 tys. dorosłych). Zajęcia realizowane są w 10 centrach szkoleniowych oraz Centrum Kształcenia Praktycznego. Do najważniejszych kierunków kształcenia należą technologia i transport, turystyka, catering, zasoby naturalne i środowisko, opieka zdrowotna i socjalna, kultura, biznes i administracja.

Wkład w projekt:

Zespół Szkół Keuda wypracował dobrze rozwinięty system współpracy z pracodawcami, który obejmuje także etap przygotowywania programów nauczania i otwierania nowych kierunków kształcenia. Dzięki partnerstwu, wymianie doświadczeń i wiedzy między kadrą zarządzającą, nauczycielami, uczniami oraz przedstawicielami przedsiębiorców powstaną – w ramach produktu finalnego – propozycje nowych standardów współpracy między szkołą a przedsiębiorcami.

Instytucja Pośrednicząca

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

BENEFICJENT

Starostwo Powiatowe w Toruniu

Organ prowadzący dla szkół realizujących kształcenie zawodowe oraz ogólne, oferujący różne formy wspierania procesu kształcenia

Kontakt:

ul. Towarowa 4/6
87-100 Toruń
tel.: 56 662 88 88
e-mail: projekty@powiattorunski.pl

Strona internetowa:

www.powiattorunski.pl

➔ Opinia na temat projektu

Projekt „Szkoła innowacyjna i konkurencyjna – dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do wymagań lokalnego rynku pracy” ma istotne znaczenie dla rozwoju szkolnictwa zawodowego w regionie. Na uwagę zasługuje zwłaszcza koncepcja współpracy z przedsiębiorcami w zakresie kształtowania oferty szkolnictwa zawodowego w regionie. Projekt ma duży potencjał do upowszechnienia, a rozwiązania i narzędzia wypracowane w wyniku jego realizacji mają szansę na włączenie do głównego nurtu polityki. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że wypracowany produkt finalny będzie narzędziem rzeczywiście stosowanym przez użytkowników i atrakcyjnym dla odbiorców.

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Innovative testing project with a transnational component, Priority IX "Development of education and competence in the regions", Kujawsko-Pomorskie Voivodeship

Innovative and competitive school – adapting vocational training offers to the requirements of the local labour market

A well-functioning system of vocational education is one that provides the labour market with the properly and adequately skilled employees. However, this system can not exist in isolation from the needs of local employers who are looking for motivated and skilled employees – what is more, employees of specific sectors. The combination of, or a stronger link between, vocational education and entrepreneurs is the subject of the project titled "Innovative and competitive school – adapting vocational training offers to the requirements of the local labour market".

► About the project

The Poviát Office in Toruń, as the leading body for schools implementing vocational curriculum, has recognized the need to develop solutions that could contribute to improving the quality of one of the fields of education – i.e. vocational training at the level of technicians. Undertaking this kind of attempts seems particularly necessary in the face of rising unemployment of school graduates, labour-related migration, and negative demographic trends. Bearing in mind such circumstances, it is essential that students leaving vocational schools had a chance to successfully enter the local labour market and remain on it.

The condition of vocational education, however, can not be improved without the exchange of information between the three most important elements (players) of the system: schools – students – employers. Rapidly and dynamically changing labour market calls for the adaptation of vocational education to the need for specific skills and qualifications. It is necessary to use modern ICT tools – Internet, specialized software, modern teaching materials and aids, as well as resources that are available to employers.

The project "Innovative and competitive school ..." provides for the establishment of the dialogue between the learning process partners – first of all schools and students (as a new form of the regular school environment analyses), and cooperation between schools and employers (which is to contribute to improving the quality of internships/apprenticeships). Four jobs shall be evaluated: hotel industry technician, cook, motor vehicle technician, and ICT technician. The selection of those particular jobs has been based on the analysis of trends in the region development – the foodservice industry (tourism attractiveness of the region), automotive indu-

stry (location of the region as an important hub in Poland and the increasing number of cars), and the telecommunications industry (implementation of new communication technologies).

The project is implemented from June 2010 to May 2013.

► The final product

The final product of the project will be a web-based platform for cooperation between schools and employers, and a publication.

The web-based platform will be an effective and efficient tool for providing communication between the parties to the process of vocational education – first of all schools, employers, and students. The platform will constitute an answer to the demands of entrepreneurs who complain about the lack of a clear description of the training process, identifying the scope of skills taught, "stage of learning" of a given student (e.g., what material, practical skills have been mastered by them to the moment they start apprenticeship), the number of graduates, or the trainings to which they could delegate their employees. It is also a tool that will enable schools, students and parents to learn on the expectations of entrepreneurs – their profile, and the demand for apprentices and employees, as well as the required skills and knowledge.

The publication, which will be developed under the project, aims to present the process of analyzing the issue of vocational education in the context of the environment in which the school operates. The analysis includes the evaluation of a school potential (as regards infrastructure, teaching staff, experience and position in

the environment, which translates, inter alia, to the characteristics of students choosing a given school), school-related institutions (school boards, supervisory board, advisory bodies) and industry environment (both the entrepreneurs themselves, and their organizations). Other important parts of the publication will be: the description of the process of communication between the a/m entities, along with emerging problems, and a description of the activities developed for individual professions – starting from agreements on the promotion of vocational training, through the development programs for schools, joint development / modification of curricula, updating knowledge and experience of teachers, to the development of forms of providing additional support to students. It will be possible to use the publication in any school implementing vocational training curriculum.

Users:

- vocational schools;
- teachers of vocational schools;
- entrepreneurs' organizations.

End beneficiaries:

- employers' organizations and the business environment organizations;
- school leading bodies;
- students of vocational schools;
- all institutions associated with vocational education, including career planning centers;
- vocational education teachers.

► Transnational cooperation

Keuda Vocational College (Finland)

Keuda Vocational College is a Finnish consortium owned by the seven municipalities. It provides education to 5,500 people (including 2,300 adults). The classes are conducted in 10 training centers and an apprenticeship training centre. The key fields of study include: technology and transport, tourism, catering, natural resources and environment, health care and social welfare, culture, business and administration.

Contribution to the project:

Keuda College has developed a well-advanced system of cooperation with employers, which covers also the stage of preparing the curricula and launching new study profiles. This partner is an important example of a different – to the Polish one – approach to the issue of organizing and conducting vocational training. Through the partnership, exchange of experience and knowledge among managers, teachers, students and representatives of entrepreneurs, it will be possible to develop – in the final product – proposals for new standards for cooperation between schools and entrepreneurs.

Intermediate Body

Office of the Marshall of Kujawsko-Pomorskie Voivodeship

BENEFICIARY

Starostwo Powiatowe w Toruniu (Poviat Office in Toruń)

The leading body for schools providing vocational and general education, offering various forms of education process support

Contact:

ul. Towarowa 4/6
87-100 Toruń
phone: +48 56 662 88 88
e-mail: projekty@powiattorunski.pl

Project website:

www.powiattorunski.pl

► Opinion on the project

The project titled "Innovative and competitive school – adapting vocational training offers to the requirements of the local labour market" is of crucial significance for the development of vocational education in the region. In particular, one should stress the significance of the concept of cooperation with entrepreneurs in shaping the offer of vocational education in the region. The project has a great dissemination potential, and the solutions and tools developed as a result of its implementation are likely to be incorporated into the mainstream of the policy. It is highly probable that the developed final product will be the tool that is actually used by users and is attractive to end beneficiaries.

Office of the Marshall of Kujawsko-Pomorskie Voivodeship

Szkoła praktycznej ekonomii – młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo

„Inicjatywność i przedsiębiorczość to umiejętności niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w życiu społecznym i gospodarczym. Najlepiej kształtuje się je ucząc przez działanie oraz doświadczanie przedsiębiorczości w praktyce” – takie stwierdzenie można przeczytać w Komunikacie Komisji Europejskiej z 17 lutego 2006 roku. Podobne założenia przyświecały realizatorom projektu „Szkoła praktycznej ekonomii – młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo”.

► O projekcie

Inicjatywa i przedsiębiorczość to cechy przydatne na każdym etapie życia. Warto je kształtować już na etapie edukacji szkolnej i temu właśnie mają służyć zajęcia z przedmiotu „ekonomia w praktyce”. Projekt „Szkoła praktycznej ekonomii – młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo” ma na celu opracowanie oraz wprowadzenie do polityki oświatowej nowych narzędzi do zajęć z tego przedmiotu – innowacyjnego programu, a także nowatorskich metod prowadzenia zajęć. Poznanie praw kierujących rynkiem i zasad prowadzenia własnej firmy to wiedza, którą uczniowie będą mogli wykorzystać w przyszłości, po zakończeniu edukacji.

Istotą projektu jest nauka przez działanie. W ramach innowacyjnych zajęć uczniowie uczestniczą w grze edukacyjnej polegającej na założeniu własnej firmy, zorganizowanej na wzór spółki jawnej i działającej pod opieką nauczyciela. Praca w młodzieżowym miniprzedsiębiorstwie obejmuje wszystkie najważniejsze elementy, z którymi spotykają się przedsiębiorcy działający na otwartym rynku. Uczniowie muszą zatem znaleźć i zweryfikować pomysł na produkt lub usługę. Zanim przystąpią do działania, powinni przygotować biznesplan swojego przedsięwzięcia, a następnie zgromadzić kapitał konieczny do funkcjonowania spółki oraz zorganizować proces produkcji i sprzedaży. Muszą także prowadzić dokumentację finansową i podejmować działania marketingowe. Wszystkie ewentualne błędy młodzieżowych miniprzedsiębiorstw będą popełniane w bezpiecznym środowisku, będzie więc możliwość ich naprawienia i wyciągnięcia odpowiednich wniosków, bez konieczności ponoszenia odpowiedzialności finansowej czy prawnej (jak to jest na otwartym rynku).

Tego typu zadania przygotowują młodych ludzi do wejścia na rynek pracy. Pozwalają im na zapoznanie się z szansami i zagrożeniami wynikającymi z samozatrudnienia czy ryzykiem, jakie się wiąże

z prowadzeniem działalności biznesowej. Zdobywanie wiedzy poprzez działanie jest znacznie skuteczniejsze niż przy zastosowaniu tradycyjnych metod edukacyjnych, a ponadto daje możliwość rozbudzenia zainteresowania uczniów – licealistów i gimnazjalistów – kształceniem w dziedzinach kluczowych dla gospodarki. Istotne dla przyszłego rynku pracy oraz dla samych uczniów jest łączenie szkół ze środowiskami biznesu, dzięki czemu proces edukacyjny nie przebiega w oderwaniu od gospodarki.

Projekt jest realizowany od lipca 2010 roku do listopada 2013 roku.

► Produkt finalny

Zaproponowany produkt finalny polega na przygotowaniu i wdrożeniu w ramach przedmiotu uzupełniającego „ekonomia w praktyce” nowego programu nauczania „Młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo”. W skład produktu wchodzi następujące elementy:

- program nauczania przedmiotu „ekonomia w praktyce”, w którym ujęte zostaną: cele kształcenia i wychowania oraz sposoby ich osiągnięcia, treści nauczania, opis osiągnięć ucznia, metody i kryteria oceniania;
- przewodnik dla nauczyciela, zawierający program nauczania przedmiotu „ekonomia w praktyce”, opis roli opiekuna miniprzedsiębiorstwa, aktywizujące zadania edukacyjne oraz *Vademecum miniprzedsiębiorstwa*, czyli poradnik prowadzenia miniprzedsiębiorstwa; zostaną również przygotowane materiały multimedialne (ćwiczenia, prezentacje, zadania badające umiejętności uczniów);
- materiały dla uczniów, w tym *Vademecum-poradnik*, teczek dla kadry zarządzającej przedsiębiorstwem (wraz z wzorami dru-

ków) oraz użytkowe programy komputerowe do prowadzenia miniprzedsiębiorstwa (księgowość, zarządzanie firmą, przygotowanie biznesplanu);

- platforma internetowa zawierająca wszystkie informacje niezbędne do wdrożenia programu, w tym elektroniczne wersje publikacji, serwis dotyczący działalności gospodarczej (np. wzory druków, przydatne linki), program do prowadzenia księgowości miniprzedsiębiorstwa, program do zarządzania młodzieżowym miniprzedsiębiorstwem oraz narzędzia monitoringu (np. raporty miesięczne do uzupełniania na bieżąco), a także m.in. filmy edukacyjne, testy (np. test umiejętności biznesowych), forum wymiany opinii; platforma umożliwi również stały kontakt z koordynatorem krajowym projektu.

Czas realizacji zajęć edukacyjnych będzie dostosowany do zróżnicowanego natężenia prac młodzieżowego miniprzedsiębiorstwa w różnych okresach roku szkolnego. Przewiduje się, że opiekun miniprzedsiębiorstwa przeznaczy na opiekę nad nim 30 godzin dydaktycznych w roku szkolnym. Szkoły, które zastosują zaproponowane rozwiązanie będą miały szansę dostarczyć ofertę edukacyjną, zgodną z polityką Unii Europejskiej, pomagającą wesprzeć rozwój kluczowych kompetencji u uczniów. Ponadto umocnią wizerunek dobrej i nowoczesnej szkoły, zaangażowanej społecznie i promującej swych uczniów w środowisku oraz zweryfikują skuteczność edukacji ekonomicznej poprzez współpracę ze środowiskiem biznesu.

Użytkownicy:

- nauczyciele podstaw przedsiębiorczości oraz przedmiotów ekonomicznych.

Odbiorcy:

- uczniowie liceów i techników.

Współpraca ponadnarodowa

Lietuvos Junior Achievement (Litwa),

Junior Achievement of Romania (Rumunia)

Organizacja Lietuvos Junior Achievement powstała w marcu 1993 roku. Realizuje ponad 10 programów edukacji ekonomicznej dla młodzieży. Programami JA objęta jest 1/3 szkół na Litwie. Organizacja współpracuje z Ministerstwem Edukacji i Ministerstwem Gospodarki.

Junior Achievement Romania jest organizacją *non-profit* powstałą w 1993 roku. Organizacja realizuje 28 programów i konkursów edukacyjnych dla młodzieży, m.in. „Młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo”, „Banki w akcji”, „Eco-nomia”, „Enterprise without Borders”. Partnerzy z Litwy i Rumunii zostali wybrani w związku z tym, że oba te kraje, podobnie jak Polska, przeszły transformację ustrojową i musiały zmienić system gospodarczy oraz system oświaty.

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Ośrodek Rozwoju Edukacji

BENEFICJENT

Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości

Pozarządowa organizacja pożytku publicznego, której celem jest przygotowanie dzieci i młodzieży do życia w warunkach gospodarki rynkowej oraz umożliwienie młodym ludziom zdobycia wiedzy i praktycznych umiejętności ułatwiających realizację planów zawodowych.

Kontakt:

ul. Kielecka 1/1

02-504 Warszawa

tel.: 22 845 08 81 lub 22 845 08 76

e-mail: junior@junior.org.pl; karina.machura@junior.org.pl;

konrad.wrobel@junior.org.pl

www.junior.org.pl

Strona internetowa projektu:

www.praktycznaekonomia.edu.pl

Wkład w projekt:

Partnerzy z Litwy i Rumunii przygotowali całościowe raporty dotyczące funkcjonowania młodzieżowych miniprzedsiębiorstw w tych krajach. Organizacje Junior Achievement na Litwie i w Rumunii wprowadziły ten program do systemu szkolnego przy poparciu lokalnych ministerstw edukacji. W raporcie zostały uwzględnione analizy porównawcze z systemem polskim. Ponadto przedstawiciele Litwy i Rumunii wezmą udział w konferencji podsumowującej projekt w Polsce.

School of practical economics – junior mini-enterprise

Initiative and entrepreneurship are skills necessary for the proper functioning of the social and economic life. They are best shaped through learning by acting and experiencing entrepreneurship in practice” – such a statement can be read in the Commission Communication of 17 February 2006. Similar assumptions guided the implementers of the project “School of practical economics – junior mini-enterprise”.

About the project

Initiative and entrepreneurship are the features useful at every stage of life. They are worthwhile mastering at the stage of school education and this is the aim of the classes “Economics in practice”. The project “School of practical economics – junior mini-enterprise” aims at developing and introducing to the educational policy new tools for teaching in this subject – an innovative program, as well as innovative methods of teaching in the field of a new complementary subject – economics in practice. Knowledge of laws guiding the market and rules of running own business is the knowledge that students will be able to use in the future, after completion of education.

The essence of the project is learning by acting. As part of innovative activities, the students participate in educational game consisting in starting their own company, organized on the model of a general partnership and acting under the supervision of a teacher. Working in the junior mini-enterprise covers all the key elements faced by entrepreneurs operating in the open market. Students therefore need to find and verify an idea for a product or service. Before they act, they should prepare a business plan of their project, then raise the capital necessary for the functioning of the company and organize the production and sales processes. They also need to keep financial records and undertake marketing activities. All possible mistakes of a junior mini-enterprise will be committed in a safe environment, therefore the students will be able to fix them and draw the necessary conclusions without financial or legal responsibility (as is the case in the open market). This type of tasks are preparing young people to enter the labour market. They allow them to familiarize themselves with the opportunities and threats arising from self-employment or risks that are associated with conducting business. Acquiring knowledge through action is by far more effective than using traditional educational methods, and also gives the opportunity to awa-

ken the interest of students – high school and secondary school students – in education in key areas for the economy. Important for the shape of the future labour market and for the pupils is to combine schools with business environments, thanks to which the educational process does not proceed in isolation from the economy.

The project is implemented from July 2010 to November 2013.

The final product

The proposed final product consists in the development and implementation under an extracurricular subject of “economics of practice” a new curriculum “Junior mini-enterprise”. The product includes the following elements:

- the curriculum for the subject “economics in practice”, which will include: the goals of education and methods of their achievement, curricula, syllabuses, student performance review, methods and criteria of assessment;
- a guide for teachers, including curriculum for subject “economics in practice”, a description of the role of a tutor of a mini-enterprise, activating educational tasks and *Vademecum of a mini-enterprise*, i.e. a guide to run a mini-enterprise, and multimedia materials will be prepared as well (exercises, presentations, tasks, skills testing of students);
- materials for students, including the *Vademecum – Guide*, sets of materials for business executives (including specimens of forms) and utility software to run an enterprise (accounting, business management, business plan development);
- internet platform containing all the information necessary to implement the program, including electronic versions of publications, service on economic activity (e.g., specimens of forms,

useful links), a software to run accounting management of a mini-enterprise, a software to manage a junior mini enterprise, and monitoring tools (e.g. monthly reports to be filled on on-going basis), and educational films, tests (such as business skills test), a forum to exchange opinions, the platform will also enable regular contact with the national coordinator of the project.

Duration of the classes will be adjusted to varying intensity of the work of a junior mini-enterprise at different periods of the school year. It is expected that the tutor of the junior mini-enterprise will spend 30 class hours in the school year for supervising the project. Schools that will adopt the proposed solution will have the opportunity to provide educational offer consistent with the policies and trends in the European Union, which will help support the development of key competencies in students. In addition, they will strengthen their image of good and modern school, socially engaged and promoting in their students in the environment, and will verify the effectiveness of economic education through the cooperation with the business environment.

Users:

- teachers of rudiments of entrepreneurship and economic subjects.

End beneficiaries:

- secondary and technical school pupils.

► Transnational cooperation

Lietuvos Junior Achievement (Lithuania),
Junior Achievement of Romania (Romania)

Lietuvos Junior Achievement is an organization established in March 1993. It implements over 10 economic education programs for youth. JA programs in Lithuania cover one third of schools in the country. The organization cooperates with the Ministry of Education and Ministry of Economy.

Junior Achievement Romania is a non-profit organization founded in 1993. The organization implements 28 programs and educational competitions for youth, including "Junior Mini-enterprise", "Banks in Action", "Eco-nomia", "Enterprise without Borders".

Lithuania and Romania were chosen since these countries, like Poland, have undergone transformation and had to change the economic system and the system of education.

2nd level Intermediate Body

The Centre for Education Development

BENEFICIARY

Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości (Junior Achievement Foundation)

Junior Achievement Foundation is a non-governmental, non-profit organization whose aim is to prepare children and young people to live in a market economy and to enable young people to gain knowledge and practical skills to facilitate the implementation of career plans.

Contact:

ul. Kielecka 1/1
02-504 Warszawa
phone: +48 22 845 08 81, +48 22 845 08 76
e-mail: junior@junior.org.pl;
karina.machura@junior.org.pl;
konrad.wrobel@junior.org.pl
www.junior.org.pl

Project website:

www.praktycznaekonomia.edu.pl

Contribution to the project:

Partners from Lithuania and Romania have prepared comprehensive reports on the operation of youth mini-enterprises in these countries. Organizations Junior Achievement in Lithuania and Romania have introduced this program into the school system with the support of local ministries of education. The report included a comparative analysis of the Polish system. In addition, representatives of Lithuania and Romania will participate in the conference summarizing the project in Poland. Partners from

Wielkopolski system monitorowania i prognozowania

Kształcenie zawodowe spełnia swoją rolę wówczas, gdy dostarcza na rynek takich pracowników, na których w danym momencie występuje zapotrzebowanie. Aby jednak móc połączyć pracodawców z uczniami, musi istnieć system, który umożliwi wymianę informacji między szkołami, przedsiębiorstwami, jednostkami samorządowymi i instytucjami z obszaru zatrudnienia – czyli tymi podmiotami, które mają największy wpływ na kształtowanie lokalnych rynków pracy. Stworzenia takiego rozwiązania podjęli się twórcy „Wielkopolskiego systemu monitorowania i prognozowania”.

➔ O projekcie

Zanim przystąpiono do realizacji projektu „Wielkopolski system monitorowania i prognozowania”, zdiagnozowano bariery, które utrudniają skojarzenie uczniów szkół zawodowych z pracodawcami. Wśród barier można wyróżnić: brak jednego miejsca, gdzie można uzyskać informacje na temat kształcenia zawodowego i rynku pracy, niedostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy oraz istnienie luk kompetencyjnych związanych z edukacją zawodową.

Najważniejszym celem projektu jest zaspokojenie potrzeb informacyjnych w zakresie dostosowania kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy. Dzięki projektowi uczniowie szkół zawodowych otrzymają aktualną, krótką i treściwą informację o pożądanym przez pracodawców umiejętnościach, natomiast pracodawcy uzyskają zindywidualizowaną informację o potencjalnych pracownikach mających odpowiednie umiejętności. Szkoły, samorządy i instytucje rynku pracy otrzymają dedykowane raporty zawierające kompleksowe dane na temat luk kompetencji na rynku pracy, co przyczyni się do eliminowania nieefektywnych kierunków kształcenia zawodowego w Wielkopolsce oraz do tworzenia nowych kierunków.

W projekcie zostanie zastosowanych wiele innowacji, zarówno w sferze technicznej, jak i merytorycznej. Obecnie badania nad dostosowaniem kwalifikacji do rzeczywistego zapotrzebowania prowadzone są wybiórczo, w sposób mało uporządkowany, a długi czas opracowywania i publikacji wyników powoduje, że w momencie ich udostępnienia dane przestają być aktualne. Bieżąca aktualizacja danych w systemie umożliwi dostęp do niezbędnych informacji w czasie rzeczywistym.

Projekt jest realizowany od maja 2010 roku do czerwca 2012 roku.

➔ Produkt finalny

Produktem finalnym projektu jest „Wielkopolski system monitorowania i prognozowania” w zakresie kształcenia zawodowego. System jest rozwiązaniem organizacyjno-technicznym, które umożliwi wymianę informacji wszystkim zainteresowanym podmiotom. Monitorowanie i prognozowanie będzie obejmowało m.in. popyt na kompetencje i kwalifikacje zawodowe wśród pracodawców oraz podaż kompetencji zawodowych wśród uczniów szkół zawodowych i placówek oświatowych. Produkt może się stać podstawą do utworzenia nowoczesnego obserwatorium rynku pracy. W skład „Wielkopolskiego systemu monitorowania i prognozowania” wchodzi trzy podsystemy:

- monitorowania i prognozowania;
- informatyczny;
- zarządzania.

Zaprojektowane intuicyjnie rozwiązania systemu oraz sposoby przepływu informacji między instytucjami, pracodawcami i pracownikami przyczynią się do skracania czasu poszukiwania pracy lub pracownika. W szerszym zaś wymiarze pozwolą na przeprowadzenie diagnozy sytuacji na styku rynek pracy – szkoły zawodowe oraz na przewidywanie przyszłych tendencji.

Dzięki współpracy z partnerami oraz współfinansowaniu projektu ze środków Unii Europejskiej narzędzie będzie dostępne dla użytkowników bezpłatnie. Jest to ważne zwłaszcza z punktu widzenia rozwoju Wielkopolski oraz poszukiwania jednego, wspólnego, bezpłatnego narzędzia udostępniającego aktualne i prognozowane dane odnoszące się do rynku pracy. System informatyczny zostanie udostępniony uczniom i pracodawcom w marcu 2012 roku.

Użytkownicy:

- instytucje rynku pracy (głównie powiatowe urzędy pracy);
- szkoły i placówki oświatowe prowadzące kształcenie zawodowe (z wyłączeniem kształcenia zawodowego dla dorosłych).

Odbiorcy:

- pracodawcy;
- uczniowie (z wyłączeniem osób dorosłych), kształcący się w szkołach i innych placówkach oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe.

➔ Współpraca ponadnarodowa

Central Ostrobothnia University of Applied Sciences

(Kokkola, Finlandia)

Jednostka w Ylivieska fińskiej uczelni Central Ostrobothnia University of Applied Sciences, poza zasadniczą funkcją edukacyjną, od przeszło dwudziestu lat prowadzi działalność w dziedzinie badań i rozwoju w zakresie regionalnej przedsiębiorczości i społeczności. Uczelnia ma także niemal dwudziestoletnie doświadczenie w realizowaniu projektów międzynarodowych, w tym również finansowanych ze środków unijnych.

Wkład w projekt:

Partner fiński zapewnia ekspertów i konsultantów, którzy m.in. zapoznali polskiego projektodawcę z systemem szkolnictwa zawodowego w Finlandii, opracowali raport na temat fińskiego szkolnictwa zawodowego i wspomagają projektodawcę w przygotowywaniu produktu finalnego. W wyniku współpracy ponadnarodowej przewidziane jest uwzględnienie w projektowanym systemie wybranych rozwiązań organizacyjnych funkcjonujących w Finlandii.

➔ Opinia na temat projektu

Projekt „Wielkopolski system monitorowania i prognozowania” ma na celu opracowanie nieistniejącego dotychczas na rynku pracy Wielkopolski systemu informatycznego, który pozwoli na standaryzację oraz usystematyzowanie informacji na temat zawodów i potrzeb rynku pracy w Wielkopolsce, a także poprawi wymianę informacji wśród podmiotów zajmujących się analizą wielkopolskiego rynku pracy oraz regionalnego rynku kształcenia. Ponadto zastosowanie produktu wypracowanego w ramach projektu – systemu – ma spowodować skrócenie czasu oczekiwania na informację o zapotrzebowaniu rynku pracy na kompetencje zawodowe oraz o lukach w kompetencjach zawodowych, a także usprawnić proces monitorowania rynku. System ma zmodernizować ofertę kształcenia zawodowego w powiązaniu z potrzebami regionalnego rynku pracy, jednocześnie prognozując zmiany zachodzące na rynku pracy oraz wynikające z nich działania w sferze kształcenia zawodowego.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

Instytucja Pośrednicząca

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

BENEFICJENT

Politechnika Poznańska

Politechnika Poznańska to jedna z najlepszych uczelni technicznych w Polsce, mająca duże doświadczenie w realizowaniu projektów finansowanych ze środków unijnych. Część merytoryczna projektu WSMP jest realizowana przez pracowników Wydziału Inżynierii Zarządzania (wcześniej: Instytut Inżynierii Zarządzania), który od kilkudziesięciu lat prowadzi badania nad problematyką zarządzania przedsiębiorstwem (przede wszystkim nad projektowaniem zasobów przedsiębiorstwa oraz projektowaniem całych przedsiębiorstw i strategii ich funkcjonowania), w tym także prace badawcze nad zapewnieniem odpowiednich kompetencji zawodowych.

Kontakt:

pl. Marii Skłodowskiej-Curie 5
60-965 Poznań
tel.: 61 639 31 31
e-mail: biuro.awt.wsmpp@put.poznan.pl
www.put.poznan.pl

Strona internetowa projektu:

www.zawodowcy.org

Innovative testing project with a transnational component, Priority IX "Development of education and competence in the regions", Wielkopolskie Voivodeship

Wielkopolska monitoring and forecasting system

Vocational education fulfils its role when it provides the market with the employees who are in demand in a given period of time. However, in order to be able to couple employers with students, there must be a system in place that will facilitate the exchange of information between schools, businesses, local government units and institutions in the field of employment – i.e., those entities that have the greatest impact on shaping the local labour markets. The designers of the "Wielkopolska monitoring and forecasting system" have undertaken to develop such a solution.

About the project

Before the project "Wielkopolska monitoring and forecasting system" was launched, the barriers were diagnosed that hinder the coupling of students of vocational schools with potential employers. Among the barriers, one can distinguished the following: lack of a one place where one can get information on vocational trainings and labour market, failure to match the system of vocational education to labour market needs and competence gaps related to vocational education.

The main objective of the project is to satisfy the information needs in the scope of adapting vocational education to labour market requirements. With the project, the students of vocational schools will receive updated, short and concise information about the skills desired by employers, while employers will receive personalized information about potential employees with appropriate skills. Schools, local governments and labour market institutions will receive dedicated reports containing comprehensive information on the competence gaps in the labour market, which will in turn contribute to the elimination of inefficient training courses in Wielkopolskie voivodeship and to the development of new ones.

The project provides for the implementation of numerous innovations, both in technical and substantive dimension. Currently, the studies on adapting skills to the real (actual) needs are carried out selectively, in a non-orderly manner, and a long time needed for preparing and publishing the results make the data being outdated once they have been published. The on-going update of

data in the system will provide access to necessary information in real time.

The project is implemented from May 2010 to June 2012

The final product

The final product of the project is the "Wielkopolska monitoring and forecasting system" in the field of vocational training. The system is an organizational and technical solution that will enable access and sharing of information to all stakeholders. Monitoring and forecasting will include, inter alia, demand for skills and qualifications among employers and the supply of professional skills among students of vocational schools and educational institutions engaged in vocational training. The product may become the basis for the creation of the modern labour market observatory. The "Wielkopolska monitoring and forecasting system" consists of three subsystems:

- monitoring and forecasting;
- IT;
- management.

Intuitively designed system solutions, and information flow between institutions, employers and employees shall contribute to the shortening of time needed for looking for a job or an employee. In a broader dimension, they will allow to perform diagnosis of the situation at the meeting point of the labour market and vocational schools, and to predict future trends.

By cooperating with partners and co-financing the project by the European Union, the tool will be available to users free of charge. This is especially important for the development of Wielkopolskie Voivodeship and the search for a single, common, complimentary tool for sharing current and forecast data relating to the labour market. The information system will be made available to students and employers in March 2012.

Users:

- labour market institutions (powiat labour offices in particular);
- schools and educational institutions conducting vocational education (excluding vocational education for adults).

End beneficiaries:

- employers;
- students (except adults), learning in schools and other educational institutions engaged in vocational training.

► Transnational cooperation

Central Ostrobothnia University of Applied Sciences

(Kokkola, Finland)

The Centre in Ylivieska of the Central Ostrobothnia University of Applied Sciences, In addition to the key function of providing education for over twenty years has been active in research and development of regional business and community. The university also boasts almost twenty years of experience in the implementation of international projects, including those EU-funded.

Contribution to the project:

Finnish partner provides experts and consultants who, inter alia, familiarized the Polish project designer with the system of vocational education in Finland, developed a report on the Finnish vocational education and assist the designer in the development of the final product. The transnational co-operation provides for the inclusion of some organizational solutions operating in Finland into the developed system .

► Opinion on the project

The project "Wielkopolska monitoring and forecasting system" aims at developing a hitherto non-existent in the Wielkopolska labour market IT system that will allow for standardization and systematization of information on occupations and labour market needs in the Wielkopolskie voivodeship and enhance the exchange of information among those involved in the analysis of the regional labour market and regional education market. Moreover, the use of the product developed under the project – the system – shall result in a shorter waiting time for information about labour market's demand for professional competences and the gaps in professional competence and

Intermediate Body

Voivodeship Labour Office in Poznań

BENEFICIARY

Politechnika Poznańska (Poznan University of Technology)

Poznan University of Technology is one of the best technical universities in Poland, having extensive experience in implementing projects financed from EU funds. The substantive part of the WSMP project is implemented by employees of the Faculty of Engineering Management (formerly Institute of Engineering Management), which for decades has been studying business management issues (primarily on the design of enterprise resources and design of entire companies and their operation strategies), including the research in the provision of adequate vocational competences.

Contact:

pl. Marii Skłodowskiej-Curie 5

60-965 Poznań

phone: +48 61 639 31 31

e-mail: biuro.awt.wsmp@put.poznan.pl

www.put.poznan.pl

Project website:

www.zawodowcy.org

shall improve the process of market monitoring. The system is to modernize the offer of vocational training in conjunction with the needs of regional labour market, while forecasting changes in the labour market and the resulting action in the scope of vocational training.

Voivodeship Labour Office in Poznań

Wirtualna fizyka – wiedza prawdziwa

W opinii wielu osób dorosłych gry komputerowe mają niekorzystny wpływ na młodzież. O tym, że niekoniecznie musi tak być, przekonują realizatorzy projektu z Politechniki Koszalińskiej, którzy chcą wykorzystać gry komputerowe do zainteresowania uczniów nauką fizyki.

➔ O projekcie

Celem projektu „Wirtualna fizyka – wiedza prawdziwa” jest zmiana podejścia do nauczania fizyki w szkołach średnich, dzięki innowacyjnej metodzie aktywizowania uczniów do pracy i rozwijaniu ich pasji naukowych, co w efekcie ma się przysłużyć do zwiększenia liczby studentów na kierunkach o kluczowym znaczeniu dla gospodarki.

Dotychczas stosowane metody aktywizacji są niewystarczające. Problemem są niedoposażone sale dydaktyczne oraz brak możliwości organizowania wyjazdów np. do firm produkcyjnych lub warsztatów w celu bezpośredniej obserwacji omawianych zagadnień. Projekt wzbogaci system nauczania fizyki w klasach I–III liceów i techników o nowe materiały: filmy i gry poświęcone zjawiskom fizycznym. Interaktywne filmy umożliwią nauczycielom obrazowe przedstawianie trudnych pojęć fizycznych oraz ukazywanie zastosowań zjawisk fizycznych w technice, uczniom zaś – dostrzeżenie powiązań zdobywanej wiedzy z techniką i przemysłem. Dzięki wykorzystaniu nagrań filmowych możliwe będzie przedstawienie zjawisk, których przebiegu nie można obejrzeć w normalnych warunkach. W projekcie zastosowano rozwiązania multimedialne, ponieważ korzystanie z nich jest dla młodych ludzi czynnością naturalną. Gry komputerowe mogą pomóc w rozwoju umiejętności uczniów, dając możliwość interakcji z obiektami i manipulowania zmiennymi, co doskonale sprawdza się przy odwzorowywaniu zjawisk fizycznych. Proste gry mogą być zaprojektowane w celu rozwijania konkretnych efektów uczenia się, takich jak znajomość treści faktograficznych.

Projekt jest realizowany od listopada 2010 roku do lutego 2013 roku.

➔ Produkt finalny

Produktem finalnym projektu będzie innowacyjny program nauczania wzbogacony o 100 interaktywnych gier wideo w formacie Blu-Ray. Płyty dla klas I będą zawierać 44 filmy, dla klas II – 38 filmów, a dla klas III – 18 filmów. Będą one multimedialnym rozwinięciem tematu omawianego na zajęciach zgodnie z programem nauczania.

Interaktywne gry zachęcą uczniów do nauki fizyki poprzez wciągnięcie w scenariusz związany ze światem fizyki. Scenariusze filmów zostaną przygotowane w taki sposób, aby tworzyć wartką akcję. Uczeń, decydując o dalszym biegu zdarzeń, sam wybiera drogę, a akcja – w zależności od dokonanego wyboru – toczy się w różnych kierunkach. Tak zaprojektowana nauka przez zabawę spowoduje, że uczeń – niezależnie od tego, czy dokonał poprawnego, czy też błędnego wyboru – pozna skutki swoich decyzji, co nie zawsze jest możliwe podczas doświadczeń prowadzonych na zajęciach. Do podsumowania zajęć lekcyjnych mają służyć zadania w grach, które uczniowie będą mogli rozwiązywać poprzez platformę edukacyjną również w domu.

Nauczyciele będą mieli dostęp do podręczników zawierających opis zasad korzystania z produktu wraz z konspektami lekcji. Uczniowie natomiast otrzymają stały dostęp do portalu edukacyjnego, na którym znajdą każdą z gier wykorzystanych podczas lekcji.

Innowacyjną metodę wykorzystującą filmy interaktywne będzie można przenieść na szerszy grunt. Będą mogły z niej korzystać szkoły ponadgimnazjalne oraz studenci I roku kierunków technicznych z całej Polski.

Użytkownicy:

- nauczyciele fizyki w szkołach ponadgimnazjalnych.

Odbiorcy:

- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych.

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Ośrodek Rozwoju Edukacji

BENEFICJENT**Politechnika Koszalińska**

Politechnika Koszalińska to uczelnia techniczna zajmująca wysokie miejsca w rankingach szkół wyższych, która, oprócz prowadzenia zajęć dydaktycznych, badań naukowych czy upowszechniania osiągnięć nauki i techniki, bierze udział w przedsięwzięciach związanych ze środkami unijnymi (także tych finansowanych z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

Kontakt:

ul. Śniadeckich 2
75-453 Koszalin
tel. 94 347 86 20
faks: 94 342 26 81
www.tu.koszalin.pl

Strona internetowa projektu:

www.StudiaNET.pl

Innovative testing project, Priority III „High quality of the educational system“, central component

Virtual physics – the real knowledge

In the opinion of many adults, video games have a negative impact on young people. That does not necessarily have to be the case, argue the project implementers of Koszalin University of Technology who want to use computer games to increase the pupils interest in learning physics.

About the project

The aim of the project “Virtual physics – the real knowledge” is to change the approach to teaching physics in secondary schools, thanks to an innovative method of activating the students to work and develop their scientific passions, which in turn is to contribute to the increase in the number of students studying subjects that are of key importance for the economy.

The hitherto used activation method have proven insufficient. The problem consists in under-equipped classrooms and lack of opportunities for visits in the production companies or workshops in order to directly observe the issues discussed. The project will enrich the system of teaching physics in classes I-III in secondary and vocational schools with new materials: videos and games dedicated to the physical phenomena. Interactive movies allow teachers to vividly explain difficult physics-related concepts and show the applications of physical phenomena in engineering, and students – to see the interrelations between acquired knowledge and technology and industry. Through the use of film technique, it will be possible to present the phenomena whose course cannot be observed in normal conditions. In the project, there was proposed a method of multimedia technologies, because the use of these technologies is a natural thing for young people. Computer games can help develop students’ skills, giving the opportunity to interact with objects and manipulate with variables, which works perfectly in mapping of physical phenomena. Simple games can be designed to develop specific learning outcomes, such as knowledge of factual content.

The project is implemented from November 2010 to February 2013.

The final product

The final product of the project will be an innovative curriculum enriched with 100 interactive video games in the Blu-Ray. CDs for I grades will include 44 films, for II grades – 38 films, and for III grades – 18 movies. They will be a multimedia development of a topic discussed in the classroom under the curriculum. They will enable teachers to present difficult concepts of physics, showing their practical application in technology and industry without the need of leaving the classroom.

Interactive games encourage students to learn physics by engaging them in a screenplay related to the world of physics. Screenplays of films will be prepared in such a way as to create a action-packed plot. The students deciding to continue the course of events, chooses the path by themselves, and the action – depending on the choice – develops in different directions. Such designed learning through playing will make the students – regardless of whether they made correct or wrong choice – know the consequences of their decisions, which is not always possible during the experiments conducted in class. To summarize the lessons, there are tasks in games that students will be able to solve through the educational platform also at home.

Teachers will have access to textbooks containing a description of the terms of use of the product along with lesson outlines. Students will receive the instant access to the educational portal where they can find any of the games used during the lesson.

The innovative method using interactive videos can be transferred to a broader ground. It will be available for use for senior high schools and students of the first year of technical courses across Poland.

Users:

- physics teachers in senior high schools.

End beneficiaries:

- senior high school pupils.

2nd level Intermediate Body

The Centre for Education Development

BENEFICIARY**Politechnika Koszalińska
(Koszalin University of Technology)**

The Koszalin University of Technology, is a technical university occupying high positions in rankings of universities, which in addition to teaching activities, research and dissemination of scientific and technological achievements, is involved in the implementation of EU funds related projects (including those funded under the Human Capital Operational Programme).

Contact:

ul. Śniadeckich 2
75-453 Koszalin
phone: +48 94 347 86 20
fax: + 48 94 342 26 81
www.tu.koszalin.pl

Project website:

www.StudiaNET.pl

Zajęcia praktyczno-badawcze w powiecie elbląskim. Pilotażowy program wdrożenia nowego przedmiotu nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjach

Młodzi ludzie chętniej i efektywniej przyswajają wiedzę – zwłaszcza tę dotyczącą przedmiotów przyrodniczych – podczas zajęć praktycznych, czyli wówczas, gdy mają możliwość brania udziału w doświadczeniach, eksperymentach i badaniach przeprowadzanych podczas lekcji. Ta forma pracy z uczniami nie jest jednak powszechnie stosowana w polskim systemie edukacyjnym. Sytuację tę pragną zmienić realizatorzy projektu „ZPB – Innowacje”.

➔ O projekcie

Polska szkoła nie daje dużych szans na praktyczne uczestnictwo w doświadczeniach i eksperymentach związanych ze zjawiskami i przemianami zachodzącymi w świecie. W dużej mierze przyczynia się do tego fakt, że podstawą weryfikacji pracy nauczycieli są wyniki egzaminów zewnętrznych (sprawdzian szóstoklasisty i egzamin gimnazjalny). Taka sytuacja powoduje, że nauczyciele koncentrują się na osiągnięciu dobrych wyników z teorii, kosztem aktywnych i atrakcyjnych dla uczniów metod nauczania. Podstawowym problemem jest to, że wiedza z przedmiotów ścisłych – takich jak przyroda w szkole podstawowej oraz biologia, fizyka, chemia w gimnazjum – w zbyt małym stopniu opiera się na praktycznych metodach przyswajania wiedzy i badania zjawisk, przez co zajęcia te nie są atrakcyjne dla uczniów.

Konsekwencje takiej sytuacji są doskonale widoczne – wyniki egzaminów (sprawdzian szóstoklasisty, egzamin gimnazjalny) z przedmiotów przyrodniczych nie są najlepsze, a kierunki studiów biologicznych, fizycznych lub chemicznych nie cieszą się wśród maturzystów dużym powodzeniem. Pojawiła się zatem potrzeba zmiany tego stanu rzeczy, czemu ma służyć wprowadzenie do systemu edukacyjnego innowacyjnych, kompleksowych rozwiązań w zakresie nauk przyrodniczych. Takim rozwiązaniem jest propozycja wprowadzenia do szkół podstawowych i gimnazjów nowego przedmiotu – zajęć praktyczno-badawczych.

Projekt jest realizowany od lipca 2010 roku do sierpnia 2013 roku.

➔ Produkt finalny

Produktem finalnym projektu jest zintegrowany program nauczania i oceniania przedmiotu „zajęcia praktyczno-badawcze” w klasach V–VI szkoły podstawowej i klasach I–III gimnazjum. Około 75% czasu przeznaczanego na zajęcia praktyczno-badawcze (ZPB) będzie poświęcone na ćwiczenia przy użyciu nowoczesnych środków dydaktycznych (w tym nowych technologii informacyjno-komunikacyjnych) oraz pomocy naukowych, w które będą wyposażone szkolne pracownie/laboratoria ZPB. Te nowe metody nauczania obejmą zajęcia terenowe oraz lekcje z zastosowaniem metod aktywizujących. W związku z tym przeddefiniowana została rola nauczyciela w procesie kształcenia. Nie jest on już dla uczniów jedynym źródłem wiedzy, lecz osobą, która motywuje, doradza oraz wspiera ich w podejmowanych działaniach.

W skład produktu wchodzi m.in. programy nauczania ZPB dla szkół podstawowych i gimnazjów, standardy kształcenia ZPB, testy diagnostyczne dla uczniów, specyfikacja wyposażenia pracowni ZPB, podręczniki.

Treści składające się na program ukazują zjawiska i procesy w sposób interdyscyplinarny, z nawiązaniem do procesów i zjawisk, z którymi uczniowie mają styczność w życiu codziennym. W trakcie zajęć dane zjawisko przyrodnicze jest rozpatrywane wieloaspektowo, z różnych perspektyw, z punktu widzenia biologii, fizyki i chemii i innych nauk pokrewnych. W związku z tym, aby rozwiązać dany problem, uczniowie muszą korzystać z wiedzy z kilku dziedzin.

Aby zajęcia przebiegały sprawnie i skutecznie, zostanie utworzona Interaktywna Platforma Internetowa (IPI). Umożliwi ona dodawanie, edycję oraz organizowanie materiałów do zajęć lekcyjnych, a także stały dostęp do tych materiałów (wersje elektroniczne podręczników zostaną umieszczone na platformie). Pozwoli to również na zamieszczanie odpowiedzi do zadań i projektów domowych, wgląd w ich oceny oraz wymianę informacji poprzez kontakt z innymi uczniami (uczniowie będą mogli wypowiadać się na forum).

Użytkownicy:

■ nauczyciele przedmiotów przyrodniczych w szkołach podstawowych oraz nauczyciele fizyki, biologii i chemii w gimnazjach.

Odbiorcy:

■ uczniowie klas V–VI szkół podstawowych oraz klas I–III gimnazjów.

Współpraca ponadnarodowa

Brentside High School (Wielka Brytania),

Thornaby Academy (Wielka Brytania),

Fondazione Parco Tecnologico Padano (Włochy).

Brentside High School ma wieloletnie doświadczenie w nauczaniu interdyscyplinarnego przedmiotu *science*, posiada odpowiednie zaplecze techniczne oraz stworzyła program nauczania tego przedmiotu obejmujący dzieci już od 7 roku życia.

Thornaby Academy ma doświadczenie w realizacji projektów innowacyjnych w partnerstwach krajowych i zagranicznych. Obecnie szkoła realizuje projekt innowacyjnego nauczania „Business and Enterprise”.

Fondazione Parco Tecnologico Padano stworzyła Centrum Rozwoju Badań i Technologii, na które składa się m.in. wiele jednostek badawczych (wydziałów), inkubator przedsiębiorczości i eksperymentarium, gdzie interdyscyplinarne zajęcia są prowadzone z wykorzystaniem metod praktyczno-badawczych.

Wkład w projekt:

Partnerstwo ponadnarodowe w ramach projektu ma charakter badawczy. Polega na wykorzystaniu doświadczeń krajów partnerskich, a także ich analizie w celu lepszego wypracowania europejskich standardów zgodnie z polityką spójności i zrównoważonego rozwoju, co stanowi wartość dodaną projektu.

Zadaniem partnerów projektu było opracowanie dokumentów dotyczących sposobu i metod nauczania przedmiotu *science* (nauki ścisłe). Partnerzy, oprócz opisu procesu wdrażania programu nauczania wśród uczniów w wieku 11–16 lat (szkoły podstawowe i gimnazja), opisali także własne doświadczenia w pracy z dziećmi i młodzieżą.

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Ośrodek Rozwoju Edukacji

BENEFICJENT

Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalno-Oświatowych EURO-Link

Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalno-Oświatowych EURO-Link powstało w roku 2008 na bazie Koła Europejskiego działającego od roku 2004 w Gimnazjum Nr 1 w Elblągu. Jest to lokalna organizacja *non-profit* działająca w sferze szeroko pojętej edukacji kulturalno-oświatowej, działalności społecznej i informacyjnej.

Kontakt:

ul. Rodziny Nalazków 20

82-300 Elbląg

tel./faks: 55 235 80 45

e-mail: eurolink.elblag@gmail.com

www.euro-link.org.pl

Strona internetowa projektu:

www.zpb-innowacje.pl

Innovative testing project with a transnational component, Priority III „High quality of the educational system”, central component

Practical and research classes in the poviát of Elbląg. A pilot program to implement a new subject in primary and high schools.

Young people are more likely to acquire knowledge effectively – especially that relating to natural sciences – during the practical lessons, when they have the opportunity to participate in experiments and research carried out during the lesson. However, this form of work with pupils is not widely used in the Polish educational system. This situation implementers wish to change the “PRC – Innovations”.

► About the project

Polish school does not provide many opportunities for practical participation in experiments related to the phenomena and transformations taking place in the world. It is largely due to the fact that the basis for verification of teachers' performance are the results of external examinations (test of sixth grader and high school exam). Such a situation means that teachers focus on achieving good results in theory, at the expense of active and attractive for pupils teaching methods. The basic problem is that knowledge of the sciences – such as natural science in primary school, and biology, physics and chemistry in high school – is not sufficiently based on practical methods of acquiring knowledge and the study of phenomena, making these lessons not attractive to pupils.

The consequences of such a state of affairs are clearly visible – the results of examinations (test of a sixth grader, high school exam) in sciences are far from good, and study majors (biology, physics or chemistry) are not very popular among high school graduates. There is therefore a need to change this state of affairs, which shall be achieved with the introduction to the education system of innovative, comprehensive solutions for natural sciences. Such a solution is the proposal of introducing a new subject to elementary and high school curricula – the practical and research activities. The project is implemented from 1 July 2010 to 31 August 2013.

► The final product

The final product of the project is integrated curriculum and assessment program of the subject “practical-research courses” in classes V–VI of primary schools and the classes I–III of high schools. Ca. 75% of time spent on practical and research courses (PRC) will be devoted to training using modern teaching aids (including new information and communication technologies) and teaching aids the PRC workshops/laboratories will be equipped with. These new teaching methods will include fieldwork and lessons using activating methods. Therefore, the teacher's role in the process of education has been redefined. The teacher is no longer the only source of knowledge for students, but a person who motivates, advises and supports them in activities taken. The product includes, inter alia, PRC curricula for primary and high schools, PRC educational standards, diagnostic tests for students, PRC lab equipment specification, manuals. The content constituting the program show the phenomena and processes in an interdisciplinary way, with reference to the processes and phenomena the students are exposed to in everyday life. During the course, a selected natural phenomenon is studied in many dimensions, from different perspectives, from the viewpoint of biology, physics and chemistry and other related sciences. Therefore, in order to solve the problem, students must use knowledge of several disciplines. In order to ensure the courses run smoothly and efficiently, an

Interactive Internet Platform (IIP) will be established. This will render available adding, editing and organizing classroom materials, as well as regular access to teaching materials (electronic versions of textbooks will be uploaded to the platform). It will also enable posting of homework and projects, an insight into their assessment and exchange of information through contact with other students (students will be able to speak at the forum).

Users:

- science teachers of science in primary schools and teachers of physics, biology and chemistry in high schools.

End beneficiaries:

- pupils of classes V–VI of primary schools and of classes I–III of high schools.

► **Transnational cooperation**

Brentside High School (United Kingdom),

Thornaby Academy (United Kingdom),

Fondazione Parco Tecnologico Padano (Italy).

Brentside High School boasts many years of experience in teaching an interdisciplinary course in “sciences”, has the proper technical backup and has developed a course curriculum covering children aged 7 and more.

Thornaby Academy is experienced in implementing innovative projects in national and transnational partnerships. Currently, the school implements innovative learning project titled “Business and Enterprise”.

Fondazione Parco Tecnologico Padano created the Centre for Research and Technology Development, which consists of, inter alia, many research units (departments), business incubator and experimentarium, where interdisciplinary courses are conducted with the use of practical and research methods.

Contribution to the project:

Transnational partnership under the project is of research character, consists in making use of the experience of partner countries, and the analysis thereof in order to develop better European standards in accordance with the policy of cohesion and sustainable development, which constitutes the project’s added value.

The task of the project partners was to develop documents on the method and rules for teaching subject of science (the sciences). Partners, apart from describing the process of implementation of the curriculum among pupils aged 11–16 (primary and high schools), described also their own experience in working with children and youth.

2nd level Intermediate Body

The Centre for Education Development

BENEFICIARY

Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalno-Oświatowych EURO-Link (Elbląg Association to Support Cultural and Educational Initiatives EURO-Link)

The Elbląg Association to Support Cultural and Educational Initiatives EURO-Link was founded in 2008 based on European Center operating since 2004 in the High School No. 1 in Elbląg. It is a local, non-profit organization operating in the sphere of broadly understood educational and cultural fields, social and information activities.

Contact:

ul. Rodziny Nalazków 20

82-300 Elbląg

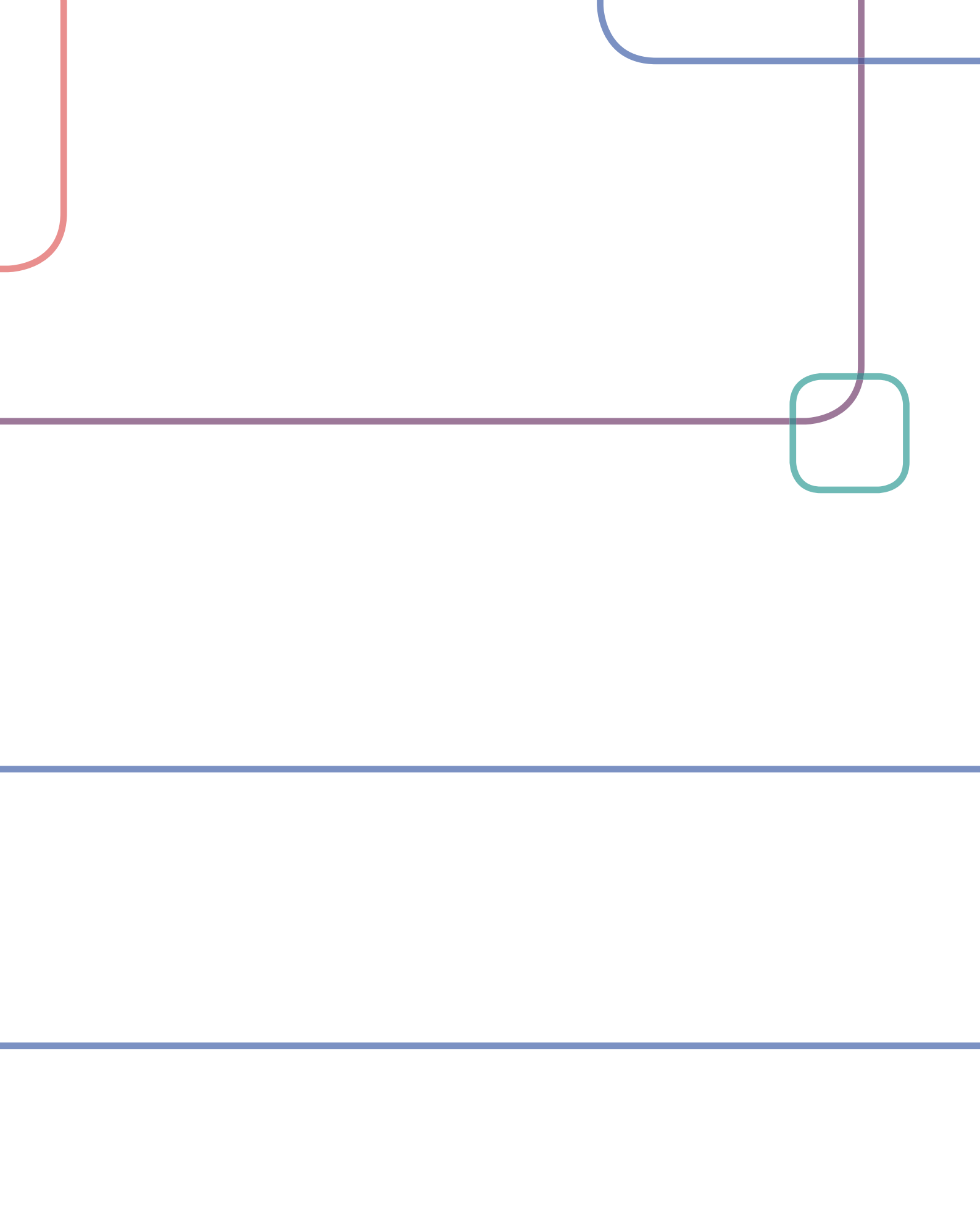
phone/fax: +48 55 235 80 45

e-mail: eurolink.elblag@gmail.com

www.euro-link.org.pl

Project website:

www.zpb-innowacje.pl





ZATRUDNIENIE
I INTEGRACJA
SPOŁECZNA

EMPLOYMENT
AND SOCIAL
INTEGRATION

Grajki-pomagajki – innowacyjna metoda pomocy psychoedukacyjnej dla dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem

Niedopuszczenie do wykluczenia społecznego dzieci i młodzieży ze środowisk szczególnie zagrożonych – w tym wychowanków domów dziecka i rodzinnych domów dziecka – to zadanie trudne i nie zawsze zakończone powodzeniem. Dzięki Programowi Operacyjnemu Kapitał Ludzki pojawiają się jednak innowacyjne rozwiązania, które mogą się okazać niezwykle pomocne w tej kwestii. Wśród nich jest innowacyjna metoda pomocy psychoedukacyjnej dla dzieci i młodzieży zagrożonej wykluczeniem, opracowywana w ramach projektu „Grajki-pomagajki”.

► O projekcie

Jednym ze skutecznych sposobów dotarcia do dziecka, zrozumienia go oraz udzielenia mu takiego wsparcia, jakiego w trudnej dla niego sytuacji potrzebuje, jest bajkoterapia. Fundacja „Drabina Rozwoju”, realizująca projekt innowacyjny „Grajki-pomagajki”, upowszechnia tę metodę, m.in. szkoląc nauczycieli i psychologów.

Bajkoterapia to prosta i skuteczna metoda pracy z dziećmi. Dzięki zastosowaniu bajkoterapii (przedstawianie różnych historii oraz losów ich bohaterów) dzieci poznają uczucia, nazywają je i różnicują, rozwijając jednocześnie umiejętności emocjonalne – czyli te cechy, które są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie.

„Bajka-pomagajka” (opowieść terapeutyczna lub bajka terapeutyczna) tym się różni od zwykłej baśni, że jest przemyślana pod względem przekazywanych treści, a ponadto rezygnuje z morałów i magii jako sposobów rozwiązania problemów. Celem opowiadania jest przeżycie i zasymilowanie uczuć, które są dla dziecka trudne do przyjęcia (lęków, napięć, niepokojów, a także konkretnych sytuacji, w których dziecko cierpi fizycznie bądź psychicznie), a tym samym przygotowanie do stawienia czoła podobnym sytuacjom w realnym świecie. „Bajki-pomagajki” wspierają i wzmacniają dzieci. Dają im inną, nową perspektywę postrzegania siebie i świata, przekazują pożyteczną wiedzę o ich emocjach i uczuciach.

Zanim Fundacja „Drabina Rozwoju” przystąpiła do realizacji projektu innowacyjnego, opracowała kilka rozwiązań dotyczących

bajkoterapii, w tym książkę *Opowieści z planety Holo* przeznaczoną dla dzieci chorych na mukowiscydozę, padaczkę, cukrzycę, astmę i nowotwory (wraz z wersją audio). Fundacja postanowiła zastosować w bajkoterapii metodę multimedialną – stąd pomysł „grajek-pomagajek”.

Projekt jest realizowany od marca 2011 roku do grudnia 2012 roku.

► Produkt finalny

„Grajki-pomagajki” to innowacyjny program psychoedukacyjny składający się z gier komputerowych oraz scenariuszy zajęć dla kadry placówek opiekuńczych. W ramach projektu opracowano gry komputerowe oparte na opowieściach terapeutycznych, których celem jest wykształcenie w dzieciach umiejętności zmniejszania i opanowywania lęku, napięć i zachowań agresywnych, kształtowanie zdolności interpersonalnych, rozwijanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów osobistych, motywowanie do poszukiwań własnego systemu wartości oraz podniesienie poczucia własnej wartości.

Wypracowany model ma szansę przyczynić się do rozwoju polityki społecznej skierowanej do dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym. Produkt finalny opracowano w formule gier *on-line*, która stworzy dostęp do produktu jak najszerszej grupie placówek. Formuła ta umożliwi dostęp dla użytkowników

z różnych regionów, a przy szerszym upowszechnieniu i przetłumaczeniu scenariuszy i gier, także poza granicami Polski.

Powstaną dwie gry, podzielone ze względu na wiek odbiorców (6–9 lat i 10–13 lat). Każda z gier będzie się składać z siedmiu modułów – krain. Moduły będą dotyczyły wybranych zagadnień, takich jak budowanie poczucia własnej wartości, rozwijanie umiejętności komunikacyjnych i emocji czy poznawanie zasad stosowanych w rzeczywistym świecie.

Istotnym elementem programu są scenariusze zajęć opracowane dla kadry zajmującej się dziećmi i młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym (wychowawców, opiekunów). Scenariusz zajęć (wydany w formie tradycyjnej publikacji) zostanie opracowany dla każdego modułu gry *on-line* i będzie zawierał propozycje ćwiczeń, które opiekun może przeprowadzić z podopiecznym, aby wzmocnić efekty gry.

Użytkownicy:

- kadra placówek opiekuńczo-wychowawczych: wychowawcy, psychologowie, pedagodzy.

Odbiorcy:

- wychowankowie domów dziecka i rodzinnych domów dziecka w wieku 6–13 lat;
- opiekunowie w domach dziecka i rodzinnych domach dziecka.

► Opinia o projekcie

Projekt realizowany przez Fundację „Drabina Rozwoju” stanowi odpowiedź na główne założenie projektów innowacyjnych, jakim jest poszukiwanie nowych, lepszych i bardziej efektywnych sposobów rozwiązywania problemów mieszczących się w obszarach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego.

„Grajki-pomagajki” zostały wytypowane przede wszystkim ze względu na bardzo oryginalny i interesujący produkt finalny. Dzięki połączeniu bajkoterapii i nowoczesnych technologii powstaną gry komputerowe oparte na opowieściach terapeutycznych. Produkt ma pomóc dzieciom i młodzieży w uporaniu się z problemami emocjonalnymi. Podobnie jak w opowieści terapeutycznej, bohater gry przeżywa różne emocje, które są wynikiem jego obecnej sytuacji życiowej. Przechodząc jednak przez kolejne etapy gry, uczy się radzić sobie z problemami, poszukiwać rozwiązań itp. Koncepcja takiej gry opiera się na „przeniesieniu” opowieści ze świata realnego do świata wirtualnego. Uwaga grającego zostaje skupiona na głównej postaci, tak aby gracz wcielił się w nią i „wyruszył we wspólną podróż”. Taka formuła pozwala mu na identyfikowanie się z postacią i przeżywanie jej emocji, pokonywanie trudności, zmaganie się ze swoimi słabościami, ale zawsze (tak jak w bajkach) na znalezienie konstruktywnego finału swojej podróży.

Fundacja Drabina Rozwoju, proponując innowacyjne narzędzie do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, zaangażowała się w działania w bardzo istotnym obszarze wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego.

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

Instytucja Pośrednicząca

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie

BENEFICJENT

Fundacja „Drabina Rozwoju”

Fundacja „Drabina Rozwoju” wspiera rodziny, dzieci i młodzież, m.in. prowadząc programy terapeutyczne, profilaktyczne, psychoedukacyjne, a także organizując pomoc społeczną, kampanie społeczne oraz konferencje, szkolenia i inne wydarzenia dotyczące tego zagadnienia.

Kontakt:

ul. Dobra 5/2
00-384 Warszawa
tel. 22 646 48 38
e-mail: fundacja@drabina.org
www.drabina.org

Strona internetowa projektu:

www.grajki-pomagajki.pl

Grajki-pomagajki (fairy-tellers-helpers) – an innovative method for providing psycho-educational help for children and youth at risk of exclusion

Preventing social exclusion of children and young people from vulnerable, high-risk backgrounds – including wards of children’s homes and family-type children’s homes – is a difficult task and not always successful. Due to the Human Capital Operational Programme, however, some innovative solutions emerge that may prove extremely helpful in this regard. One such solution is an innovative method for providing psycho-educational help for children and youth at risk of exclusion, developed under the project titled “Grajki-pomagajki”.

About the project

One of the most effective methods of getting through to a child, understanding them and providing them with such support they need in a difficult situation, is a fairy-tale therapy. The Foundation “Ladder of Development”, implementing an innovative project, “Grajki-pomagajki”, disseminates this method, inter alia by providing training to teachers and psychologists.

The fairy-tale therapy is a simple and effective method of working with children, providing a wide scope of possibilities for psychological support to the child, improvement of comfort, accepting one’s identity in difficult situations. These fairy tales show a different way of thinking and, what is related thereto, a different way of feeling and responding. Thanks to the fairy-tale therapy, children get to know different feelings, name them and differentiate, while developing the emotional skills – i.e. those features that are essential for a proper functioning in society.

What differs a “bajka-pomagajka” (a therapeutic story or fable/tale) from the “regular” fairy tale is that it is well-thought in terms of communicated content, does not use morals and magic as ways of solving problems. The purpose of the story is to experience and assimilate feelings/emotions that are difficult for a child to accept (fears, tensions, anxieties, and the specific situations in which the child is suffering physically or mentally), and thus prepare them to face similar situations in the real world. “Bajki-pomagajki” help, support and strengthen children. They give them a different, new perspective to perceive themselves and the world, provide them with useful knowledge about their emotions and feelings.

Prior to launching the innovative project, the Foundation “Ladder of Development” had developed a number of solutions for fairy-tale therapy, including a book titled *Tales from the Planet Holo* designed for children with cystic fibrosis, epilepsy, diabetes, asthma and cancers (including audio versions). The Foundation decided to apply in the fairy-tale therapy the multimedia method – hence the idea of “grajki-pomagajki”.

The project is being implemented from March 2011 to December 2012.

The final product

“Grajki-pomagajki” is an innovative psycho-educational program consisting of computer games and scenarios of classes for the staff of caring institutions. The project provided for the development of computer games based on the therapeutic stories whose purpose is to educate the children how to master the skills to reduce and control fear, tension and aggressive behaviour, develop interpersonal skills, ability to resolve constructively personal problems, to motivate the children to search for their own system of value and to improve their self-esteem.

The developed model is likely to contribute to the development of social policy directed at children and young people at risk of social exclusion. The final product was designed in an on-line games formula, which will render the product available to the widest po-

ssible group of institutions. This formula will allow access to users from different regions, and provided a wider dissemination and translation of scenarios and games.

Two games will be designed, divided into age groups (6–9 years and 10–13 years). Each game will consist of seven modules – lands. The modules will focus on selected issues, such as: building self-esteem, developing communication skills and emotions or learning the rules governing the real world.

An important element of the program are class scenarios developed for staff dealing with children and young people at risk of social exclusion (teachers, caregivers). A class scenario (published in the traditional form) will be developed for each module of on-line games and will include proposals of exercises that a caregiver can conduct together with a ward to strengthen the effects of the game.

Users:

- personnel of care and education facilities: educators, psychologists, tutors.

End beneficiaries:

- wards of children's homes and family-type children's homes at the age of 6–13 years;
- wardens in children's homes and family-type children's homes.

► Opinion on the project

The project implemented by the "Ladder of Development" Foundation constitutes the answer to the general assumption of innovative projects, which is seeking new, better and more efficient ways of solving problems in spheres covered by the European Social Fund support.

"Grajki-pomagajki" were chosen primarily because of the very original and interesting final product. By combining fairy tale therapy with modern technologies, computer games will be created based on therapeutic stories. The product is designed to help children and young people in coping with emotional problems. Similarly to the therapeutic story, the protagonist of the game is experiencing different emotions that result from his current life situation. However, by accomplishing successive stages of the game, he learns to cope with problems, seek solutions, etc. The concept of such a game is based on "transferring" the story from the real world to the virtual world. The player's attention is focused on the main character, so that the player can impersonate with him and "join the journey". This formula allows him to identify with the character and experience his emotions, overcome difficulties, struggle with human weaknesses, and (as always in fairy tales) to find/reach a constructive end of his journey.

The "Ladder of Development" Foundation, by offering an innovative tool to prevent social exclusion of children and youth, has engaged in activities in a very important area of support provided under the European Social Fund.

Voivodeship Labour Office in Szczecin

Intermediate Body

Voivodeship Labour Office in Szczecin

BENEFICIARY

**Fundacja „Drabina Rozwoju”
(„Ladder of Development” Foundation)**

„Ladder of Development” Foundation supports families, children and youth, by conducting therapeutic, preventive, and psycho-educational programs, and social assistance, by organising social campaigns and conferences, trainings and other events regarding this issue.

Contact:

ul. Dobra 5/2

00-384 Warszawa

phone: +48 22 646 48 38

e-mail: fundacja@drabina.org

www.drabina.org

Project website:

www.grajki-pomagajki.pl

Indywidualne ścieżki zatrudnienia

Powrót do aktywności zawodowej, zwłaszcza po dłuższym okresie bezrobocia, nie jest łatwy, podobnie jak utrzymanie się na dzisiejszym, bardzo konkurencyjnym rynku pracy. Osoby, które pozostają bez zatrudnienia przez kilka, a czasami nawet kilkanaście miesięcy, są narażone na wiele konsekwencji natury psychospołecznej – obniżenie statusu społecznego i standardu życia, stres – które niekorzystnie wpływają na ich codzienne funkcjonowanie (także na rynku pracy). Tendencje te są szczególnie widoczne w grupie 45+. I to właśnie sytuację tej grupy osób ma poprawić projekt „Indywidualne ścieżki zatrudnienia”.

► O projekcie

U osób, które przez dłuższy czas pozostają poza rynkiem pracy, bezskutecznie próbując uzyskać zatrudnienie, często pojawiają się problemy natury psychospołecznej i zdrowotnej: depresja, pogorszenie się stanu zdrowia, apatia. Do tego dochodzą kwestie związane z niedostosowaniem kwalifikacji zawodowych do potrzeb pracodawców. Osoby takie tracą elastyczność zawodową i podstawowe umiejętności pracownicze (praca w zespole, punktualność, komunikacja, odporność na stres itp.). W konsekwencji po kilku miesiącach pozostawania poza rynkiem pracy potrzebują kompleksowego i długotrwałego przygotowania do zatrudnienia. Tradycyjne narzędzia pracy z osobami bezrobotnymi – tj. przeszkolenie, a następnie zatrudnienie (pośrednictwo pracy) – nie zawsze zdają egzamin. Bez dodatkowego wsparcia w sferze psychicznej osoby długotrwale bezrobotne nie mają szans na wejście na rynek pracy, ponieważ konieczność ubiegania się o pracę przerasta ich możliwości. Podobnie może być z decyzją o podjęciu zatrudnienia, mimo zainteresowania pracodawcy, ponieważ stres i świadomość przyszłych obowiązków pracowniczych często działają paraliżująco na osoby bezrobotne. Nawet jeżeli takie osoby przełamują swoje obawy i podejmują wyzwanie, to pierwsze tygodnie pracy okazują się na tyle obciążające, że często same rezygnują z pracy i wracają do punktu wyjścia.

Świadomość takiego stanu rzeczy stanowiła inspirację do realizacji projektu, którego celem jest nie tyle wprowadzenie osoby bezrobotnej na rynek pracy, ile utrzymanie się jej na tym rynku. W ramach projektu zostanie opracowana nowa metoda zatrudniania osób długotrwale bezrobotnych po 45. roku życia. Dzięki niej możliwe będzie poznanie indywidualnych potrzeb osób po-

zostających bez zatrudnienia oraz wyposażenie ich w umiejętności niezbędne do funkcjonowania na rynku pracy. Realizacja projektu rozpoczęła się w grudniu 2009 roku, a zakończy w lutym 2012 roku.

► Produkt finalny

Produktem finalnym projektu jest „Model zatrudnienia wspomagane go osób po 45. roku życia. Wiek gorącego ziemniaka” – nowa metoda wspierania zatrudniania osób długotrwale bezrobotnych po 45. roku życia, w tym osób niepełnosprawnych, łącząca nowe narzędzia (trening pracy, coaching) z narzędziami już stosowanymi (szkolenia zawodowe, doradztwo zawodowe, wsparcie psychologiczne).

Tradycyjne podejście do zatrudnienia osób niepracujących można określić dwoma słowami: wyszkolić (wyposażyć w kwalifikacje zawodowe) i zatrudnić (zgodnie z uzyskanymi kwalifikacjami). Nowy model został wzbogacony o części dotyczące „wzmocnienia” i „utrzymania w zatrudnieniu”, czyli te elementy, które zwiększają szanse na funkcjonowanie na rynku pracy.

W skład modelu wchodzi dwa elementy:

- Model rekrutacji. Wieloprofilowe diagnozowanie deficytów osób bezrobotnych, prowadzone przez interdyscyplinarny zespół specjalistów (psycholog, doradca zawodowy oraz lekarz), dzięki czemu możliwa jest pełna, kompleksowa ocena sytuacji psychospołecznej, zawodowej i zdrowotnej osób bezrobotnych. Zespół ten – wraz z trenerem pracy, współpracującym

bezpośrednio z osobą bezrobotną – określa profil beneficjenta, czyli sfery, które wymagają wzmocnienia oraz te, które należy wyeliminować.

- Plan Rozwoju Osobistego (PRO). PRO opracowuje trener pracy wraz z osobą bezrobotną, po określeniu profilu beneficjenta przez zespół interdyscyplinarny. Plan uwzględni wszystkie istotne sfery życiowe odbiorcy innowacji, nie tylko uwarunkowania zawodowe. Osoba bezrobotna uczestniczy w tworzeniu PRO i ostatecznie go akceptuje. PRO obejmuje etap przygotowania do wejścia na rynek pracy, przy wsparciu trenera (m.in. poprzez szkolenia zawodowe, trening pracy, wzmocnienie postaw pracowniczych, trening życiowy, określenie i wyszukanie stanowiska pracy) oraz utrzymania zatrudnienia poprzez kontakt z pracodawcą oraz monitoring zatrudnienia odbiorcy innowacji. Monitoring pozwoli na wyeliminowanie sytuacji rezygnacji z pracy osoby nowo zatrudnionej lub zwolnienia jej przez pracodawcę, a w dalszym etapie umożliwi faktyczną ocenę zdolności pracownika oraz jego przydatności na danym stanowisku.

Przygotowane zostały również narzędzia pracy na każdym etapie realizacji modelu. Z rozwiązania mogą korzystać pracodawcy zarówno z sektora publicznego, jak i prywatnego oraz społecznego. Produkt finalny, jako metoda wspomaganego zatrudnienia, może być wykorzystywany przez kadrę zarządzającą mającą bezpośredni wpływ na kwestie zatrudniania pracowników i zarządzania przedsiębiorstwem.

Użytkownicy:

- publiczne i niepubliczne instytucje rynku pracy;
- ośrodki pomocy społecznej współpracujące z instytucjami rynku pracy.

Odbiorcy:

- osoby bezrobotne i nieaktywne zawodowo po 45. roku życia (w tym osoby niepełnosprawne).

Współpraca ponadnarodowa

Kynnys ry Turun toimikunta (Finlandia)

Stowarzyszenie jest organizacją osób niepełnosprawnych założoną w 1973 roku przez osoby niepełnosprawne. Główna misja stowarzyszenia jest oparta na trzech elementach: prawach człowieka, niezależności życia oraz kultury i wzmocnieniu osób niepełnosprawnych w Finlandii. Stowarzyszenie dąży do tego, żeby osoby niepełnosprawne mogły w pełni uczestniczyć w rynku pracy czy edukacji.

Wkład w projekt:

Strona fińska pełni rolę eksperta przy tworzeniu modelu zatrudnienia wspomaganego osób po 45. roku życia oraz uczestniczy w spotkaniach ewaluacyjnych. Część rozwiązań stosowanych w kraju partnera będzie przeniesiona i wykorzystana w powstającym modelu (np. sposób diagnozy społecznej, zawodowej i zdrowotnej osób bezrobotnych).

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

BENEFICJENT

Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych

Dobrowolna unia stowarzyszeń, klubów i fundacji pomagających osobom niepełnosprawnym, starszym i ich rodzinom z regionu elbląskiego. Działa od lipca 1992 roku. Prowadzi m.in. Agencję Zatrudnienia dla Osób Niepełnosprawnych (świadcząca usługi pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego oraz doradztwa personalnego), a także Zakład Aktywności Zawodowej. Wydaje miesięcznik osób niepełnosprawnych „Razem z Tobą”

Kontakt:

ul. Związku Jaszczurczego 15
82-300 Elbląg
tel./faks: 55 232 69 35
e-mail: erkon@softel.elblag.pl

Strona internetowa projektu:

www.erkon.elblag.com.pl/innowacyjnwerkeron

Opinia na temat projektu

Projekt pt. „Indywidualne ścieżki zatrudnienia” jest dobrą praktyką, która stanowi odpowiedź na realne i istotne problemy – dotyczące niskiego poziomu aktywności zawodowej osób 45+, w tym osób niepełnosprawnych – których nie udało się w pełni przezwyciężyć przy zastosowaniu dotychczasowych instrumentów. Wiedza na temat stanu realizacji projektu pozwala stwierdzić, że zastosowane kompleksowe, interdyscyplinarne i zindywidualizowane podejście, oparte m.in. na doświadczeniach partnera fińskiego, jest efektywną próbą realizacji działań, które docelowo mają zagwarantować ich odbiorcom trwałe funkcjonowanie na rynku pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

Individual employment paths

The return to professional (economic) activity, especially after a long period of unemployment, it is not an easy a task, similarly to keeping on today's highly competitive labour market. People who remain unemployed for a few, and sometimes even several months, are prone to many psychosocial consequences – the decrease in social status and standard of living, stress – which adversely affect their everyday functioning (also in the labour market). These trends are particularly evident in the age group 45+. And it is precisely the situation of this group that the project "Individual employment paths" is aimed to improve.

About the project

People who remain outside the labour market for a long time, unsuccessfully trying to get a job, often develop psychosocial and health-related problems: depression, health deterioration, apathy. Moreover, there are issues related to the inadequacy of professional qualifications to the needs of employers. Those who remain unemployed for a long time, lose their economic flexibility and basic professional skills (teamwork, punctuality, communication, stress resistance, etc.). As a result, after several months of remaining outside the labour market, these people require a comprehensive and long-term preparation for re-employment.

Traditional tools used in working with the unemployed – i.e. training and then employment (job placement) – have not always proven efficient. Without ancillary support in the field of mentality, the long-term unemployed have no chance to re-enter the labour market, since the necessity to apply for a job is beyond their mental capabilities. Also, a decision to start a job, despite the employer's interest, can be difficult, since the stress and the awareness of future job requirements often frustrate the unemployed. Even if such people do overcome their fears and face the challenge, the first weeks of work prove to be so burdensome that they give up and return to the starting point.

The awareness of this condition was the inspiration for the implementation of the project whose aim is not the very introduction of the unemployed into the labour market, but rather keeping this person in this market. The project will provide for the development of a new method for employing the long term unemployed over 45 years old. By using the model, it will be possible to learn

more on the individual needs of the unemployed and to provide them with the skills necessary for the functioning on the labour market

The project started in December 2009 and will be completed in February 2012.

Final product

The final product of the project is the "Model of supported employment of people over 45 years old. Age of hot potato" – a new method of supporting employment of long term unemployed age over 45, including people with disabilities, combining new tools (job training, coaching) with tools that are already used (vocational trainings, guidance counselling, psychological support). The traditional approach to the employment of unemployed people can be reflected in two verbs: to train (provide with professional qualifications) and employ (according to qualifications obtained). The new model has been enriched with such elements as "strengthening" and "keeping in employment", i.e. those elements that increase the chances for successful the functioning of the labour market.

The model consists of two elements:

- Model of recruitment. Multiprofile diagnosis of deficits of the unemployed, conducted by an interdisciplinary team of specialists (psychologist, guidance counsellor and physician) providing a full, comprehensive assessment of psychosocial, oc-

cupational and health-related status of the unemployed. This team – with a job coach, co-operating directly with the unemployed – identifies the profile of the beneficiary, i.e. areas which need to be reinforced and those that should be eliminated.

- Personal Development Plan (PDP). PDP is developed by the coach working with the unemployed, after determining the profile of the beneficiary by the interdisciplinary team. The plan takes into account all relevant spheres of life of the end beneficiary of innovation, not just its professional dimension. The unemployed person participates in the development of PDP and eventually accepts it. PDP includes the stage of preparing to enter the labour market, with the support of a coach (including inter alia vocational training, job training, strengthening professional attitudes, training in life, identifying and finding the job) and the stage of job retention through contact with the employer and monitoring the employment path of the innovation's end beneficiary. Monitoring will contribute to eliminate the risk of the quitting the job by newly employed person or their dismissal by the employer, and in a later stage it will enable the factual assessment of the employee's abilities and his suitability for the position.

There were also prepared the tools for work on every stage of the model implementation. Both employers from the public, private and social sector can benefit from the solution. The final product, as a method of supported employment, can be used by managers having a direct impact on issues of recruitment and business management.

Users:

- public and private labour market institutions;
- social welfare centres cooperating with labour market institutions

End beneficiaries:

- the unemployed and economically inactive persons over 45 year old (including the disabled people).

► Transnational cooperation

Kynnys ry Turun toimikunta (Finland)

The Association is an organization of the disabled people, founded in 1973 by people with disabilities. Main mission of the association is based on three elements: human rights, independence life of and culture, and supporting disabled people in Finland. The Association aims to enable disabled people to fully participate in the labour and/or education market.

Contribution to the project:

Finish partner is an expert in creating a model of supported employment of persons over 45 years old and participates in evaluation meetings. Some of the solutions used in the partner country will be transferred and used in the emerging model (e.g., social, occupational and health-related diagnosis of the unemployed).

2nd level Intermediate Body

Voivodeship Labour Office in Olsztyn

BENEFICIARY

Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych (The Elbląg Counselling Union for Disabled People)

The voluntary union of associations, clubs and foundations helping people with disabilities, the elderly and their families from the region of Elbląg. It has been operating since July 1992. The union runs, among others, the Employment Agency for Persons with Disabilities (providing job placement services, vocational guidance and personal counselling) and the Department of Professional Activity. It publishes a monthly for people with disabilities "Razem z Tobą" ("Together with You")

Contact:

ul. Związku Jaszczurczego 15
82-300 Elbląg
phone/fax: +48 55 232 69 35
e-mail: erkon@softel.elblag.pl

Project website:

www.erkon.elblag.com.pl/innowacyjnyerkon/

► Opinion on the project

The Project titled "Individual employment path" is a good practice, which is a response to real and significant problems – the low level of economic activity of people 45+, including people with disabilities – which could not have been fully overcome by using the hitherto existing instruments. Knowledge on the status of the project implementation is sufficient to state that the used comprehensive, interdisciplinary, and individualized approach, based, inter alia, on the experience of the Finnish partner, is an effective attempt to implement actions which will eventually provide the end beneficiaries thereof with a sustainable functioning of the labour market.

Voivodeship Labour Office in Olsztyn

Innowacyjne programy nauczania szansą na awans edukacyjny

Dla osób niesłyszących, u których uszkodzenie słuchu jest głębokie i istnieje od urodzenia bądź powstało w wyniku chorób, urazów lub zatruc środków farmakologicznymi w pierwszych latach życia, opanowanie struktur języka polskiego oraz techniki mówienia i odczytywania z ust, jako wyłącznego środka komunikacyjnego, jest w większości przypadków niemożliwe. Innowacyjny projekt realizowany przez Centrum Zespołów Analityczno-Strategicznych ma na celu zmianę tej niekorzystnej sytuacji.

► O projekcie

Niewiele osób niesłyszących pokonuje barierę językową i opanowuje czynnie język dźwiękowy. Podstawowym środkiem porozumiewania się jest dla nich język migowy. Język ten, choć sprawdza się podczas konwersacji, jest jednak w formie migowej bytem ulotnym; aby zatem móc coś zanotować, konieczne jest użycie innego języka, np. alfabetu polskiego. Trzeba jednak zdawać sobie sprawę, że dla osób niesłyszących nauka języka innego poza migowym jest tym samym, czym dla osób słyszących nauka języka obcego – takiego, z którego nie korzysta się na co dzień, który jest tworem zapożyczonym, nienaturalnym dla istniejącego sposobu komunikacji.

Stąd właśnie pojawił się pomysł wykorzystania SignWriting (SW) – rozwiązania stosowanego już w ponad czterdziestu krajach na całym świecie. SignWriting jest sposobem zapisu każdego języka migowego, w tym również polskiego języka migowego. W krajach, w których wprowadzono ten system do nauczania, i to już w wieku przedszkolnym, dzieci niesłyszące, podobnie jak ich słyszący rówieśnicy, zapoznają się z „literkami”, ćwiczą pisanie i czytanie w SW, a przy okazji zdobywają wiedzę o świecie i poznają język narodowy w piśmie, gdyż książki drukowane w SW mają zazwyczaj dodatkowe tłumaczenia na pisany język narodowy.

Umiejętność pisania w SW stwarza osobom niesłyszącym możliwość wczesnej integracji ze światem słyszących oraz zwiększa ich szanse na funkcjonowanie zarówno w systemie edukacyjnym, jak i na rynku pracy. Język migowy, również w formie pisanej (podobnie jak języki foniczne mniejszości narodowych), jest elementem kulturotwórczym, wzmacniającym tożsamość i przynależność

do danej społeczności. Szczególnie ważna i przydatna jest znajomość SW w świecie rozwiniętych technik teleinformatycznych (SW został już w 1986 roku opracowany komputerowo, stworzono oprogramowanie pozwalające na pisanie w tym języku za pomocą klawiatury komputerowej i powstały systemy translacji, np. z angielskiego).

Projekt jest realizowany we współpracy z Małopolskim Oddziałem Polskiego Związku Głuchych. Realizacja projektu rozpoczęła się w sierpniu 2010 roku, zakończy się w marcu 2013 roku.

► Produkt finalny

Problem zapisu języka migowego jest w Polsce słabo rozpoznany, funkcjonuje jedynie w świadomości środowisk naukowych (Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski) oraz nielicznych pasjonatów. Nie istnieją ani programy nauczania SignWriting, ani podręczniki. Stosowane obecnie w Polsce formy nauczania osób głuchych i niedosłyszących są bardzo kosztowne: edukacja jest prowadzona głównie w szkołach specjalnych przez wykwalifikowane kadry wykorzystujące w nauczaniu: „w mowie” język migowy, a „w piśmie” język polski, którego składnia i gramatyka są inne niż w językach migowych. Sam język migowy nie jest obowiązkowym przedmiotem nauczania, jego nauka jest realizowana w ramach „godzin rewalidacyjnych”. Stąd trudności dzieci i młodzieży, zwłaszcza niesłyszących od urodzenia, w opanowaniu materiału dydaktycznego. Jeśli dziecko od początku jest uczone

języka migowego, to w tym języku myśli – SignWriting daje mu możliwość zapisu w tym języku.

Produktem finalnym, który ułatwi funkcjonowanie osób niesłyszących w systemie edukacyjnym, jest przetestowany program nauczania SignWriting. Program obejmuje: opis materiału dydaktycznego, cele zajęć, treści nauczania, metody i formy pracy, użyte środki dydaktyczne oraz pomoce naukowe, a także charakterystykę przebiegu zajęć. W ramach projektu powstanie również podręcznik do nauki SignWriting wraz z konspektami zajęć.

Użytkownicy:

- pracownicy instytucji szkoleniowych i prowadzących doradztwo dla osób z dysfunkcjami słuchu;
- pracownicy oddziałów Polskiego Związku Głuchych z terenu Małopolski;
- pracownicy organizacji zrzeszających osoby niesłyszące lub niosących im pomoc (w tym fundacji i stowarzyszeń);
- pracownicy szkół dla osób niesłyszących z terenu Małopolski.

Odbiorcy:

- osoby niesłyszące i głuchonieme, dla których język migowy jest ich pierwszym językiem, osoby niedosłyszące porozumiewające się językiem migowym;
- osoby słyszące, które chcą się nauczyć języka migowego.

► **Opinia na temat projektu**

Projekt innowacyjny pt. „Innowacyjne programy nauczania szansą na awans edukacyjny” kierowany jest przede wszystkim do osób pomijanych w projektach dofinansowanych z EFS i wykluczanych społecznie – osób niesłyszących i głuchoniemych. Realizacja projektu pozwoli:

- *wypracować i stworzyć program nauczania SignWriting,*
- *upowszechnić SignWriting w Małopolsce,*

Dodatkowo może wpłynąć pozytywnie na edukację dzieci i młodzieży niesłyszących oraz głuchoniemych zwiększając ich szansę na znalezienie pracy.

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie

BENEFICJENT

Centrum Zespołów Analityczno Strategicznych Sp. z o.o.

Centrum jest firmą szkoleniowo-doradczą. Skupia grupę ekspertów mających szeroką wiedzę i doświadczenie m.in. w zakresie zarządzania, marketingu, handlu zagranicznego, innowacji i nowych technologii, planowania rozwoju lokalnego, pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania, w tym zwłaszcza z funduszy pomocowych.

Kontakt:

ul. Myśliwska 4C/8
33-300 Nowy Sącz
tel. 18 547 62 42
e-mail: biuro@czas.sacz.pl
www.czas.sacz.pl

Strona internetowa projektu:

<http://signwriting.pl>

Innovative curricula as an opportunity for educational advancement

For deaf people whose hearing loss is severe and has existed since birth or was caused as a result of diseases, injuries or poisoning with drugs in the first years of life, mastering the structures of the Polish language and techniques of speaking and reading lips, as the only means of communication, is impossible in most cases. An innovative project, implemented by the Centre for Analysis and Strategic Teams, aims to change this unfavourable situation.

About the project

Few deaf people do manage to overcome the language barrier and actively master sound language. The primary means of communication for them is sign language. This language, although it works in a conversation, is quite ephemeral in its sign form; therefore, in order to be able to record something, it is necessary to use another language, such as Polish language characters. We must be aware that for deaf people learning a language different to the sign language is the same as learning a foreign language for normally hearing people – the one we do not use every day, which is a loanword, and unnatural for the existing mode of communication.

Hence arose the idea of using SignWriting (SW) – the solution used in over forty countries worldwide. SignWriting is a way to record any sign language, including Polish sign language. In countries where this system was introduced to the school curriculum, and already in preschool stage, the deaf children, like their hearing peers, learn about the “letters”, practice reading and writing in SW, and at the same time learn about the world and master their national language in written form, since the books printed in STC are usually provided with an additional translation into the written national language.

SW writing skills provides the deaf people with the possibility of early integration into the hearing world and increases their chances of functioning both in the education system, and the labour market. Sign language, also in written form (like the audio languages of national minorities), is a culture-forming factor, strengthening the identity and sense of belonging to a given community. The command of SW is particularly important and useful in the world of de-

veloped ICT tools (in 1986 SW was already adopted to the computer-based skills – a software was developed allowing to write in that language by using the computer keyboard and translation systems were established, such as translations from English).

The project is implemented in cooperation with the Małopolska Branch of the Polish Association of the Deaf.

The project implementation started in August 2010, and will end in March 2013.

The final product

The problem of writing down in sign language in Poland has been poorly researched, it functions only in the minds of the scientific community (University of Warsaw, University of Warmia and Mazury) and a few enthusiasts. There are neither SignWriting curricula nor manuals. The forms of teaching the deaf and hard of hearing, currently used in Poland, are very expensive: education is conducted mainly in special schools by qualified teaching staff using in teaching of: “speaking” – sign language, and “writing” – Polish language, whose syntax and grammar are different than in sign languages. The sign language itself is not a compulsory subject of teaching, it is being taught in the framework of “revalidation hours”. Hence the difficulties experienced by children and young people, especially deaf since birth, in mastering the education material. If a child is taught sign language from birth, he/she thinks in that language as well – SignWriting gives them the ability to also write in that language.

The final product that will facilitate the functioning of the deaf in the education system is the tested SignWriting curriculum program. The program includes: a description of the learning material, course objectives, teaching content, methods and forms of work, teaching tools and learning aids, as well as characteristics of the course of classes. The project also provides for the publication of a SignWriting textbook with the outlines of classes.

Users:

- employees of institutions engaged in providing training and counselling for people with hearing impairments;
- staff of the offices of the Polish Association of the Deaf of Małopolska;
- employees of the organizations associating deaf people, or providing assistance to them (including foundations and associations);
- employees of schools for the deaf from Małopolska.

End beneficiaries:

- the deaf and deaf-mute, for whom sign language is their primary language, people with hearing impairment communicating in sign language;
- hearing people who want to learn sign language.

➔ **Opinion on the project**

The innovative Project titled "Innovative curricula as an opportunity for educational advancement" is directed primarily to people who are not taken into consideration in the projects financed from the ESF and excluded socially – the deaf and deaf-dumb.

The implementation of the project will allow to:

- *develop and create a SignWriting curriculum,*
- *disseminate and promote SignWriting in Małopolska Voivodeship.*

Additionally, it can have a positive impact on the education of deaf and deaf-dumb children and youth, thus increasing their chance to find a job in the future.

Voivodeship Labour Office in Kraków

2nd level Intermediate Body

Voivodeship Labour Office in Kraków

BENEFICIARY

**Centrum Zespołów Analityczno Strategicznych Sp. z o.o.
(The Centre for Analysis and Strategic Teams Ltd.)**

The Center for Analysis and Strategic Teams is a company providing training and consulting services. It brings together a group of experts with extensive knowledge and experience, inter alia in management, marketing, foreign trade, innovation and new technology, local development planning, external funding acquiring, with special focus on aid funds.

Contact:

ul. Mysliwska 4C/8
33-300 Nowy Sącz
phone: +48 18 547 62 42
e-mail: biuro@czas.sacz.pl
www.czas.sacz.pl

Project website:

<http://signwriting.pl>

Obudź w sobie olbrzyma – innowacyjne metody wydłużenia aktywności zawodowej

Pod względem aktywności zawodowej osób powyżej 50. roku życia Polska zajmuje odległe miejsce wśród państw Unii Europejskiej. Upowszechniła się tendencja do dezaktywizacji zawodowej starszych pracowników poprzez przejścia na wcześniejsze emerytury i świadczenia przedemerytalne, przez co rynek pracy traci wartościowych, doświadczonych pracowników. Projekt „Obudź w sobie olbrzyma” ma na celu zmianę tej niekorzystnej tendencji.

➔ O projekcie

Idea realizacji projektu innowacyjnego poświęconego wydłużeniu aktywności zawodowej osób po 50. roku życia w sposób naturalny wynika z analizy sytuacji społecznej w Polsce oraz tendencji demograficznych związanych ze starzeniem się społeczeństwa. Mamy do czynienia z postępującym ograniczaniem zasobów pracy, które jest spowodowane starzeniem się społeczeństwa i zbyt wczesnym wychodzeniem z rynku pracy. Za dwie dekady na polskim rynku pracy osoby po 45. roku życia będą stanowiły niemal połowę populacji osób w wieku produkcyjnym.

Już dziś pracująca mniejszość Polaków utrzymuje niepracującą większość. Jeśli nie zwiększymy zatrudnienia seniorów, to za 35 lat albo drastycznie wzrosną podatki, albo znacznie obniży się wysokość emerytur. Z diagnozy dokonanej przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej („Program solidarności pokoleń”) wynika, że jeśli procesowi starzenia się społeczeństwa „nie będzie towarzyszył znaczący wzrost zatrudnienia (w szczególności osób po 50. roku życia), bardzo szybko może dojść do kurczenia się liczby osób pracujących oraz dynamicznego wzrostu liczby osób korzystających z różnego typu świadczeń z systemu pomocy i zabezpieczenia społecznego. W efekcie rosnąć będzie presja na system podatkowy i finanse publiczne, co prowadzić może do wzrostu kosztów pracy, fiskalizmu i spadku potencjału wzrostu gospodarczego”.

W wyniku realizacji projektu „Obudź w sobie olbrzyma” zostanie opracowana i przetestowana metoda rozwiązywania problemów dotyczących wydłużania aktywności zawodowej osób po 50. roku życia w województwie lubelskim.

Projekt jest realizowany od września 2010 roku do listopada 2012 roku.

➔ Produkt finalny

Innowacyjnym narzędziem opracowanym w ramach projektu jest metoda wydłużania aktywności zawodowej osób pracujących w wieku 50+ w województwie lubelskim (podręcznik). Innowacyjność narzędzia polega na zintegrowanym podejściu do realizacji wsparcia osób pracujących w wieku 50+. Dotychczasowe wsparcie skierowane było do osób bezrobotnych, traktowało problem fragmentarycznie i nie uwzględniało wszystkich powodów wcześniejszego wyjścia pracowników 50+ z rynku pracy. Istotne jest jednak, aby wsparciem objąć osoby, które nie opuściły jeszcze rynku pracy, a także aby podjąć działania prewencyjne służące wydłużeniu okresu ich zatrudnienia.

Podręcznik składa się z trzech rozdziałów. W rozdziale pierwszym ukazane zostały różnego rodzaju idee i działania, które można wykorzystać w programach poświęconych wydłużaniu aktywności zawodowej (całozyciowe doradztwo kariery, uczenie się przez całe życie, zainteresowania zawodowe i kompetencje czy zarządzanie własną karierą). Rozdział drugi zawiera opis działań i narzędzi służących wydłużaniu aktywności zawodowej, skierowanych do pracodawców zatrudniających osoby w wieku 50+. Ujęte zostały w nim takie działania, jak elastyczne formy zatrudnienia, szkolenia dla kadry menedżerskiej na temat zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwie czy kwestia doskonalenia relacji międzypokoleniowych w organizacjach. Rozdział trzeci koncentruje się na różnego rodzaju narzędziach i formach oddziaływania na pracowników 50+, mających na celu przedłużenie ich aktywności zawodowej. Rozdział ten podzielono na trzy podrozdziały odnoszące się do trzech istotnych sfer, mianowicie sfery postaw, profesjonalizacji oraz dbałości o zdrowie i kondycję fizyczną. Każdej

z tych sfer zostały przyporządkowane konkretne działania służące wydłużeniu aktywności zawodowej. Końcowa część podręcznika zawiera podsumowanie oraz rekomendacje dla decydentów do wdrażania do głównego nurtu polityki. Rekomendacje zawierają propozycje wprowadzenia nowych, innowacyjnych rozwiązań w celu wydłużenia aktywności zawodowej w wieku 50+.

Użytkownikami produktu są potencjalnie wszyscy pracodawcy oraz przedstawiciele instytucji rynku pracy w województwie lubelskim, a docelowo w całej Polsce. Podręcznik zawierający metodę zostanie upowszechniony wśród 500 pracodawców i przedstawicieli instytucji rynku pracy. W ramach szerokiego upowszechniania zostaną zastosowane również inne formy działań, m.in. artykuły prasowe, emisje filmu, strona internetowa.

Użytkownicy:

- pracodawcy oraz przedstawiciele instytucji rynku pracy.

Odbiorcy:

- osoby pracujące w wieku 50+.

➔ Współpraca ponadnarodowa

Consorzio Lavoro e Ambiente (Włochy)

Włoska firma z siedzibą w Rzymie, specjalizująca się w szkoleniach dla małych i średnich firm z wykorzystaniem szeroko rozumianych technologii informacyjnych i komunikacyjnych.

Wkład w projekt:

Przekazywanie wiedzy na temat rozwiązań dotyczących wydłużania aktywności zawodowej stosowanych we Włoszech (poprzez seminaria robocze i wizyty studyjne). Partner przygotował również analizę „Strategie i metody wydłużania aktywności zawodowej osób po 50. roku życia. Analiza rozwiązań innowacyjnych we Włoszech dotyczących wydłużania aktywności zawodowej”. Wykorzystując doświadczenie partnera, realizatorzy projektu podejmują ścisłą współpracę w zakresie możliwości włączania wypracowanych rozwiązań do głównego nurtu polityki.

➔ Opinia na temat projektu

Realizowany projekt nie odnosi się tylko do osób bezrobotnych i nie skupia się jedynie na metodach ich aktywizacji zawodowej i powrotu na rynek pracy, ale również obejmuje swoim zasięgiem osoby pracujące oraz pracodawców. Beneficjent nie ukierunkował się zatem jedynie na rozwój zawodowy, ale dostrzega również potrzebę rozwoju fizycznego (poprzez dbanie o kondycję fizyczną i stan zdrowia) pracujących osób powyżej 50. roku życia, tak aby zmniejszyć ryzyko wystąpienia procesu wypalenia zawodowego i fizycznego, a tym samym zapobiec ich wcześniejszemu wychodzeniu z rynku pracy. Jednym z atutów projektu jest więc kompleksowe podejście do grupy docelowej (wsparcie zawodowe, fizyczne oraz postawa i motywacja).

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

BENEFICJENT

EUROPERSPEKTYWA, Beata Romejko

EUROPERSPEKTYWA prowadzi profesjonalną działalność badawczą, ewaluatorską oraz działalność w zakresie rozwoju i innowacji. Firma współpracuje z najlepszymi ekspertami w dziedzinie projektów Uni Europejskiej, badań społecznych i ekonomicznych, w tym również w wymiarze międzynarodowym, a także z organizacjami pozarządowymi, uczelniami, szkołami, jednostkami badawczymi, administracją publiczną.

Kontakt:

ul. Wolska 11A
20-411 Lublin
tel.: 81 444 50 98
www.europerspektywa.pl

Strona internetowa projektu:

www.olbrzym.info

Ważne jest, że w projekcie dostrzeżono potrzeby pracodawców zatrudniających osoby w wieku 50+ i skierowano do nich konkretne działania np. szkolenia kadry menedżerskiej z zakresu zarządzania wiekiem.

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie

Wake up a giant inside you – innovative methods of extending professional activity

In terms of economic activity for people 50+, Poland is far behind among European Union countries. A tendency has widespread for the professional deactivation of elderly employees through early retirement and pre-retirement benefits, which results in losing valuable, experienced employees by the labour market. The project “Wake up a giant inside you” aims to change this unfavourable trend.

► About the project

The idea of an innovative project, dedicated to extending the professional activity of people over 50 years old, is a natural result of the analysis of the social situation in Poland and the demographic trends related to the aging of society. We are dealing with a progressive reduction of the workforce, which is caused by aging of society and a premature exclusion from the labour market. In two decades, in the Polish labour market, people over 45 years old will constitute nearly half the population of working age.

Already today, the working minority of Poles provides for the majority of Poles who do not work. If we do not increase the employment rate of seniors, in 35 years either the taxes will dramatically rise, or the amount of pensions will significantly decrease. According to a diagnosis made by the Ministry of Labour and Social Policy (“The Solidarity of Generations Program”), if the process of aging of society “is not accompanied by a significant increase in employment (especially of people over 50 years of age), it will quite soon lead to decrease in the number of the employed and the dynamic growth in the number of people using various types of benefits provided by social security. As a result, pressure will grow on a tax system and public finances, which can in turn lead to the increase in labour costs, fiscal stringency, and a decline in economic growth potential”.

As a result of the project “Wake up a giant inside you”, a method will be developed for solving problems related to the extended activity of people 50+ in the Lubelskie voivodeship. The main objective of the project is to create innovative methods for extending the professional activity of people over 50 years old that will be tested on employees from selected places of work.

The project will be implemented from September 2010 to November 2012.

► The final product:

The innovative tool developed under the project is a method to extend the professional activity of people aged 50+ in Lubelskie Voivodeship (manual). The innovativeness of the tool developed under the project consists in an integrated approach to providing support to people working 50+ in order to extend their professional activity. The hitherto provided support to increase the activity of people 50+ was targeted at unemployed people and it approached the problem only in parts and did not take into account all the reasons for the earlier retirement of employees 50+. It is important, however, to extend the support to those who have not left the labour market yet, and to take preventive measures aimed at extending the period of their employment

The manual consists of three chapters. In the first chapter, there were shown different types of ideas and actions that can be used in programs devoted to extending professional activity (life-long career counselling, learning throughout life, professional interests and competencies or managing one’s own career). The second chapter contains a description of activities and tools for extending professional activity, aimed at employers employing people aged 50+. It includes such forms of activities as flexible forms of employment, trainings for managers on age management in the enterprise, or the issue of improving intra-generation relations in organizations. The third chapter focuses on various tools and forms of the impact on employees 50+, aimed to extend their professional activity. This chapter is divided into three sections relating to three important spheres, namely the realm of attitudes, professionalism and taking care of health and fitness. To each of these areas, there has been assigned specific measures to extend professional activity. The final part of the manual contains a summary and recommendations for decision makers to be implemen-

ted into mainstream policy. Recommendations include proposals for the introduction of new, innovative solutions to extend the professional activity at the age of 50+.

Users of the product are potentially all employers and representatives of labour market institutions in Lubelskie voivodeship, and eventually, throughout Poland. The manual containing the method will be disseminated among the 500 employers and representatives of labour market institutions. The within the framework of wide dissemination, there will be used other forms of activities, including newspaper articles, movie, websites.

► Transnational Cooperation

Conorzio Lavoro e Ambiente (Italy)

Italian company based in Rome, specializing in providing trainings for small and medium-sized businesses using the broadly understood information and communications technologies.

Contribution to the project:

Transfer of knowledge about solutions aimed to extend the professional activity implemented in Italy (through working seminars and study visits). The partner has also prepared an analysis titled "Strategies and methods for extending the professional activity of people over 50 years of age. Analysis of innovative solutions in Italy aimed to extend the professional". Using the partner's experience, project managers work closely on the possibilities for including the worked solutions to the mainstream policy.

Users:

- all employers and representatives of labour market institutions.

End beneficiaries:

- the employed 50+.

► Opinion on the project

The implemented project refers not only to the unemployed and does not focus only on the methods of their professional activation and return to the labour market, but also covers the employees and employers. The beneficiary thus has not only targeted the professional development, but also recognized the need for physical development (by taking care of physical condition and health status) of the employed over 50 years of age, in order to reduce the risk of professional and physical burnout, and thus prevent the premature drop out thereof from the labour market. Therefore, one of the strengths of the project is a comprehensive approach to the target group (professional and physical support, and attitude and motivation).

It is important that the project recognizes the needs of employers employing people aged 50+ and specific activities were provided for them, such as training managers in the field of age management.

Voivodeship Labour Office in Lublin

2nd Level Intermediate Body

Voivodeship Labour Office in Lublin

BENEFICIARY

EUROPERSPEKTYWA, Beata Romejko

The EUROPERSPEKTYWA company conducts professional research and evaluative activities and is engaged in development and innovation. It cooperates with experts in the field of European Union projects, social and economic research, including those on international level, as well as with institutions: NGOs, universities, schools, research institutions, public administration bodies.

Contact:

ul. Wolska 11A
20-411 Lublin
phone: +48 81 444 50 98
www.europerspektywa.pl

Project website:

www.olbrzym.info

Pracownik 50+. Przełamywanie barier na rynku pracy

Wiedza pragmatyczna to taka, którą buduje się przez lata doświadczeń zawodowych i którą trudno zdobyć w inny sposób. W wielu zawodach – np. lekarza, inżyniera czy pilota – jest to wiedza bezcenna. W Polsce jednak udział w rynku pracy doświadczonych pracowników z grupy wiekowej 50+ jest bardzo niski (wynosi zaledwie około 30 proc.). Te obserwacje stanowiły inspirację projektu „Pracownik 50+. Przełamywanie barier na rynku pracy”.

O projekcie

Na niski poziom zatrudnienia osób po 50. roku życia wpływa wiele czynników. Przede wszystkim istnieje niewielka świadomość pracodawców i władz lokalnych dotycząca sytuacji grupy 50+, a ponadto zakres współpracy i aktywnych działań podmiotów rynku pracy zmierzających do zwiększenia zatrudnienia tej grupy osób jest niedostateczny.

Konsekwencje wcześniejszego opuszczania rynku pracy przez starszych pracowników są bardzo niekorzystne. Osoby te nie przekazują zdobytego doświadczenia i wiedzy, a utrata cennych kompetencji pracowników naraża przedsiębiorstwa na straty. W szerszej perspektywie nieobecność tej grupy pracowników na rynku pracy powoduje dodatkowe obciążenia dla budżetu państwa (ubezpieczenia, wypłata świadczeń), a w przyszłości może wpłynąć negatywnie na funkcjonowanie systemu emerytalnego, ponieważ na osoby niepracujące będzie przypadająca coraz mniejsza liczba osób pracujących.

Projekt „Pracownik 50+. Przełamywanie barier na rynku pracy” jest odpowiedzią na te problemy. Jego głównym celem jest zwiększenie poziomu zatrudnienia osób po 50. roku życia na terenie województwa dolnośląskiego. Jak założyli autorzy projektu, konieczne jest w tym celu podjęcie działań na poziomie lokalnym, poprzez inicjowanie współpracy podmiotów reprezentujących różne obszary życia społecznego: instytucji państwowych, pracodawców, organizacji pozarządowych oraz mediów.

Projekt był realizowany (od marca 2010 roku do czerwca 2011 roku) w partnerstwie trzech organizacji: Stowarzyszenia Pro Silesia et Europa, Instytutu Organizacji i Zarządzania w Przemśle ORGMASZ (zarządzanie, współpraca ponadnarodowa, opracowanie i wdrażanie wybranych modułów modelu, testowanie, monitoring) oraz Akademii Wizerunku (opieka merytoryczna, opar-

cowanie i wdrażanie wybranych modułów modelu, testowanie, upowszechnianie i włączanie do głównego nurtu polityki).

Produkt finalny

Produktem finalnym projektu jest „Model współpracy grup docelowych na rzecz aktywizacji osób po 50. roku życia na rynku pracy”. Zakłada on „połączenie sił” i kompleksową współpracę instytucji działających na rynku pracy, zajmujących się procesem aktywizacji zawodowej osób po 50. roku życia.

W ramach modelu zostały opracowane narzędzia (np. scenariusze wydarzeń) oraz instrukcje ich zastosowania. W skład produktu wchodzi następujące elementy:

- model tworzenia partnerstwa – przewodnik zawierający wskazówki na temat nawiązywania współpracy między podmiotami lokalnymi, takimi jak władze lokalne, instytucje rynku pracy, przedsiębiorcy czy stowarzyszenia. Opracowanie zawiera m.in. wzór umowy partnerskiej oraz porozumienia o współpracy.
- scenariusz wydarzenia „Dzień Aktywizacji 50+” – dokument zawierający instrukcje i wytyczne pomocne w zorganizowaniu „Dnia Aktywizacji 50+”. Wydarzenie to ma na celu podniesienie świadomości wagi problemu zatrudnienia osób po 50. roku życia wśród przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, władz lokalnych i instytucji społecznych oraz zwiększenie ich aktywności w przeciwdziałaniu dyskryminacji ze względu na wiek.
- scenariusz panelu dyskusyjnego – dokument zawierający szczegółowe instrukcje (podręcznik), jak zorganizować i przeprowadzić panel dyskusyjny oraz w jaki sposób opracować materiał medialny służący debacie nad problemem osób w wieku 50+ na rynku pracy.

- Scenariusz kampanii PR, spot reklamowy – zbiór materiałów prasowych dotyczących aktywności zawodowej osób po 50. roku życia wraz z instrukcją dla użytkowników. Materiały zostały przygotowane w różnej formie, uwzględniającej rodzaj mediów oraz specyfikę odbiorców i użytkowników produktu. Uzupełnieniem kampanii PR jest spot reklamowy dotyczący zatrudniania osób po 50. roku życia.
- Projekt i opis funkcjonowania strony internetowej partnerstwa – zawiera proponowane treści oraz rozwiązania techniczne, ściśle powiązane z opracowanym produktem finalnym projektu. Portal powinien od początku towarzyszyć organizacji „Dnia Aktywizacji 50+” jako narzędzie kampanii informacyjno-promocyjnej.
- Scenariusz konkursu „50+ na plus” – powstał z myślą o propagowaniu działań sprzyjających aktywizacji zawodowej osób po 50. roku życia. Konkurs pomoże wskazać gotowe i sprawdzone rozwiązania, na których warto się wzorować.
- Scenariusze szkoleń dla pracowników 50+ i pracodawców – zestaw materiałów niezbędnych do przeprowadzenia szkolenia.
- Katalog dobrych praktyk – zawiera opis przedsiębiorstw stosujących politykę zróżnicowania wiekowego w doborze kadr oraz organizacji pozarządowych zajmujących się promowaniem zatrudnienia osób po 50. roku życia i przeprowadzaniem szkoleń, a także opis inicjatyw, które (bezpośrednio bądź pośrednio) zwiększają aktywność osób po 50. roku życia na rynku pracy.

Model jest łatwo replikowalny, tzn. można go dostosować do warunków każdej lokalnej społeczności, bez względu na jej liczebność, obszar terytorialny czy posiadane zasoby.

Użytkownicy:

- władze samorządowe na poziomie gminnym i powiatowym;
- urzędy pracy;
- zrzeszenia pracodawców i pracowników (związki zawodowe);
- centra informacji i planowania kariery zawodowej;
- organizacje pozarządowe;
- media lokalne.

Odbiorcy:

- bezrobotni mieszkańcy województwa dolnośląskiego powyżej 50. roku życia;
- pracodawcy, ze szczególnym uwzględnieniem małych i średnich przedsiębiorstw.

➔ Współpraca ponadnarodowa

Euroform RFS (Włochy) oraz **Amadeus Association** (Austria)

Wkład w projekt:

Partnerzy włoski i austriacki przedstawili rozwiązania instytucjonalne oraz różne doświadczenia w zakresie współpracy z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej, a także udostępniili wiedzę i doświadczenie w łączeniu zapotrzebowania rynku pracy z programem edukacyjnym oferowanym swoim podopiecznym.

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

BENEFICJENT

Stowarzyszenie Pro Silesia et Europa (lider projektu)

Celem Stowarzyszenia jest m.in. działanie na rzecz rozwoju jednostek oświatowych i instytucji szkoleniowych, a także walka z bezrobociem, ze szczególnym uwzględnieniem metod stosowanych w Unii Europejskiej oraz występujących tam tendencji.

Kontakt:

ul. Legnicka 65
54-206 Wrocław
tel. 695 833 016
email: biuro@pracownik50plus.pl

Strona internetowa projektu:

www.pracownik50plus.pl

Wymiana doświadczeń dotyczyła elastycznego reagowania na zapotrzebowanie rynku pracy oraz dostosowywania ofert szkoleniowych do aktualnego zapotrzebowania, współpracy władz lokalnych, mediów, pracodawców, publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy, a także przedsięwzięć podejmowanych w celu przeciwdziałania stereotypom w postrzeganiu osób 50+ jako potencjalnych pracowników.

➔ Opinia na temat projektu

W ramach projektu powstał model, który wspiera pracowników po 50. roku życia w poszukiwaniu pracy, a instytucjom zaangażowanym w kształtowanie rynku pracy daje gotowe, innowacyjne narzędzie umożliwiające zwiększanie aktywności zawodowej tej grupy osób na Dolnym Śląsku. Wypracowany w ramach projektu „model współpracy grup docelowych na rzecz aktywizacji osób po 50. roku życia na rynku pracy” wykorzystuje dialog i aktywną formę współpracy grupy użytkowników i odbiorców oraz adaptuje doświadczenia partnerów zagranicznych.

Ponadto eksperci pozytywnie ocenili produkt finalny. W ich opinii produkt jest kompletny oraz uwzględnia najważniejsze elementy niezbędne do łatwego i skutecznego stosowania, a jego jakość jest wysoka.

Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy

50 + employee. Breaking down barriers in the labour market

Pragmatic knowledge is one that is built up through years of professional experience and that is hard to get otherwise. In many professions – such as a doctor, engineer, or pilot – this knowledge is priceless. In Poland, however, participation of experienced employees from the 50+ age group in labour market is very low (mere ca. 30 percent). These observations gave base for developing the program titled “50+ employee. Breaking down barriers in the labour market.”

About the project

The low level of employment for people over 50 is affected by many factors. First of all, there is low awareness of employers and local authorities concerning the situation of the group 50+; also, the scope of cooperation and active measures taken up by labour market actors aimed to increase employment rate of this group of people, is inadequate. The consequences of early labour market exit by older employees are very unfavourable. These people do not share experience and knowledge, and loss of valuable competences of such employees exposes companies to big losses. In a wider perspective, the absence of this group of employees in the labour market results in additional burden on the state budget (insurance, payment of benefits), and in the future it may adversely affect the functioning of the entire state pension system, since the number of non-active persons will grow vs. Increasingly fewer people working. The project titled “50+ employee. Breaking down barriers in the labour market” constitutes the answer to these problems. Its main objective is to increase the employment rate of people over 50 in the Dolnośląskie voivodeship. According to the project’s authors, it is necessary to take actions at local level, by initiating the cooperation of entities representing different areas of social life: government institutions, employers, NGOs and the mass media.

The project implementation takes place in a partnership of three organizations: the Pro Silesia et Europa Association, Institute of Organization and Management in Industry ORGMASZ (management, transnational cooperation, development and implementation of selected modules of the model, testing, monitoring) and the Academy of Image (substantive input, development and im-

plementation of selected modules of the model, testing, dissemination and inclusion to the mainstream policy). The project was implemented from March 2010 to June 2011.

The final product

The final product of the project is a “model of cooperation of the target groups for activation of people over 50 in the labour market”. It provides for a “joint efforts” and comprehensive cooperation of institutions active in the labour market, dealing with the process of professional activation of people over 50 years of age. The model provided for a set of developed tools (e.g. event scenarios) and instructions for their use. The product includes the following elements:

- Model of establishing partnerships – a guide containing tips on establishing cooperation between local actors, such as local authorities, labour market institutions, businesses and associations. The study includes, inter alia, a sample partnership agreement and a cooperation agreement.
- Scenario of an event „50+ Activation Day” – a document containing instructions and guidelines helpful in organizing the „50+ Activation Day”. This event aims to raise awareness of the seriousness of the problem of employment of persons over 50 amongst the entrepreneurs, NGOs, local authorities and social institutions and to increase their activity in preventing and counteracting age-related discrimination.
- Scenario of panel discussion – a document containing detailed instructions (manual), how to organize and carry out a panel di-

scussion and how to prepare media material used in the debate on the issue of people aged 50+ in the labour market.

- Scenario of a PR campaign, ad spot – a collection of press releases on the economic activity of people over 50, together with instruction for users. The materials were prepared in various forms, taking into account the type of media and the specificity of end beneficiaries and users of the product. PR campaign is complemented by an ad spot concerning the employment of people over 50.
- The design and description of the partnership website – includes the proposed content and technical solutions closely related to the developed final product of the project. The website should accompany the organization of the „50+ Activation Day” from the beginning as a tool for information and promotion campaign.
- The scenario of the competition „50+ for the better” – was developed for the promotion of measures to boost the professional activation of people over 50. The competition will be helpful in indicating ready and proven solutions, which should be followed.
- Scenarios of trainings for employees 50+ and employers – a set of materials necessary to conduct the training.
- Catalogue of good practices – contains a description of the companies using the age diversification policy in the selection of personnel and NGOs involved in promoting the employment of people over 50 and conducting training, as well as a description of the initiatives that (directly or indirectly) shall increase the activity of people over 50 in the labour market.

The model is easily replicable, i.e. it can be adapted to the conditions of each local community, regardless of its size, territorial area or available resources.

Users:

- representatives of local authorities at the gmina and powiat level;
- labour offices;
- associations of employers and employees (trade unions);
- information and career planning centers;
- non-governmental organizations;
- local mass media.

End beneficiaries:

- unemployed residents of the Dolnośląskie Voivodeship aged 50+;
- employers, with particular focus on small and medium-sized enterprises

► Transnational cooperation

Euroform RFS (Italy) and Amadeus Association (Austria)

Contribution to the project:

Italian and Austrian partners presented the institutional solutions and different experiences in cooperation with other EU member

2nd level Intermediate Body

Dolnośląskie Voivodeship Labour Office

BENEFICIARY

Stowarzyszenie Pro Silesia et Europa (Pro Silesia et Europa Association, project leader)

The Association's aims include, inter alia, actions for the development of educational institutions and training institutions, and the fight against unemployment, with particular emphasis on methods used in the European Union and trends occurring there.

Contact:

ul. Legnicka 65
54-206 Wrocław
phone: +48 695 833 016
e-mail: biuro@pracownik50plus.pl

Project website:

www.pracownik50plus.pl

states, as well as shared their knowledge and experience in combining labour market needs with the educational program offered to their clients. Exchange of experiences concerned a flexible respond to the needs of the labour market and adapting training opportunities to existing demand, cooperation of local authorities, the media, employers, public and private labour market institutions, as well as measures taken to counteract stereotypes in perceiving people 50+ as potential employees.

► Opinion on the project

Under the project a model was developed that supports the 50+ employees in search of work, and provides institutions involved in shaping the labour market with ready a ready, innovative tool for enhancing activity of this group of people in the region of Lower Silesia. The developed “model of cooperation of the target groups for activation of people over 50 in the labour market” uses dialogue and active cooperation of users and end beneficiaries and adapts the experience of foreign partners.

In addition, the experts positively evaluated the final product. In their opinion, the product is complete and addresses the key elements necessary for easy and effective application, and its quality is high.

Dolnośląskie Voivodeship Labour Office

Program Zindywidualizowanego Wsparcia

Samodzielnie działające instytucje rynku pracy oraz instytucje pomocy społecznej są w stanie dostarczyć swoim klientom wsparcie tylko w określonym zakresie, zgodnym z profilami ich działalności. Projekt „Program Zindywidualizowanego Wsparcia” idzie o krok dalej. Dzięki opracowanemu mechanizmowi współpracy tych instytucji oferowane wsparcie będzie bardziej kompleksowe, spójne i tańsze.

O projekcie

Celem projektu, realizowanego przez Euro-Konsult Sp. z o.o., jest wypracowanie mechanizmów współdziałania jednostek sektora pomocy społecznej i rynku pracy, opartych na programie współpracy stworzonym w ramach projektu.

Dotychczas działania ośrodków pomocy społecznej i urzędów pracy były rozproszone. Ośrodki pomocy społecznej, które mają umiejętność wnikliwej diagnozy sytuacji swoich podopiecznych, rzadko mogą wykorzystać tego typu informacje w swojej bieżącej pracy z klientami, ponieważ nie mają instrumentów do aktywizacji zawodowej. Z kolei urzędy pracy dysponują takimi instrumentami, ale nie zawsze są one adekwatnie dobrane do potrzeb klientów, ponieważ pracownicy tych urzędów nie mają tak szczegółowej wiedzy o kliencie jak pracownicy ośrodków pomocy społecznej.

„Program Zindywidualizowanego Wsparcia” zakłada zmianę tej sytuacji. Ułatwia współpracę i wymianę informacji o podejmowanych działaniach ośrodków pomocy społecznej i urzędów pracy, a dzięki temu umożliwia dostarczanie pomocy adekwatnej do potrzeb klientów, przy równoczesnym zmniejszeniu kosztów. Aktywna integracja klienta w „Programie Zindywidualizowanego Wsparcia” w ramach powiatowych urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej obejmuje instrumenty o charakterze zawodowym, edukacyjnym i społecznym, zindywidualizowane lub środowiskowe formy wsparcia, realizowane – jako „ścieżka reintegracji” określona dla danej osoby – wspólnie przez pracowników powiatowego urzędu pracy i ośrodka pomocy społecznej. W założeniach programu osoba korzystająca z usług urzędu pracy i jednocześnie ośrodka pomocy społecznej zostaje przypisana do odpowiednich pracowników każdej z tych instytucji, którzy są ze sobą w stałym kontakcie oraz wspólnie realizują program ukierunkowany na wyprowadzenie z bezrobocia. Wykorzystują oni do tego celu system informatyczny „Jowisz”, stworzony na potrzeby

projektu i umożliwiający gromadzenie, przetwarzanie oraz wymianę informacji.

Projekt jest realizowany od stycznia 2011 roku do grudnia 2013 roku.

Produkt finalny

Na „Program Zindywidualizowanego Wsparcia” składają się:

- podręcznik postępowania w ramach „Programu Zindywidualizowanego Wsparcia”;
- program informatyczny „Jowisz” (z instrukcją obsługi), stanowiący narzędzie pracy w ramach „Programu Zindywidualizowanego Wsparcia”;
- wytyczne postępowania dotyczące rejestracji zbiorów osobowych w rejestrze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.

Dzięki wspólnej pracy oraz wymianie informacji i doświadczeń możliwe będzie określenie kierunków pracy z klientem, a także wdrożenie kompleksowych działań, ułatwiających zarówno aktywizację zawodową, jak i integrację społeczną. Pomoc, która dotrze do adresata będzie ściśle dostosowana do jego potrzeb, a tym samym będzie bardziej skuteczna.

Wprowadzenie produktu do praktyki spowoduje zwiększenie efektywności i skuteczności działania zarówno pracowników powiatowych urzędów pracy, jak i pracowników ośrodków pomocy społecznej dzięki ściślejszej współpracy obu instytucji. Nie będzie konieczności dublowania działań pracowników urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej, dostęp do informacji o kliencie (a tym samym „uszczelnienie” systemu rynku pracy i pomocy społecznej) będzie prostszy, a ponadto możliwe będzie lepsze poznanie oraz zrozumienie potrzeb, postaw i zachowań klientów.

W konsekwencji zwiększy się efektywność podejmowanych działań oraz jakość świadczonych usług.

Istotne jest również, że zastosowanie „Programu Indywidualizowanego Wsparcia” i oprogramowania Jowisz nie wiąże się z koniecznością zatrudniania dodatkowego personelu ani zakupu dodatkowego sprzętu. Konieczne są tu jedynie chęć i wola wspólnego działania obu korzystających z niego instytucji. Zastosowanie programu w skali ogólnokrajowej pozwoli na zaoszczędzenie środków przeznaczonych na wypłaty zasiłków (wypłacanych przez powiatowe urzędy pracy i przez ośrodki pomocy społecznej) oraz na ubezpieczenie zdrowotne osób bezrobotnych.

Użytkownicy:

- pracownicy powiatowych urzędów pracy;
- pracownicy ośrodków pomocy społecznej.

Odbiorcy:

- osoby zagrożone wykluczeniem bądź wykluczone z powodu bezrobocia, będące jednocześnie klientami powiatowych urzędów pracy i ośrodków pomocy społecznej.

➔ Współpraca ponadnarodowa

Urząd Pracy we Frydek-Mistek (Republika Czeska)

Wkład w projekt:

Współpraca opierała się na aktywnej obserwacji dobrych praktyk podczas wizyt studyjnych oraz na udziale partnera w spotkaniach Grupy Sterującej. W konsekwencji badań, analiz oraz kontaktów z pracownikami czeskich urzędów zajmujących się problematyką osób bezrobotnych i korzystających z pomocy społecznej wypracowany został program „Jowisz”, wzorowany na czeskim systemie informatycznym, umożliwiającym sprawną i skuteczną współpracę oraz przepływ informacji między instytucjami na poziomie lokalnym.

➔ Opinia na temat projektu

Wnioskodawca proponuje ciekawe i atrakcyjne rozwiązanie zdiagnozowanych problemów. Projekt – zarówno od strony techniczno-organizacyjnej, jak i merytorycznej – daje szansę na prawidłowe i efektywne wdrożenie. Proponowane produkty są potrzebne zarówno w kontekście potencjalnych użytkowników, jak i odbiorców. Produkt ma znaczny potencjał do upowszechniania.

Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

Instytucja Pośrednicząca II stopnia

Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich

BENEFICJENT

Euro-Konsult Sp. z o.o.

Euro-Konsult Sp. z o.o. to firma zajmująca się profesjonalnym doradztwem i realizacją projektów w zakresie problematyki europejskiej. Głównym obszarem działalności firmy jest pozyskiwanie funduszy unijnych, zarówno dla sektora publicznego, jak i dla firm prywatnych. Pomaga w przygotowywaniu projektów do realizacji oraz w skutecznym zarządzaniu nimi.

Kontakt:

ul. Narutowicza 57/8

20-016 Lublin

tel. 81 531 88 26

e-mail: dotacje@euro-konsult.pl

www.euro-konsult.pl

Strona internetowa projektu:

www.innowacjepokl.pl

Innovative testing project with a transnational component, Priority I „Employment and social integration“, central component

Program of Individualized Support

Labour market institutions and social welfare institutions acting in isolation are able to provide their clients with support only in the specified range, consistent with the profiles of their operation. The “Program of Individualized Support” goes a step further. With a developed mechanism of cooperation of these institutions the offered support will be more comprehensive, consistent, and cheaper.

About the project

The aim of the project, implemented by the Euro-Konsult Ltd., is to develop mechanisms for interaction of entities from social assistance sector, and labour market, based on cooperation program created under the project.

So far, the activities of social welfare centers and labour offices were scattered. Social welfare centers, which are able to carefully diagnose the situation of their clients, can rarely use this type of information in their on-going work with clients, since they have no instruments to economic activation. The labour offices, in turn, have such instruments, but they are not always adequately matched to the needs of clients, because employees of labour offices do not have such detailed knowledge about the clients as the employees of social welfare centers.

The “Program of Individualized Support” provides for a change of that situation. It enables the cooperation and exchange of information on actions taken by social welfare and labour offices, and thus enables the provision of assistance adequate to the needs of clients, while reducing costs. Active integration of the client in the “Program of Individualized Support” within the poviats labour offices and social welfare centers includes professional, educational and social instruments, individualized or environmental forms of support, implemented – as a “path of reintegration” set for a particular person – jointly by the employees of the poviats labour office and social welfare center.

In the project’s provisions, the person using the services of the labour office and at the same time of the social welfare center is personally assigned to the respective employees of each of these institutions, who are in close touch and implement together a program aimed at lifting out of unemployment. For that purpose, they use a computer system „Jowisz“, created for the purpose of

the project and enabling the collection, processing and exchange of information.

The project is implemented from January 2011 to December 2013.

The final product

The “Program of Individualized Support” includes:

- action manual under the “Program of Individualized Support”;
- “Jowisz” computer software (with the manual), as a working tool in the “Program of Individualized Support”;
- guidelines for the registration of personal data in the register of the General Inspector for Personal Data Protection.

By working together and sharing information and experiences, it will be possible to determine the directions of working with the client, as well as to implement comprehensive measures to facilitate both the professional activation and social integration. The support provided to the end beneficiary will be closely tailored to their needs, and thus it will be more effective. Introducing the product to the practice will increase the efficiency and effectiveness of both employees of poviats labour offices and social welfare workers, through close cooperation between both institutions. There will be no need for duplicating the efforts of employees of poviats labour offices and social welfare centers; the access to client-related information (and thus “sealing” of the labour market and social welfare system) will be simpler, and it will also be possible to know and to understand better the needs, attitudes and behaviours of clients. As a consequence, the effectiveness of actions taken and the quality of services provided will improve. It is also important that the use of the “Program of Individualized

Support”, and “Jowisz” software does not involve the necessity of hiring additional staff or purchase additional hardware. Here, only determination and good will to undertake joint actions of both institutions benefiting from it, are required. The nationwide implementation of the program will save funds for the payment of benefits (paid by the poviats labour offices and the social welfare centers) and health insurance for the unemployed.

Users:

- employees of poviats labour offices;
- social welfare workers.

End beneficiaries:

- people at risk of exclusion or already excluded due to unemployment, who are also clients of poviats labour offices and social welfare centers.

► Transnational cooperation

Labour Office in Frydek-Mistek (Czech Republic)

Contribution to the project:

The cooperation was based on active observation of good practices during study visits and the participation of a partner in the meetings of the Steering Group. As a consequence of research, analysis and contacts with employees of Czech institutions dealing with the unemployed and people benefiting from social assistance, a software was developed titled “Jowisz”, modelled after the Czech IT system, enabling efficient and effective cooperation and information flow between institutions at local level.

► Opinion on the project

The applicant proposes an interesting and attractive solution to the problems diagnosed. The project – both from the technical-organizational and substantive point of view – is an opportunity for correct and effective implementation. The proposed products are needed both in the context of potential users and clients. The product has significant potential for dissemination.

Human Resources Development Centre

2nd level Intermediate Body

Human Resources Development Centre

BENEFICIARY

Euro-Konsult Sp. z o.o. (Euro-Konsult Ltd.)

Euro-Konsult Sp. z o. o. is a company providing professional consulting and implementation of projects on European issues. The main area of operation is the acquisition of EU funds, both for the public sector and for private companies. It provides support in preparing projects for implementation and effective management thereof.

Contact:

ul. Narutowicza 57/8

20-016 Lublin

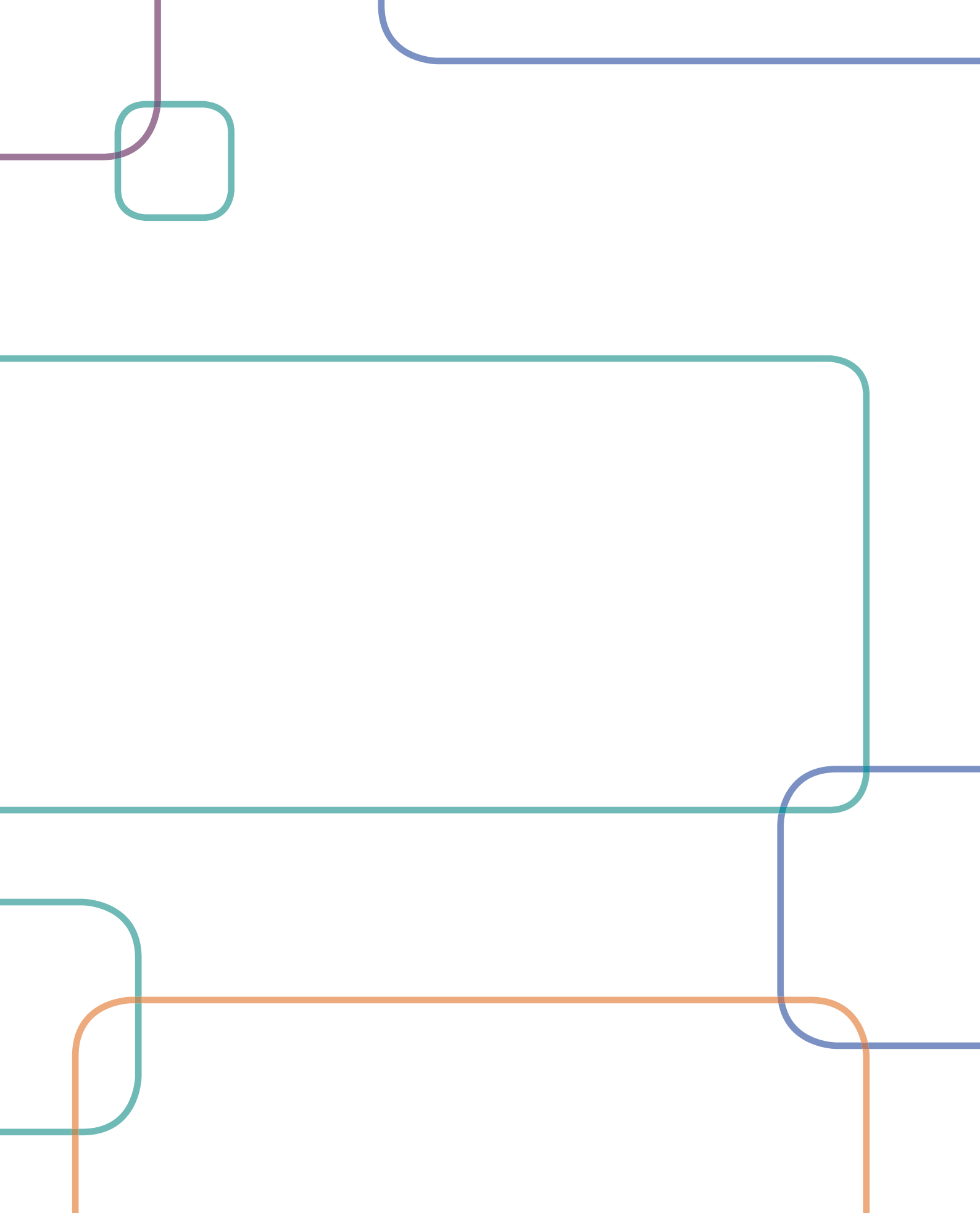
Phone: +48 81 531 88 26

e-mail: dotacje@euro-konsult.pl

www.euro-konsult.pl

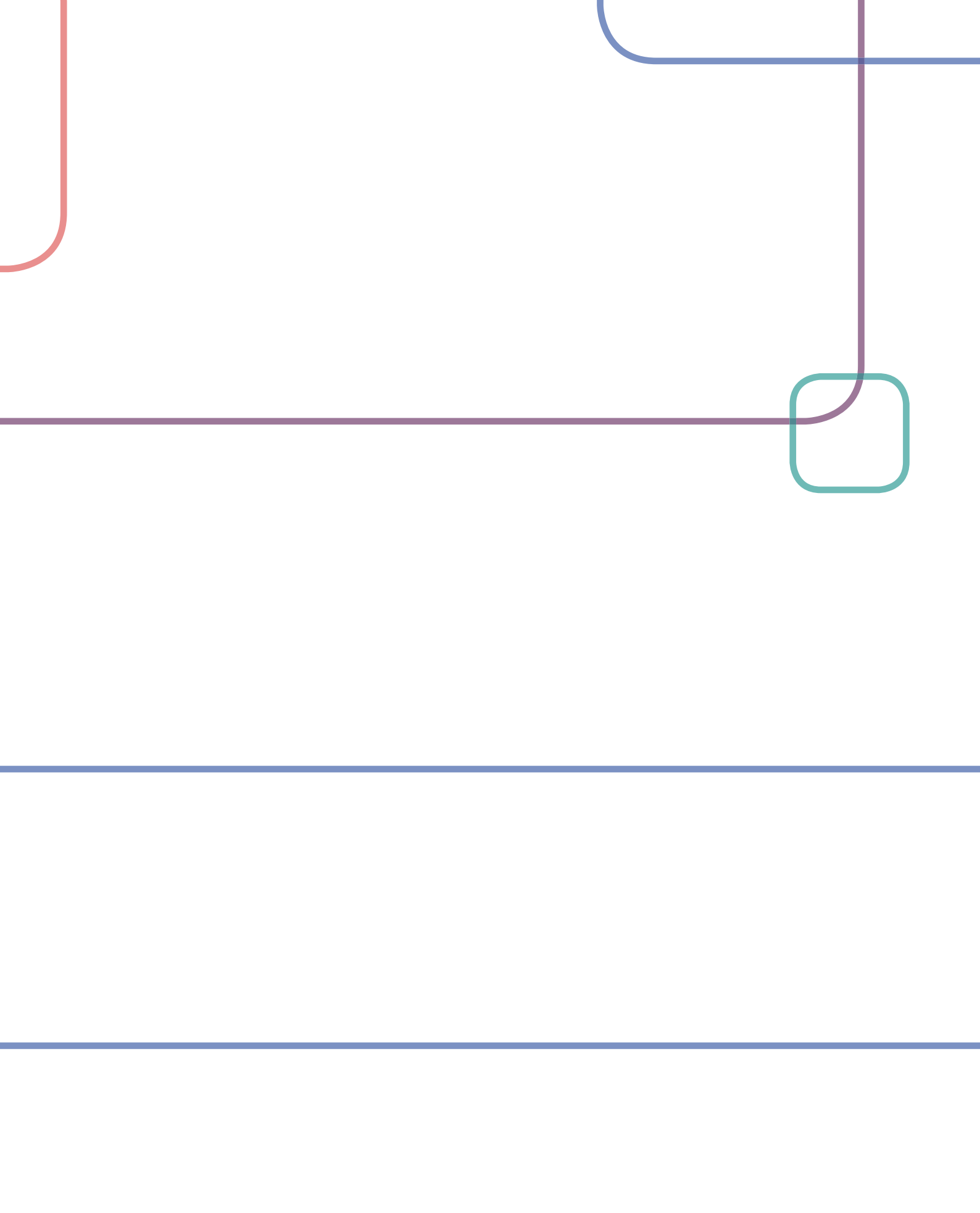
Project website:

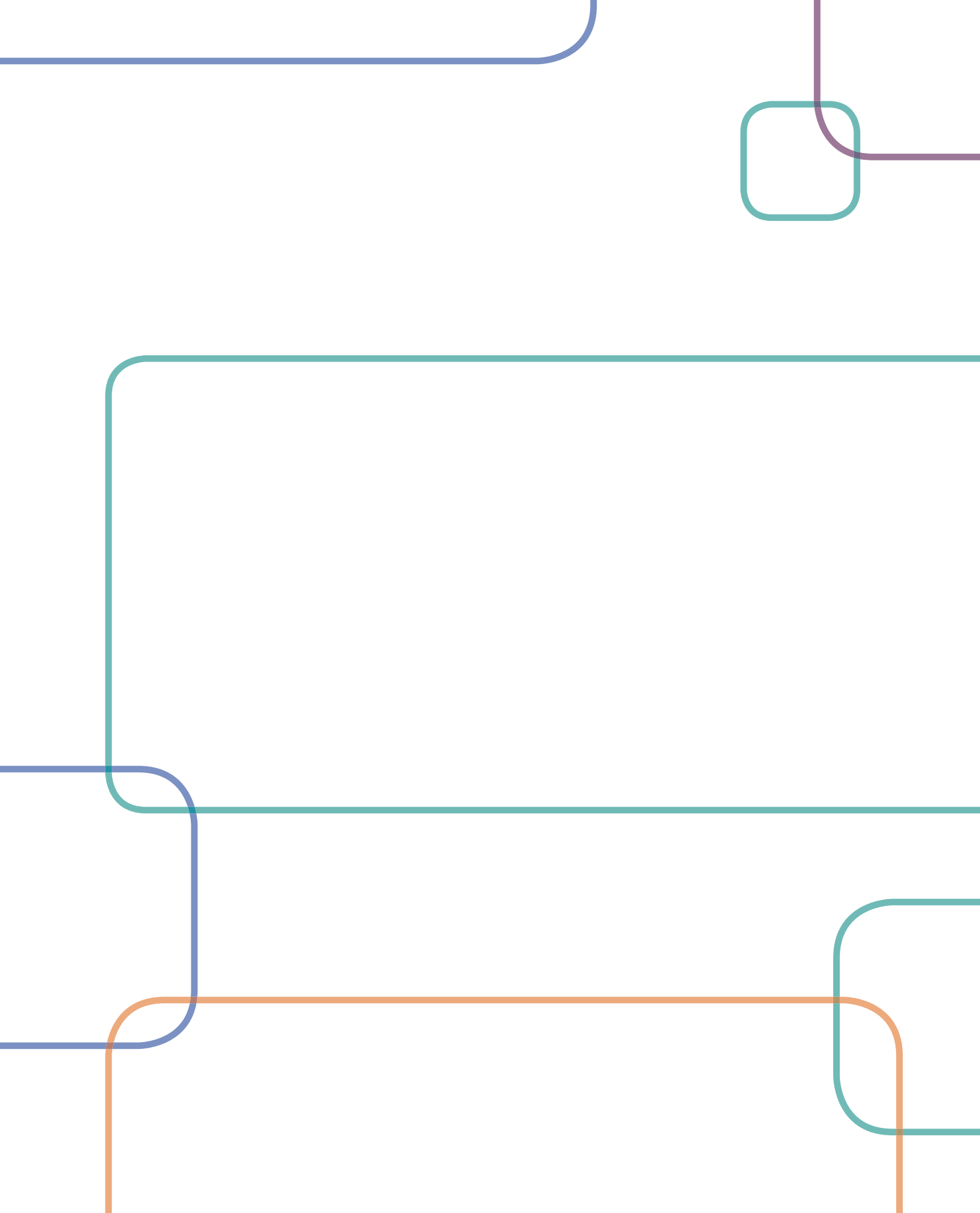
www.innowacjepokl.pl

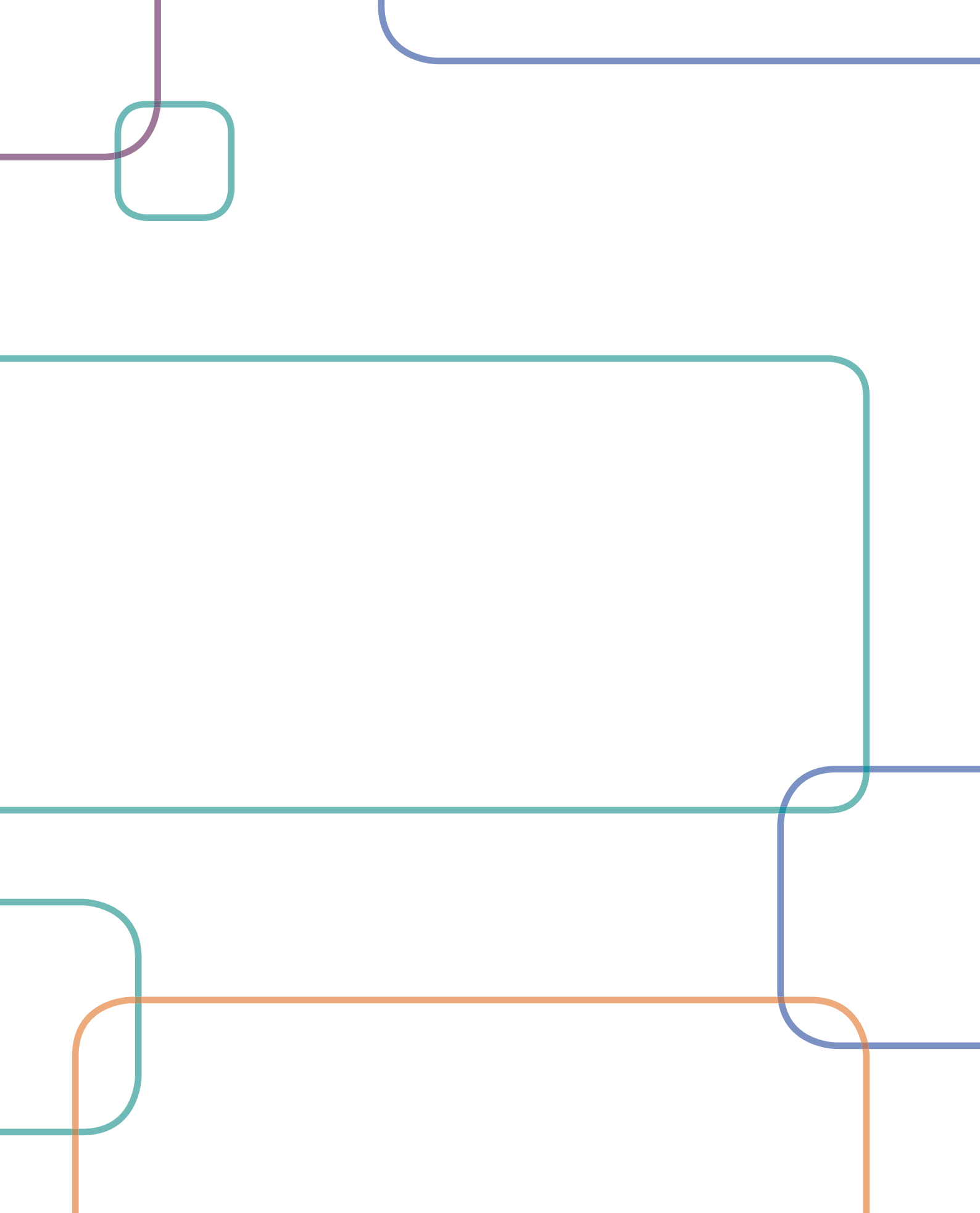


Indeks beneficjentów / Index of Beneficiaries

Centrum Zespołów Analityczno Strategicznych Sp. z o.o.	109, 111
Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych	105, 107
Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Kulturalno-Oświatowych EURO-Link	95, 97
Euro-Konsult Sp. z o.o.	121, 123
EUROPERSPEKTYWA, Beata Romejko	59, 61, 113, 115
Fundacja „Drabina Rozwoju”	101, 103
Fundacja Inicjatyw Menedżerskich	37, 39
Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości	83, 85
Fundacja Naukowa Instytut Badań Strukturalnych	33, 35
HRP Czernecka, Jaszczyński, spółka jawna	15, 17
Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk	67, 69
Kuratorium Oświaty w Kielcach	75, 77
Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	47, 49
Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki w Opolu	19, 21
PBS DGA Sp. z o.o.	23, 25
Politechnika Gdańska	51, 53
Politechnika Koszalińska	91, 93
Politechnika Poznańska	87, 89
Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży	63, 65
Polska Fundacja Przedsiębiorczości	27, 29
PWN.PL	43, 45
Starostwo Powiatowe w Toruniu	79, 81
Stowarzyszenie Pro Silesia et Europa	117, 119
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	55, 57
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego – Departament Edukacji i Sportu	71, 73
Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku	11, 13









KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

ISBN 978-83-932924-3-1



Program Operacyjny Kapitał Ludzki – **Krajowa Instytucja Wspomagająca**
Centrum Projektów Europejskich, ul. Domaniewska 39A, 02-672 Warszawa
tel.: (22) 378 31 00, faks: (22) 201 97 25
e-mail: kiw@cpe.gov.pl
www.cpe.gov.pl, www.kiw-pokl.org.pl